

Betydningen av innvandrerbakgrunn for muligheten til å få lære plass

Betydningen av å få lære plass for gjennomføring av videregående opplæring og sysselsetting

Ingeborg Kool

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2025/26

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 12. september 2025

ISBN 978-82-587-2031-4 (elektronisk)

ISSN 1892-7513 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

I rapporten «Betydningen av innvandrerbakgrunn for muligheten til å få læreplass» ser Statistisk sentralbyrå (SSB) nærmere på hvilken betydning det å ha innvandrerbakgrunn har for sjansen til å få læreplass. Har innvandrere lavere sannsynlighet for å få læreplass enn andre? Rapporten ser også på betydningen av det å få læreplass for gjennomføring i videregående opplæring og sysselsetting. Har gruppen som ikke får læreplass lavere sannsynlighet for å gjennomføre videregående opplæring sammenlignet med de som får læreplass?

Rapporten er utarbeidet av Ingeborg Kool ved seksjon for utdannings- og kulturstatistikk. Rapporten er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 25. august 2025

Ann-Kristin Brændvang

Sammendrag

Formålet med denne rapporten har vært å bygge videre på tidligere analyser og kartlegge sammenhengen mellom innvandringsbakgrunn og sjansen til å få læreplass i perioden fra 2017 til 2023. Selv om antallet læreplasser øker, er det fortsatt mange hvert år som ikke får læreplass. Hadde søkere med innvandrerbakgrunn lavere sannsynlighet for å få læreplass enn øvrige søkere? Finner vi forskjeller etter andre kjennetegn?

Vi kartlegger også betydningen av å få læreplass for gjennomføring i videregående opplæring og for sysselsetting, blant kullet som søkte læreplass i 2018 og som begynte videregående opplæring i skoleåret 2016/2017. Hadde søkere som fikk læreplass større sannsynlighet for å fullføre videregående opplæring og er det forskjeller mellom søkere i ulike innvandringskategorier?

Videre for disse søkerne i 2018 ser vi på deres sysselsetting 6 år etter påbegynt videregående opplæring i 2016, og sammenligner søkere som fikk og ikke fikk læreplass.

Søkere i den øvrige befolkningen fikk læreplass i større grad enn søkere med innvandrerbakgrunn. Denne forskjellen var større blant gutter enn blant jenter. Dette gjør seg også gjeldene når vi tar hensyn til andre forhold, men en god del av forskjellene etter innvandringskategori kan imidlertid tilskrives forskjeller i videregående poeng og fravær. Videregående poeng og fravær viser seg å være viktige faktorer i sjansen til å få læreplass, der få videregående poeng og høyt fravær hang sammen med en lavere sannsynlighet for å få læreplass enn mange videregående poeng og lite fravær.

Innvandrere fra Europa fikk i større grad læreplass enn innvandrere fra andre verdensdeler, spesielt Afrika. Andelen som fikk læreplass var høyere blant den øvrige befolkningen enn søkere med innvandrerbakgrunn i alle utdanningsprogrammene, unntatt IT og medieproduksjon. For dette utdanningsprogrammet var andelen som fikk læreplass høyest blant innvandrere. Andelen innvandrere som fikk læreplass var høyest i Rogaland og lavest i Oslo.

Rapporten viser også at det å få læreplass i 2018 hadde stor betydning for gjennomføring i videregående opplæring i 2022. Dette gjaldt søkere både med og uten innvandrerbakgrunn. Viktigheten av å få læreplass er fremdeles tydelig også når vi tar høyde for andre kjennetegn som videregående poeng og fravær. Til slutt finner vi at søkere som fikk læreplass i større grad var sysselsatt i 2022 enn søkere som ikke fikk læreplass, men denne forskjellen var ikke like stor som i gjennomføring i videregående opplæring. Disse resultatene understreker viktigheten av å få læreplass.

Abstract

The purpose of this report has been to build on previous analyses and examine the relationship between immigrant background and the likelihood of obtaining an apprenticeship from 2017 to 2023. Although the number of apprenticeship placements is increasing, many applicants still fail to secure a placement each year. Did applicants with an immigrant background have a lower probability of obtaining an apprenticeship than other applicants? Do we find differences based on other characteristics?

We also examine the significance of obtaining an apprenticeship for completing upper secondary education and for employment, focusing on the cohort that applied for apprenticeships in 2018 and began upper secondary education in the 2016/2017 school year. Did applicants who secured an apprenticeship have a higher probability of completing upper secondary education, and are there differences between applicants in different immigrant categories?

Furthermore, for these 2018 applicants, we look at their employment status six years after starting upper secondary education in 2016, comparing those who obtained an apprenticeship with those who did not.

Applicants from the general population were more likely to obtain an apprenticeship than those with an immigrant background. This difference was greater among boys than girls. The trend remains even when accounting for other factors, although a significant portion of the differences between immigrant categories can be attributed to differences in upper secondary school grades and absence. Grades and absence prove to be important factors in the likelihood of securing an apprenticeship, with low grades and high absence associated with a lower probability of obtaining a placement compared to high grades and low absence.

Immigrants from Europe were more likely to obtain an apprenticeship than immigrants from other parts of the world, especially Africa. The proportion of the general population who obtained an apprenticeship was higher than of applicants with an immigration background across all educational programs, except for IT and media production. For this education program was the proportion who obtained an apprenticeship highest among immigrants. The proportion of immigrants who obtained an apprenticeship was highest in Rogaland and lowest in Oslo.

The report also shows that obtaining an apprenticeship in 2018 had a significant impact on completing upper secondary education by 2022. This applied to applicants both with and without an immigrant background. The importance of securing an apprenticeship remains evident even when accounting for other characteristics such as grades and absence. Finally, we find that applicants who obtained an apprenticeship were employed in 2022 to a larger extent than those who did not, although this difference was not as pronounced as in the completion of upper secondary education. These findings underscore the importance of securing an apprenticeship.

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag	4
Abstract.....	5
1. Innledning.....	8
1.1. Bakgrunn.....	8
1.2. Datagrunnlag.....	8
1.3. Definisjoner.....	9
1.4. Analysens populasjon.....	11
1.5. Rapportens oppbygging.....	13
2. Hvem får læreplass?	15
2.1. Høyere andel som fikk læreplass blant søkere uten innvandringsbakgrunn.....	15
2.2. Andelen som fikk læreplass, har økt over tid.....	16
2.3. Ingen store forskjeller i andelen som fikk læreplass etter alder ved innvandring.....	17
2.4. Høyest andel som fikk læreplass blant innvandrere fra Europa	18
2.5. Foreldrenes utdanningsnivå hadde lite å si så lenge det var over grunnskolenivå.....	19
2.6. Store forskjeller i videregående poeng mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass	20
2.7. Stor forskjell mellom innvandringskategorier med få videregående poeng	21
2.8. Tydelige forskjeller i fravær blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass	22
2.9. Større andel med høyt fravær fikk ikke læreplass.....	23
2.10. Stor forskjell etter innvandringskategori uansett fravær	24
2.11. Andelen innvandrere som fikk læreplass var høyest i IT og medieproduksjon	25
2.12. Andelen innvandrere som fikk læreplass var høyest i Rogaland	27
3. Betydningen av innvandrerbakgrunn for muligheten til å få læreplass	28
3.1. Søkere med innvandrerbakgrunn hadde lavere sannsynlighet for å få læreplass.....	28
3.2. Gutter i den øvrige befolkningen hadde høyere sannsynlighet for å få læreplass enn gutter med innvandrerbakgrunn.....	29
3.3. Videregående poeng og fravær var viktige faktorer for hvem som fikk læreplass.....	30
3.4. Mange forhold lå bak sammenhengen mellom innvandringskategori og sjansen til å få læreplass	30
4. Betydningen av å få læreplass for gjennomføring i videregående opplæring	32
4.1. Innvandrer gutter gjennomførte i mindre grad enn andre.....	32
4.2. Det å få læreplass hadde mye å si for gjennomføring, uansett innvandringskategori	33
4.3. Læreplass hadde stor betydning for gjennomføring blant dem med lave karakterer	34
4.4. Læreplass hadde stor betydning for gjennomføring blant søkere med høyt fravær	36
4.5. Læreplass hadde mindre betydning for gjennomføring blant søkere med høy sosial bakgrunn	38
4.6. Det å få læreplass hadde betydning for hvilken kompetanse man oppnådde	39
4.7. Forskjell i gjennomføring etter læreplass størst blant søkere til naturbruk	40
4.8. Forskjell i gjennomføring etter læreplass størst i Oslo	41
4.9. Søkere som får læreplass, har høyere sannsynlighet for å gjennomføre.....	41
5. Betydningen av å få læreplass for sysselsetting	44
5.1. Størsteparten var sysselsatt 6 år etter påbegynt opplæring	44
5.2. Større forskjeller i sysselsetting mellom innvandrere og den øvrige befolkningen blant gutter	44
5.3. Læreplass hadde størst betydning for sysselsetting blant jenter med innvandrerbakgrunn	45
5.4. Gjennomføring av videregående opplæring hadde stor betydning for sysselsetting	46

5.5. Læreplass hadde størst betydning for sysselsetting blant søkere med få videregående poeng.....	47
5.6. Læreplass hadde størst betydning for sysselsetting blant søkere med mye fravær.....	49
5.7. Foreldrenes utdanningsnivå hadde ikke stor betydning for sysselsetting	50
5.8. Størst forskjell i sysselsetting etter læreplass blant søkere til naturbruk	50
5.9. Minst forskjell i sysselsetting etter læreplass i Rogaland	51
Referanser	52
Vedlegg A: Vedleggstabeller til kapittel 1	54
Vedlegg B: Vedleggstabeller til kapittel 2	65
Vedlegg C: Vedleggstabeller til kapittel 3	66
Vedlegg D: Vedleggstabeller til kapittel 4	68
Vedlegg E: Vedleggstabeller til kapittel 5	71
Figurregister	72
Tabellregister	74

1. Innledning

I denne rapporten ser Statistisk sentralbyrå (SSB) på to ulike problemstillinger. Den første delen undersøker betydningen av å ha innvandrerbakgrunn for sjansen å få læreplass. Den andre delen av rapporten belyser betydningen av å få læreplass for gjennomføring i videregående opplæring og sysselsetting.

1.1. Bakgrunn

Fag- og yrkesopplæring er et viktig politisk tema. Selv om antallet læreplasser øker, er det fortsatt mange søkere som ikke får læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2019b). Dette gjør at det er viktig å kartlegge hvem det er som ikke får læreplass. Det har blitt gjort noen tidligere analyser på søkere til læreplass. For det første utførte Utdanningsdirektoratet en analyse i 2019 på sammenhengen mellom innvandrerbakgrunn og søkerens sjanse for å få læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2019a). Hovedfunnene til denne analysen var at søkerne med innvandrerbakgrunn i mindre grad fikk læreplass enn øvrige søkere. Det var små forskjeller mellom norskfødte med innvandrerforeldre og innvandrere. Gutter med innvandrerbakgrunn, spesielt norskfødte med innvandrerforeldre, hadde størst utfordringer med å få læreplass. Videre ble det i 2020 publisert en rapport om hvordan det går med elever som ikke fikk læreplass i 2010, om betydningen av å få læreplass for gjennomføring i videregående opplæring og tilknytning til arbeidsmarkedet (Bratholmen & Ekren, 2020). I rapporten kom det fram at det var vanligere å fullføre og bestå videregående opplæring dersom man har fått læreplass. Det var også en betydelig lavere andel av de som ikke fikk læreplass som var i arbeid 9 år etter at de hadde søkt læreplass, sammenlignet med de som fikk læreplass. Dette understreker viktigheten av å få læreplass. Tidligere analyser viste også at innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre hadde lavere fullføringsgrad i videregående opplæring enn den øvrige befolkningen (Kalcic & Ye, 2023).

Formålet med denne rapporten er å bygge videre på tidligere analyser og å se nærmere på sammenhengen mellom det å ha innvandrerbakgrunn og sjansen å få læreplass. Vi bruker data om søkere fra flere årganger: perioden før (2017-2019), perioden under (2020-2021) og perioden etter koronapandemien (2022-2023). Videre belyser denne rapporten betydningen av å få læreplass for fullføring av videregående opplæring og sysselsetting, etter innvandrerbakgrunn.

1.2. Datagrunnlag

For å belyse problemstillingene i denne rapporten bruker vi registerdata hentet inn fra fylkeskommunenes inntakssystem VIGO. Dataene omfatter alle søkere til videregående opplæring, altså videregående skoler og læreplass, per 15. juli 2017-2023. I denne rapporten er det kun inkludert søkere som søker læreplass for første gang og har læreplass som førsteønske. Dette for å gjøre gruppen mer sammenlignbar. Det er også noen som har prøvd å skaffe seg læreplass på egenhånd, som ikke har søkt gjennom VIGO. I den offisielle statistikken om søkere blir de inkludert, men på grunn av at vi forsøker å si noe om sjansen å få læreplass, ville denne gruppen ført til en skjevhet fordi de har 100 prosent suksess i å skaffe seg læreplass. De som prøvde på egenhånd og ikke fikk læreplass har vi ikke noe data om. På grunn av at vi har en litt annen avgrensning på søkere, er antallet i populasjonen for hvert år litt lavere enn det som er i den offisielle statistikken om søkere.

Datagrunnlaget for hvem som får læreplass er også hentet inn fra VIGO. Dataene omfatter opplysninger om aktive kontrakter per 1. oktober hvert år. I denne rapporten registrerer vi en søker som har fått læreplass, hvis søkeren har fått kontrakt innen 1. mars året etter søknadsåret. Dette er da innen ett år etter søknadsfristen, som er 1. mars. Alle som ikke har kontrakt innen denne perioden, har ikke fått kontrakt.

For data om igangværende elever per 1. oktober som ikke har fått læreplass er VIGO også datakilden. VIGO er også datakilden for data om gjennomføring i videregående opplæring. Det omfatter elever i videregående opplæring under opplæringsloven. Det tar utgangspunkt i elever som startet i Vg1 første gang et bestemt år og beskriver status etter fem/seks år.

Den nasjonale utdanningsdatabasen (NUDB) samler SSBs individbaserte utdanningsdata, fra avsluttet grunnskole til doktorgradsstudier, i én database. Datagrunnlaget for videregående poeng, igangværende utdanning i 2022, og for individbaserte bakgrunnsvariabler trekkes direkte ut fra NUDB.

Datagrunnlaget for sysselsetting er hentet fra registerbasert sysselsettingsstatistikk. Statistikken beskriver sysselsettingen for bosatte i Norge på et detaljert og regionalt nivå. Fra og med 2015 bygger statistikken på en datakilde som heter A-ordningen. Måletidspunktet er en referanseuke i november hvert år.

1.3. Definisjoner

Lærling

Har tegnet en lærekontrakt med en lærebedrift eller et opplæringskontor, godkjent av fylkeskommunen. Lærlingen får læretiden sin hos en lærebedrift. De fleste lærefag har en læretid på to år etter to år i skole, der ett år består av opplæring og ett år består av verdiskaping (skaper produkter eller tjenester som bedriften kan selge eller tilby sine kunder). Etter fullført læretid, og bestått fagprøve, oppnår lærlingen fag- eller svennebrev.

Lærekandidater

Har tegnet opplæringskontrakt med en lærebedrift eller et opplæringskontor, godkjent av fylkeskommunen. Lærekandidaten får læretiden sin hos en lærebedrift. En opplæringskontrakt er mindre omfattende enn en lærekontrakt, og lærekandidaten tar en kompetanseprøve i faget som fører til kompetansebevis. Dette er en mindre omfattende prøve enn fag- eller svenneprøve. Hvis det i løpet av læretiden viser seg at lærekandidaten likevel kan oppnå yrkeskompetanse, kan opplæringskontrakten, etter samtykke fra fylkeskommunen, endres til ordinær lærekontrakt med fag- eller svennebrev som mål.

Elever i fagopplæring i skole (Vg3)

Personer som ikke får læreplass, får tilbud om å fullføre Vg3 i skolen i løpet av ett år. De har altså ikke verdiskapingsdelen som lærlinger, men målet er likevel fag- eller svennebrev.

Fag- eller svenneprøve

Avlegges når læretiden er fullført, senest to måneder etter at den er avsluttet. Prøven tar utgangspunkt i kompetansemålene i læreplanen.

Førsteønske

Søkerne sorteres på ønskenummer fra VIGO, som er søkers prioritering av programområde med skole eller fagopplæring i aktuelt fylke.

Har fått læreplass

Søkere som har fått lærekontrakt eller opplæringskontrakt. Fagopplæring i skole og fagbrev på jobb teller ikke som kontrakt. Dette på grunn av at fokuset er på å få læreplass der lære- og opplæringskontrakt er mest vanlig. I rapporten er det også en aldersavgrensning på søkere under 25 år som gjør at fagbrev på jobb blir mindre relevant.

Ungdomsrett

Fram til 2024 har ungdom som har gjennomgått grunnskolen eller tilsvarende opplæring lovfestet rett til videregående opplæring. Ungdomsretten gir rett til tre års videregående opplæring, eller flere år hvis opplæringstiden som er fastsatt i læreplanen, er lengre. Ungdomsretten gjelder ut det skoleåret som begynner det året man fyller 24 år. Fra 2024 endres denne retten til fullføringsrett. I denne rapporten er søkere ikke eldre enn 24 år.

Utdanningsprogram

Fellesbetegnelse for beslektede fag i videregående opplæring. Et utdanningsprogram består av kurstrinnene Vg1, Vg2 og Vg3. I rapporten ser vi på utdanningsprogrammet på søkerfilen per 15. juli. Noen utdanningsprogram har utgått og noen nye har blitt innført i perioden fra 2017 til 2023.

Videregående poeng

Summen av alle karakterer med tallverdi multiplisert med 10 og dividert på antall karakterer. I denne rapporten har søkerne minst 10 videregående poeng fra det nærmeste tilgjengelige året før søknadsåret. Det inkluderes også søkere uten noen videregående poeng fra før.

Sysselsatte

Personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangsmilitær- eller siviltjeneste. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver. Personer som har ulønnet permisjon eller permittering med forventet varighet på under 90 dager. For sysselsatte med flere arbeidsforhold i referanseuken, fastsettes ett som det viktigste. Sysselsatte omfatter lønnstakere og selvstendig næringsdrivende.

Lønnstakere

Omfatter alle som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn o.l. Dette innebærer arbeidsforhold av typen ordinære og maritime, samt arbeidsforhold som frilanser, oppdragstaker og personer som mottar honorar med fastlønn eller timelønn. For lønnstakere med flere arbeidsforhold er ett av arbeidsforholdene fastsatt som det viktigste (hovedarbeidsforholdet).

Selvstendig næringsdrivende

En person som driver bedrift for egen regning og risiko, og som er pliktig til å dokumentere næringsinntekt som vedlegg til skattemelding.

Innvandrere

Personer som er bosatt i Norge, men som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og har fire utenlandsfødte besteforeldre.

Norskfødte med innvandrerforeldre

Personer som er født i Norge, har to foreldre som er innvandrere, og fire besteforeldre født i utlandet.

Personer med innvandrerbakgrunn

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Den øvrige befolkningen

De som er verken innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre.

Alder

Ved utgangen av året de søkte om læreplass.

Foreldrenes utdanningsnivå

Henviser til den av foreldrene med høyest fullført utdanning.

Bostedsfylke

Per 1. oktober i året de søkte om læreplass.

1.4. Analysens populasjon

I rapporten ser vi på søkere til læreplass per 15. juli for årgangene 2017/2018 – 2023/2024. Til populasjonen har det blitt gjort noen avgrensninger. For det første inkluderes kun søkere som søkte aktivt på læreplass, det vil si, søkere som hadde læreplass som førsteønske. Dette for å fange opp kun søkere som virkelig hadde motivasjon til å få læreplass. Søkere som søkte elevplass, men fikk læreplass er dermed ikke inkludert. For det andre er kun førstegangssøkere til læreplass inkludert. Søkere som søkte læreplass i perioden fra 2010 til 2016 ble dermed ikke inkludert. Også innenfor perioden fra 2017 til 2023 var det kun første søknaden som var med. Dette gjør gruppen mer sammenlignbar over tid. Til sist er også kun søkere som var under 25 år inkludert. Dette for kun å inkludere søkere som hadde ungdomsrett og ikke noen andre rettstyper som voksenrett. Dette gjør gruppen også mer sammenlignbar. Vi inkluderer ikke personer som har fått lærekontrakt på egenhånd. Dette fordi det hadde gjort andelen som fikk læreplass skjevt, på grunn av at vi ikke har data på personer som har prøvd å få læreplass på egenhånd, men ikke fikk læreplass. På grunn av disse avgrensningene er antallet i populasjonen per skoleår litt lavere enn i den publiserte statistikken til Utdanningsdirektoratet om søkere som får læreplass (Utdanningsdirektoratet, u.å.).

Totalt over alle årene var det 120 047 søkere til læreplass. Det var omtrent like mange søkere hvert år, så det har ikke vært store endringer i antall søkere til læreplass over tid i perioden fra 2017 til 2023. Rundt 71 prosent av søkerne var menn, og flertallet var 18 år.

Vi deler inn innvandrerbakgrunn basert på SSBs standard for innvandringskategorier: innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen. Det var kun 21 søkere som hadde uoppgitt innvandringskategori. Omtrent 13 prosent av søkerne var innvandrere. Andelen innvandrere i populasjonen økte frem til skoleåret 2021/2022, og minket de to siste årgangene (se vedlegg A). En mulig forklaring på denne økningen er at antallet innvandrere i Norge generelt økte mye over tid (Statistisk sentralbyrå, 2025). En mulig teori for hvorfor det var en nedgang i andelen innvandrere etter skoleåret 2021/2022 kan være at elevene valgte annerledes og at det ble mindre vanlig å velge læreplass blant innvandrere.

Populasjonen inkluderer søkere som hadde minst 10 videregående poeng før de søkte, men også rundt 2000 søkere som ikke hadde videregående poeng fra før. Høyeste videregående poengsum var 60 og gjennomsnittet var 38,7 poeng. Søkere som manglet videregående poeng, inngikk ikke i snittberegningen. Gjennomsnittet økte litt over tid. Til analysen ble søkerne fordelt over fem kvintiler av videregående poeng, det vil si fem nesten like store grupper. Søkere som manglet videregående poeng, ble holdt utenfor kvintilfordelingen.

Søkerne hadde typisk 7 enkelttimer og 2 dager fravær. Dette er medianfraværet. Medianen viser til den midterste verdien når fraværet settes opp i synkende eller stigende rekkefølge. Medianen gir et riktigere bilde enn gjennomsnittet av hvor mye fravær det er vanlig for elever å ha. Det er fordi medianen ikke påvirkes like mye som gjennomsnittet av at noen få elever har veldig høyt fravær. Til analysen ble fraværstimer og fraværsdager delt inn i fem grupper. Fraværstimer ble delt inn i 0-10, 11-20, 21-30, 31-40 og over 40 timer. Fraværsdager ble delt inn i 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 og over 20 dager. De fleste hadde 0 til 10 fraværstimer, 62 prosent, og 0 til 5 fraværsdager, 74 prosent. Rundt 8 prosent av populasjonen hadde over 40 fraværstimer og rundt 5 prosent hadde over 20 fraværsdager. 544 søkere, under 1 prosent av populasjonen, hadde uoppgitt fraværstimer og fraværsdager.

De største utdanningsprogrammene var teknologi- og industrifag, helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk og elektro og datateknologi. På grunn av endringene i utdanningsprogramtilbudet var det noen utdanningsprogram med relativt få søkere. Eksempler er medier og kommunikasjon, som var tilgjengelig for elever som begynte i videregående opplæring før 2016, og håndverk, design og produktutvikling, som ble tilgjengelig for elever fra 2020/2021.

Populasjonen er delt inn i 11 fylker. Det har vært mange splittings og sammenslåinger av fylker i perioden fra 2017 til 2023, men for denne analysen var det ryddigst å slå sammen fylker som har vært sammenslått på et tidspunkt. Høyeste andel, 21 prosent av populasjonen bodde i Viken.

Se tabell 1.1 for en oversikt over alle søkere over alle årgangene, etter ulike kjennetegn. For en lignende oversikt separat per skoleår, se vedlegg A.

Tabell 1.1 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2017-2023. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle søkere	120 047	100
Skoleår		
2017/2018	16 672	13,9
2018/2019	17 087	14,2
2019/2020	16 851	14,0
2020/2021	16 994	14,2
2021/2022	17 684	14,7
2022/2023	17 515	14,6
2023/2024	17 244	14,4
Kjønn		
Gutter	85 705	71,4
Jenter	34 342	28,6
Alder		
16	111	0,1
17	702	0,6
18	82 387	68,6
19	20 733	17,3
20	6 581	5,5
21	3 528	2,9
22	2 555	2,1
23	1 996	1,7
24	1 454	1,2
Innvandringskategori		
Innvandrere	15 187	12,7
Norskfødte med innvandrerforeldre	4 183	3,5
Den øvrige befolkningen	100 656	83,8
Uoppgitt	21	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	43 502	36,2
Videregående utdanning	57 830	48,2
Grunnskoleutdanning	13 755	11,5
Uoppgitt/ingen utdanning	4 960	4,1
Landbakgrunn		
Norge	84 044	70,0
Europa utenom Norge	15 923	13,3
Afrika	5 608	4,7
Asia	11 484	9,6
Amerika	2 856	2,4
Oseania	111	0,1
Uoppgitt	21	0,0
Videregåendepoeng		
Første kvintil	23 213	19,3
Andre kvintil	24 119	20,1

	Antall	Prosent
Tredje kvintil	23 464	19,5
Fjerde kvintil	23 428	19,5
Femte kvintil	23 820	19,8
Uoppgitt/manglende	2 003	1,7
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	74 283	61,9
11-20 fraværstimer	20 298	16,9
21-30 fraværstimer	9 730	8,1
31-40 fraværstimer	5 397	4,5
Over 40 fraværstimer	9 795	8,2
Uoppgitt	544	0,5
Fraværsdager		
0-5 fraværsdager	88 795	74,0
6-10 fraværsdager	15 484	12,9
11-15 fraværsdager	6 424	5,4
16-20 fraværsdager	3 269	2,7
Over 20 fraværsdager	5 531	4,6
Uoppgitt	544	0,5
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	21 175	17,6
Design og håndverk	2 852	2,4
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	166	0,1
Elektro og datateknologi	21 485	17,9
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	685	0,6
Helse- og oppvekstfag	21 635	18,0
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	1 637	1,4
Medier og kommunikasjon (før 2016)	105	0,1
Naturbruk	4 424	3,7
Restaurant- og matfag	6 167	5,1
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	2 411	2,0
Service og samferdsel	11 526	9,6
Teknologi- og industrifag	25 779	21,5
Fylke		
Oslo	5 699	4,7
Rogaland	12 573	10,5
Møre og Romsdal	7 533	6,3
Nordland	6 921	5,8
Viken	24 619	20,5
Innlandet	9 543	7,9
Vestfold og Telemark	10 649	8,9
Agder	8 039	6,7
Vestland	15 365	12,8
Trøndelag	12 196	10,2
Troms og Finnmark	6 854	5,7
Uoppgitt	56	0,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1.5. Rapportens oppbygging

I kapittel 2 sammenligner vi søkere som fikk læreplass og søkere som ikke fikk læreplass, etter ulike kjennetegn. Var det for eksempel mindre vanlig blant innvandrere å få læreplass enn blant andre elever? Fikk kvinnelige søkere i større grad læreplass enn mannlige søkere? Hvor viktig er videregåendepoeng og fravær? Er det forskjeller mellom utdanningsprogram?

I kapittel 3 viser vi resultatene fra regresjonsanalyser om betydningen av å ha innvandrerbakgrunn for sjansen å få læreplass. Hadde innvandrere lavere sannsynlighet for å få læreplass enn andre elever? Det er viktig å ha i mente mens man leser rapporten at vi ikke kan avdekke sikre årsaks-

forhold. Det at noe har betydning viser dermed til at faktorer har en sammenheng med hverandre uten at vi kan konkludere sikkert rundt årsak til sammenhengene.

I kapittel 4 ser vi på betydningen av å få læreplass for gjennomføring av videregående opplæring. Gjennomførte søkere som fikk læreplass i større grad enn søkere som ikke fikk læreplass? Er det forskjeller mellom søkere med og uten innvandrerbakgrunn?

I kapittel 5 ser vi på betydningen av å få læreplass for sysselsetting. Var søkere som fikk læreplass i større grad sysselsatt enn søkere som ikke fikk læreplass? Er det forskjeller mellom søkere med og uten innvandrerbakgrunn?

2. Hvem får læreplass?

I dette kapitlet belyser vi kjennetegn ved søkere som fikk læreplass sammenlignet med søkere som ikke fikk læreplass. Hvem er søkerne som fikk læreplass? Er det forskjeller i andelen som fikk læreplass etter innvandringskategori?

2.1. Høyere andel som fikk læreplass blant søkere uten innvandringsbakgrunn

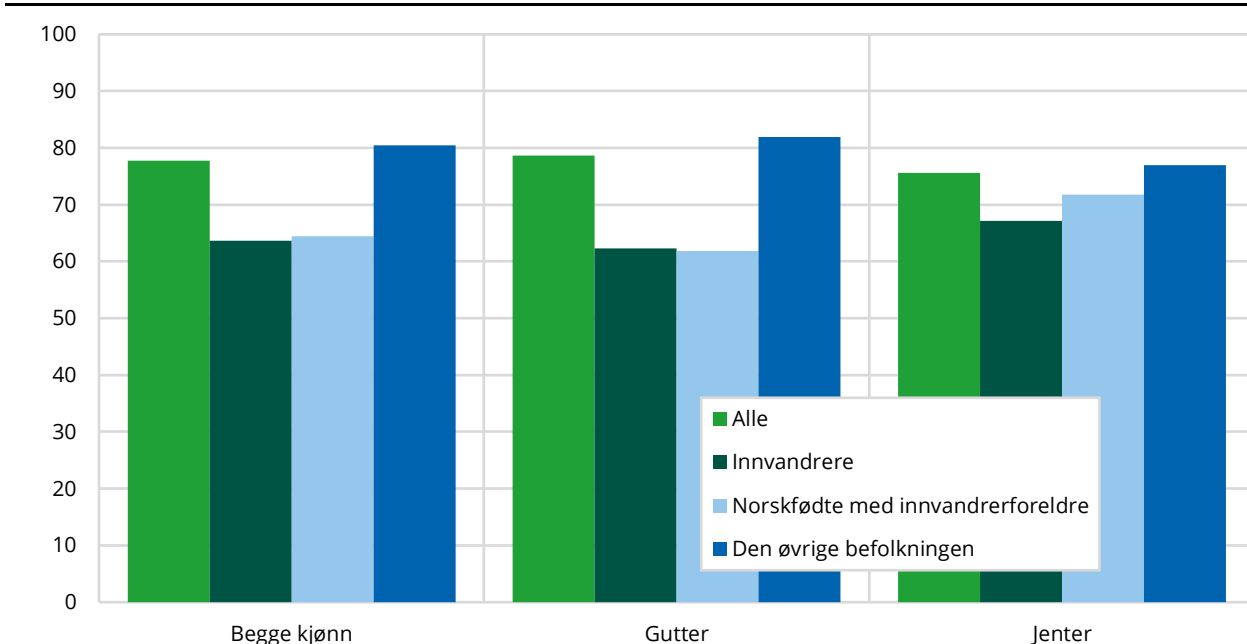
Som figur 2.1 viser, fikk rundt 78 prosent av alle som søkte læreplass fra 2017 til 2023 læreplass. Blant gutter var det 79 prosent som fikk læreplass og blant jenter var denne andelen rundt 76 prosent. Det var imidlertid noen forskjeller mellom innvandringskategoriene, også på tvers av kjønn.

Blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre av begge kjønn var andelen som fikk læreplass rundt 64 prosent, mens tilsvarende andel blant den øvrige befolkningen var rundt 81 prosent. Denne forskjellen var enda litt større blant gutter. Forskjellen blant guttene var størst mellom den øvrige befolkningen og norskfødte med innvandrerforeldre. Sistnevnte hadde lavest andel som fikk læreplass, rett etter innvandrer gutter.

Blant jenter var mønsteret litt annerledes. Det var litt større forskjell mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre: Norskfødte jenter med innvandrerforeldre fikk i større grad læreplass enn innvandrerjenter, men i mindre grad enn den øvrige befolkningen.

Disse resultatene er i tråd med resultatene til Utdanningsdirektoratet sitt analyse fra 2019 (Utdanningsdirektoratet, 2019a). Det ser ut som mønsteret som ble funnet i skoleårene 2017/2018 og 2018/2019 fortsatte i skoleårene etter, frem til skoleåret 2023/2024.

Figur 2.1 Andel søkere som fikk læreplass, etter kjønn og innvandringskategori. 2017-2023. Prosent

Note: 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i figuren

Kilde: Statistisk sentralbyrå

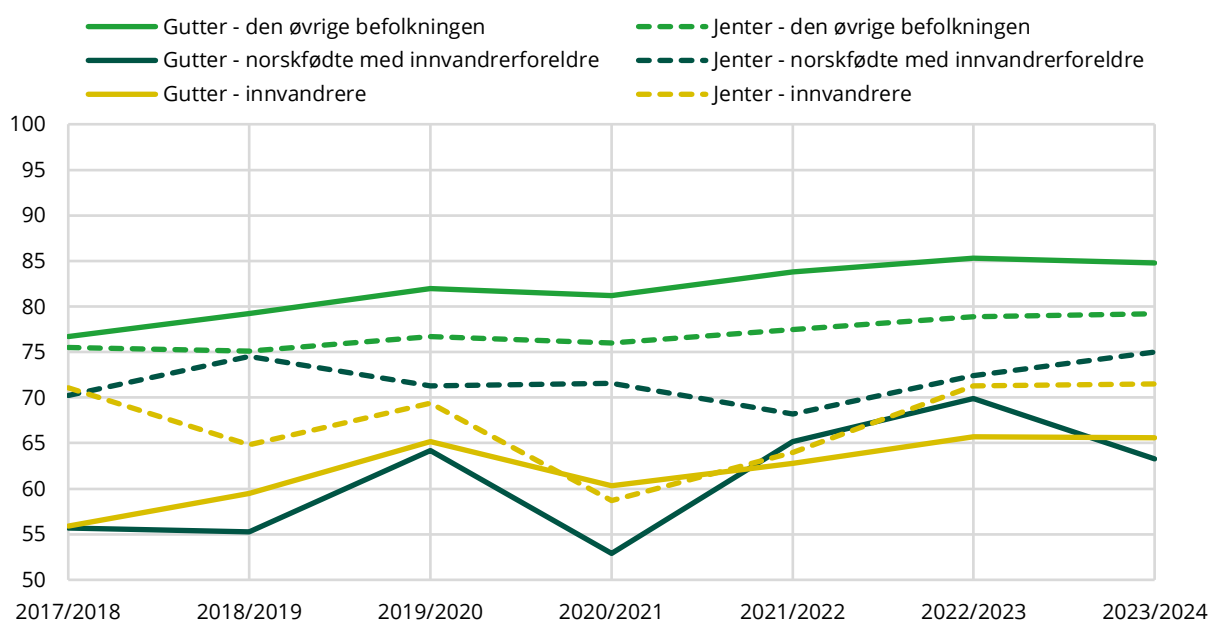
2.2. Andelen som fikk læreplass, har økt over tid

Når vi ser nærmere på utviklingen fra skoleåret 2017/2018 til skoleåret 2023/2024 i figur 2.2, finner vi ulike mønstre. For det første ser vi at andelen som fikk læreplass økte relativt stabilt for den øvrige befolkningen, både blant gutter og jenter. Derimot var det større variasjon over tid blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Spesielt blant innvandrerjenter og norskfødte gutter med innvandrerforeldre var det stor variasjon i andelen som fikk læreplass. Dette kan henge sammen med at sammensetningen til innvandrergruppen endret seg over tid, knyttet til for eksempel stor innvandring fra Syria i 2015 og 2016 og fra Ukraina i 2022 og 2023. Med det kan også forutsetningene til søkere med innvandrerbakgrunn variere en del fra år til år.

For det andre ser vi at andelen som fikk læreplass, var høyere i skoleåret 2023/2024 enn i skoleåret 2017/2018 blant alle grupper. Det var også en nedgang i andelen som fikk læreplass i skoleåret 2020/2021 (se vedleggstabell B1). Denne nedgangen kan henge sammen med koronapandemien. Blant noen av gruppene, spesielt norskfødte gutter med innvandrerforeldre og innvandrerjenter var nedgangen større enn andre grupper. Disse resultatene er i tråd med en tidligere analyse fra Utdanningsdirektoratet om mulige konsekvenser av koronapandemien for blant andre lærlinger, som også fant at søkere med innvandrerbakgrunn i mindre grad fikk læreplass enn øvrige søkere i 2020 (Utdanningsdirektoratet, 2022a). En mulig teori om hvorfor dette er tilfellet, er viktigheten av karakter og fravær. Disse faktorene er viktige for å få læreplass og kan tenkes å være enda viktigere når konkurransen blir større (Utdanningsdirektoratet, 2018a). Søkere med innvandrerbakgrunn har i snitt lavere karakterer og høyere fravær enn andre (Utdanningsdirektoratet, 2018a), som da kan være del av forklaringen på hvorfor de ble hardere rammet av koronapandemien.

For det tredje var det også mye variasjon over tid i kjønnsforskjeller per innvandringskategori. Blant den øvrige befolkningen var det høyere andel som fikk læreplass blant gutter enn blant jenter i hele perioden. Kjønnsforskjellene var relativt små, men økte litt over tid og var størst i skoleåret 2022/2023. Blant norskfødte med innvandrerforeldre var det høyere andel som fikk læreplass blant jenter enn blant gutter hvert skoleår. Kjønnsforskjellen var varierende over tid og størst i skoleåret 2018/2019. Blant innvandrere var det også jentene som hadde høyere andel som fikk læreplass enn gutter i hele perioden unntatt skoleåret 2020/2021. Kjønnsforskjellen blant innvandrere var størst i skoleåret 2017/2018.

Figur 2.2 Andel søkere som fikk læreplass, etter kjønn, innvandringskategori og skoleår. 2017-2023. Prosent

Note: 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.3. Ingen store forskjeller i andelen som fikk læreplass etter alder ved innvandring

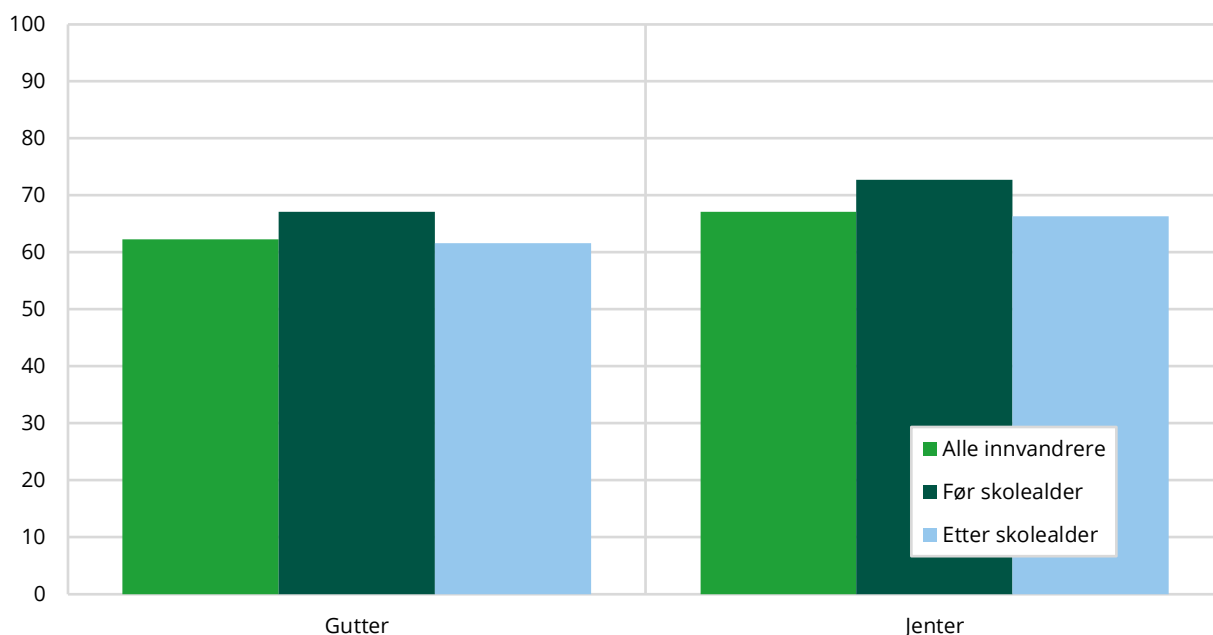
En faktor som ofte er antatt til å ha stor betydning for muligheten til å få læreplass er grunnskolepoeng (Utdanningsdirektoratet, 2018a). En tidligere analyse fant store forskjeller i grunnskolepoeng mellom søkere som fikk læreplass og søkere som ikke fikk læreplass (Bratholmen & Ekren, 2020). Det er ulike faktorer som kan henge sammen med grunnskolepoeng.

En av dem er alder ved innvandring. Innvandrere med kort botid har lavere grunnskolepoeng enn innvandrere med lengre botid (Kalcic & Ye, 2023). Blant populasjonen i denne rapporten kom rundt 87 prosent, så størsteparten, etter skolealder, altså etter at de fylte 6 år gammel (se vedleggstabell B2). Dette betyr at mange har relativt kort botid i Norge. Dette kan henge sammen med prestasjoner i grunnskolen, som da henger sammen med muligheten til å få læreplass.

Resultater i figur 2.3 viser at andelen som fikk læreplass var høyere for innvandrere som kom til Norge før fylt 6 år enn etter fylt 6 år, både blant gutter og jenter. Forskjellen var rundt 6 prosentpoeng for begge kjønn. Vi kan imidlertid ikke basert på dette konkludere med at alder ved innvandring er utslagsgivende for muligheten til å få læreplass. I tråd med dette har en tidligere analyse fra Utdanningsdirektoratet pekt på at det ikke var noe tydelig sammenheng mellom botid og andelen som får læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2019a).

Innvandrere fra forskjellige land kan også ha ulik botid i Norge, som følge av ulike innvandringsstrømmer fra visse land i en gitt periode. Derfor kan forskjellene mellom innvandrere som kom før og etter skolealder eventuelt skyldes av at de består av innvandrere fra ulike land.

Figur 2.3 Andel innvandrere som fikk læreplass, etter kjønn og alder ved innvandring. 2017-2023. Prosent

Note: Skolealder er 6 år
Kilde: Statistisk sentralbyrå

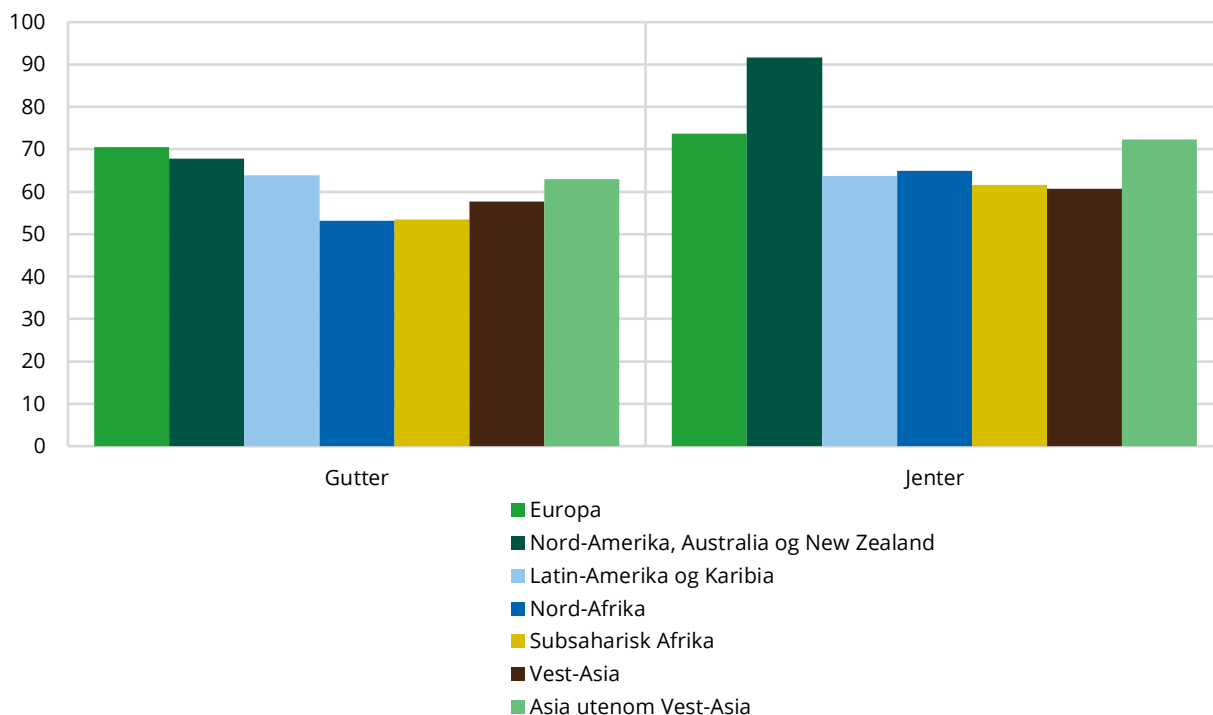
2.4. Høyest andel som fikk læreplass blant innvandrere fra Europa

En annen faktor som kan henge sammen med grunnskolepoeng blant innvandrere er landbakgrunn. Hvorvidt man er integrert i utdanningssystemet kan forklare forskjeller i grunnskolepoeng etter landbakgrunn (Kirkeberg et al., 2024). En tidligere analyse av skoleprestasjoner til innvandrere viser at innvandrere fra Europa gjør det best i grunnskolen, med høyest gjennomsnittlig grunnskolepoeng (Instebø et al., 2021). Innvandrere fra Afrika hadde lavest gjennomsnittlig grunnskolepoeng.

Når det gjelder denne rapporten, finner vi noen forskjeller i andelen som fikk læreplass etter hvor i verdenen søkere med innvandrerbakgrunn kom fra. Figur 2.4 viser andelen av søkere som fikk læreplass blant søkere med innvandrerbakgrunn. Dette inkluderer da både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Blant gutter var den høyeste andelen som fikk læreplass blant søkere med innvandrerbakgrunn fra Europa: rundt 71 prosent. Blant jenter var den høyeste andelen blant søkere med innvandrerbakgrunn fra Nord-Amerika, Australia og New Zealand, men på grunn av at dette er en svært liten gruppe, kan vi ikke si noe sikkert om denne gruppen. Hvis vi ser bort fra denne gruppen, var det også jenter med innvandrerbakgrunn fra Europa som i høyeste grad fikk læreplass: rundt 74 prosent. Den laveste andelen som fikk læreplass var blant gutter med innvandrerbakgrunn fra Nord-Afrika med rundt 53 prosent som fikk læreplass. Disse funnene er i trad med funn i tidligere analyser (Instebø et al., 2021).

Videre finner vi at det var en forskjell mellom søkere med innvandrerbakgrunn fra Vest-Asia og Asia utenom Vest-Asia, spesielt blant jenter, i andelen som fikk læreplass. Jenter med innvandrerbakgrunn fra Asia utenom Vest-Asia hadde nesten like høy andel som fikk læreplass som jenter fra Europa: rundt 72 prosent. Blant jenter med innvandrerbakgrunn fra Vest-Asia fikk rundt 61 prosent av søkerne læreplass, som var lavest andel blant jenter med innvandrerbakgrunn. Disse resultatene kan tyde på at landbakgrunn kan ha sammenheng med muligheten til å få læreplass blant søkere med innvandrerbakgrunn.

Figur 2.4 Andel søkere med innvandrerbakgrunn som fikk læreplass, etter kjønn og verdensdel. 2017-2023. Prosent

Note: Figuren inkluderer både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Spesielt blant jenter er det svært få søkere med innvandrerbakgrunn fra Nord-Amerika, Australia og New Zealand.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

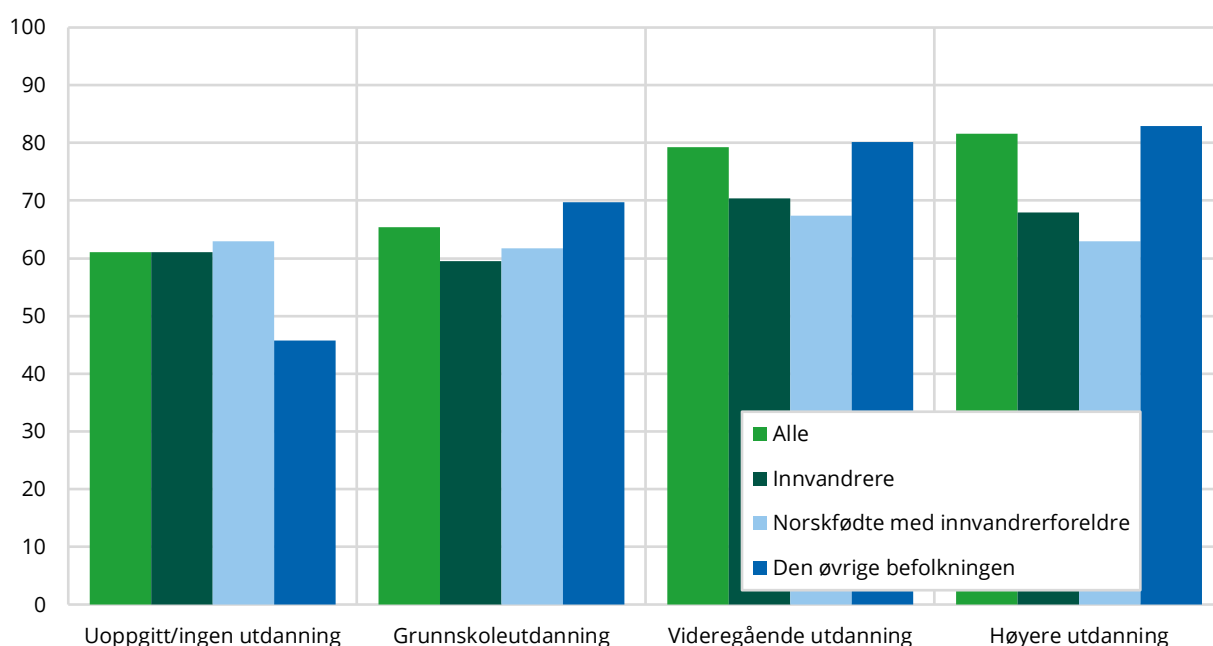
2.5. Foreldrenes utdanningsnivå hadde lite å si så lenge det var over grunnskolenivå

En tredje faktor for grunnskolepoeng er foreldrenes utdanningsnivå. Tidligere analyser viser at det er en positiv sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og skoleprestasjoner i grunnskolen (Kalcic & Ye, 2023). Dette kan da tyde på at foreldrenes utdanningsnivå kan ha sammenheng med muligheten til å få læreplass.

Vi finner at det var høyere andel som fikk læreplass blant søkere med foreldre med videregående eller høyere utdanningsnivå enn blant søkere med foreldre med grunnskole utdanningsnivå, se figur 2.5. Forskjellen mellom videregående og høyere utdanning var såpass liten at det ikke ser ut til å ha noe å si for andelen som fikk læreplass. Dette er i tråd med funn i tidligere analyser av Utdanningsdirektoratet at foreldres utdanningsnivå har liten betydning så lenge den er over grunnskolenivå (Utdanningsdirektoratet, 2018c).

Videre finner vi at forskjellen i andelen som fikk læreplass mellom søkere fra den øvrige befolkningen og søkere med innvandrerbakgrunn var størst blant søkere med foreldre med høyere utdanning. Det var også en stor forskjell blant søkere med foreldre med uoppgitt eller ingen utdanning, men på grunn av at nesten 99 prosent av denne gruppen besto av innvandrere og dermed var veldig skjevt fordelt, kan vi ikke ta sikre konklusjoner om denne gruppen.

Figur 2.5 Andel søkere som fikk læreplass, etter foreldrenes utdanningsnivå. 2017-2023. Prosent

Note: Nesten 99 prosent av søkerne med foreldre med uoppgitt/ingen utdanning er innvandrere. 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i figuren

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.6. Store forskjeller i videregående poeng mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass

På lik linje med grunnskolepoeng, er videregående poeng en betydelig faktor i muligheten til å få læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2018a).

Vi finner at søkerne som fikk læreplass hadde høyere videregående poeng enn søkerne som ikke fikk læreplass. Dette gjaldt på tvers av kjønn og innvandringskategori, se tabell 2.1. Blant hele populasjonen var forskjellen rundt 8 videregående poeng mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass. En tidligere analyse av Utdanningsdirektoratet understreker også viktigheten av karakterer for å få læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2018a).

Forskjellen i videregående poeng mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var imidlertid størst blant norskfødte jenter med innvandrerforeldre: rundt 11 videregående poeng. Dette kan muligens delvis forklares av at dette er en liten gruppe sammenlignet med de andre. Forskjellen var minst blant gutter med innvandrerbakgrunn, både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre: rundt 7 videregående poeng.

Til slutt ser vi at søkere med innvandrerbakgrunn hadde lavere videregående poeng enn den øvrige befolkningen, uansett kjønn og om man fikk læreplass eller ikke. Dette reflekterer tidligere analyser om at søkere med innvandrerbakgrunn har lavere karakterer enn andre søkere (Utdanningsdirektoratet, 2018a).

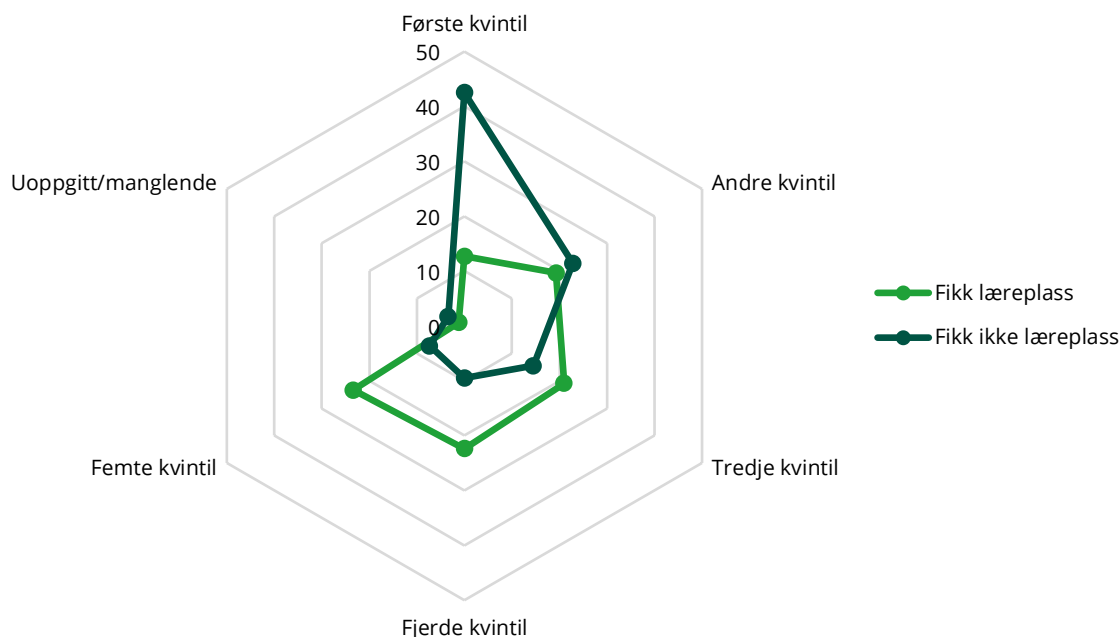
Tabell 2.1 Gjennomsnittlig videregående poeng blant søkere til læreplass, etter kjønn og innvandringskategori. 2017-2023. Antall og poengsum

	Fikk læreplass		Fikk ikke læreplass	
	Antall	VG-poeng	Antall	VG-poeng
Begge kjønn				
Alle	92 281	40,4	25 763	32,8
Innvandrere	9 574	37,0	5 369	29,9
Norskfødte med innvandrerforeldre	2 630	38,7	1 439	31,0
Den øvrige befolkningen	80 066	40,9	18 947	33,7
Gutter				
Alle	66 664	40,0	17 644	32,2
Innvandrere	6 709	36,5	3 991	29,7
Norskfødte med innvandrerforeldre	1 867	38,1	1 150	31,3
Den øvrige befolkningen	58 084	40,5	12 496	33,1
Jenter				
Alle	25 617	41,5	8 119	33,9
Innvandrere	2 865	38,1	1 378	30,6
Norskfødte med innvandrerforeldre	763	40,2	289	29,7
Den øvrige befolkningen	21 982	41,9	6 451	34,8

Note: 19 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i tabellen. Søkere med manglende/uoppgitt videregående poeng inngår ikke i tabellen

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Når vi ser på fordelingen av videregående poeng innenfor gruppene av søkere som fikk og ikke fikk læreplass, er det store forskjeller mellom gruppene. Figur 2.6 viser at rundt 43 prosent av søkerne som ikke fikk læreplass befant seg i første kvintil av videregående poeng, sammenlignet med 13 prosent blant dem som fikk læreplass. Blant søkerne som fikk læreplass befant størsteparten seg i femte kvintil av videregående poeng. Dette viser også at videregående poeng er en viktig faktor i muligheten til å få læreplass, som er i tråd med funn i tidligere analyser av Utdanningsdirektoratet om hvordan karakterer påvirker muligheten til å få læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2018a).

Figur 2.6 Fordeling videregående poengkvintiler blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass. 2017-2023. Prosent

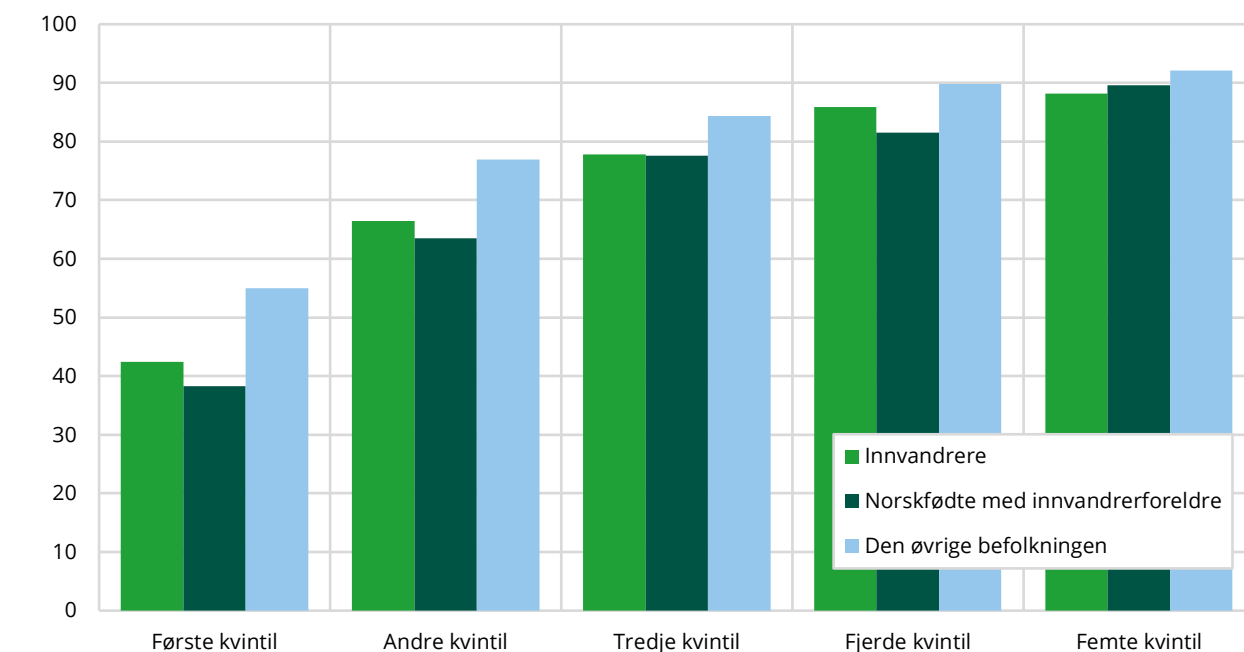
Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.7. Stor forskjell mellom innvandringskategorier med få videregående poeng

På grunn av at søkere med innvandrerbakgrunn i snitt hadde lavere gjennomsnittlig videregående poeng enn den øvrige befolkningen, er det lurt å se på sammenhengen mellom videregående poeng og innvandringskategori i andelen som fikk læreplass. Vi finner at det var en stor forskjell mellom de ulike innvandringskategoriene med videregående poeng i første kvintil, se figur 2.7. 55 prosent, over halvparten av søkerne fra den øvrige befolkningen med videregående poeng i første kvintil fikk læreplass, mens andelen som fikk læreplass var rundt 42 prosent blant innvandrere og rundt 38 prosent blant norskfødte med innvandrerforeldre i samme videregående poengkvintil.

Vi finner at forskjellene mellom innvandrere og den øvrige befolkningen ble mindre for hver økning i videregående poengkvintil. Forskjellen mellom norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen var større i det fjerde kvintilet enn det tredje. For søkere i femte videregående poengkvintil var forskjeller etter innvandringskategori i andelen som fikk læreplass minst. Andelen som fikk læreplass, var høyest blant den øvrige befolkningen, rundt 92 prosent, og lavest blant innvandrere, rundt 88 prosent.

Disse resultatene kan tyde på at det å ha dårlige karakterer slår sterkere ut for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre enn for den øvrige befolkningen i muligheten til å få læreplass. Dette kan også henge sammen med at når konkurransen til læreplasser er stor, karakterer er viktige for å få læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2018a).

Figur 2.7 Andel søkere som fikk læreplass, etter videregående poeng og innvandningskategori. 2017-2023. Prosent

Note: 21 søkere med uoppgitt innvandningskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.8. Tydelige forskjeller i fravær blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass

Tidligere analyser peker på fravær som en viktig faktor for sjansen å få læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2018a). Andelen som får læreplass er høyere jo lavere fravær søkerne har (Utdanningsdirektoratet, 2018a).

I våre analyser finner vi også at søkere som fikk læreplass hadde lavere median fraværstimer og fraværsdager, se tabell 2.2. Vi bruker median istedenfor gjennomsnitt her, på grunn av at det var noen få høye verdier i både timer og dager, som påvirket gjennomsnittet. Median fravær var 6 timer og 1 dag blant dem som fikk læreplass, og 13 timer og 4 dager blant dem som ikke fikk læreplass.

Størst forskjell i antall fraværstimer og fraværsdager mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var blant norskfødte jenter med innvandrerforeldre: 16 timer og 4 dager forskjell. Som nevnt tidligere, var denne gruppen litt mindre enn de andre, som kan påvirke resultatene.

Disse resultatene viser at fravær er en viktig faktor for sjansen til å få læreplass, uansett kjønn eller innvandningskategori.

Tabell 2.2 Median fraværstimer og -dager blant søkere til læreplass, etter kjønn og innvandringskategori. 2017-2023. Antall

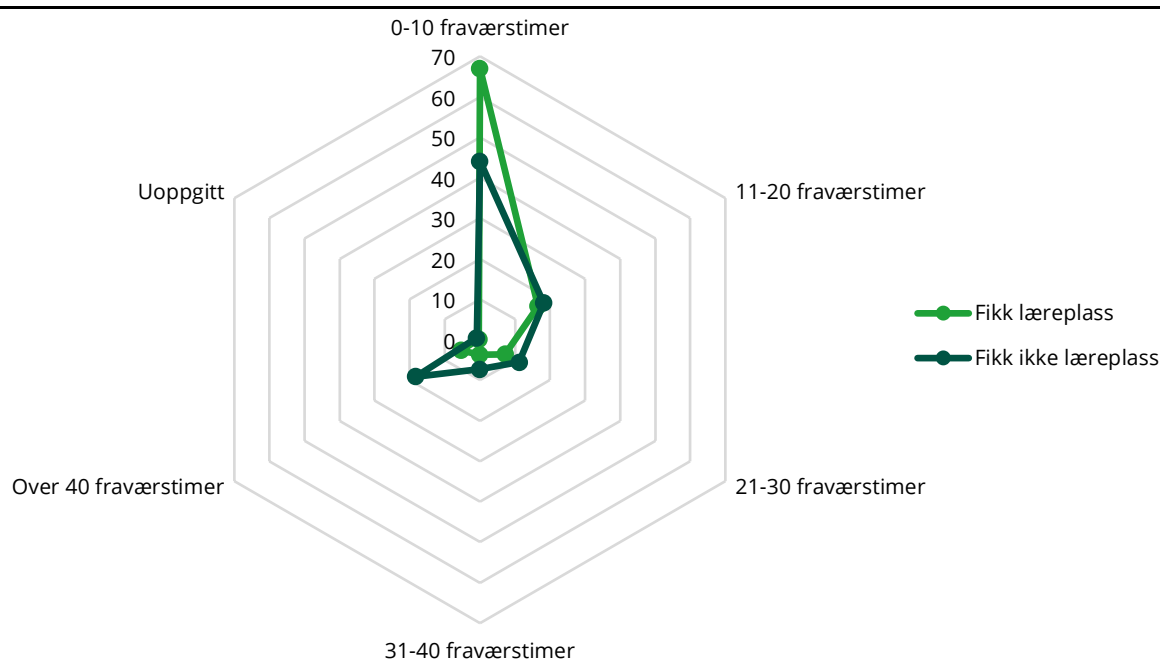
	Fikk læreplass			Fikk ikke læreplass		
	Antall	Fraværstimer	Fraværsdager	Antall	Fraværstimer	Fraværsdager
Begge kjønn						
Alle	93 073	6,0	1,0	26 430	13,0	4,0
Innvandrere	9 656	9,0	2,0	5 484	17,0	5,0
Norskfødte med innvandrerforeldre	2 689	9,0	2,0	1 485	21,0	4,0
Den øvrige befolkningen	80 717	5,0	1,0	19 452	12,0	4,0
Gutter						
Alle	67 212	5,0	1,0	18 153	13,0	3,0
Innvandrere	6 761	9,0	2,0	4 073	18,0	4,0
Norskfødte med innvandrerforeldre	1 909	8,0	1,0	1 180	20,0	4,0
Den øvrige befolkningen	58 538	5,0	1,0	12 892	11,0	3,0
Jenter						
Alle	25 861	7,0	2,0	8 277	14,0	5,0
Innvandrere	2 895	9,0	3,0	1 411	16,0	6,0
Norskfødte med innvandrerforeldre	780	10,0	3,0	305	26,0	7,0
Den øvrige befolkningen	22 179	6,0	2,0	6 560	13,0	5,0

Note: Fraværstimer og -dager er i median, istedenfor gjennomsnitt. 20 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i tabellen. Søkere med uoppgitt fravær inngår ikke i tabellen

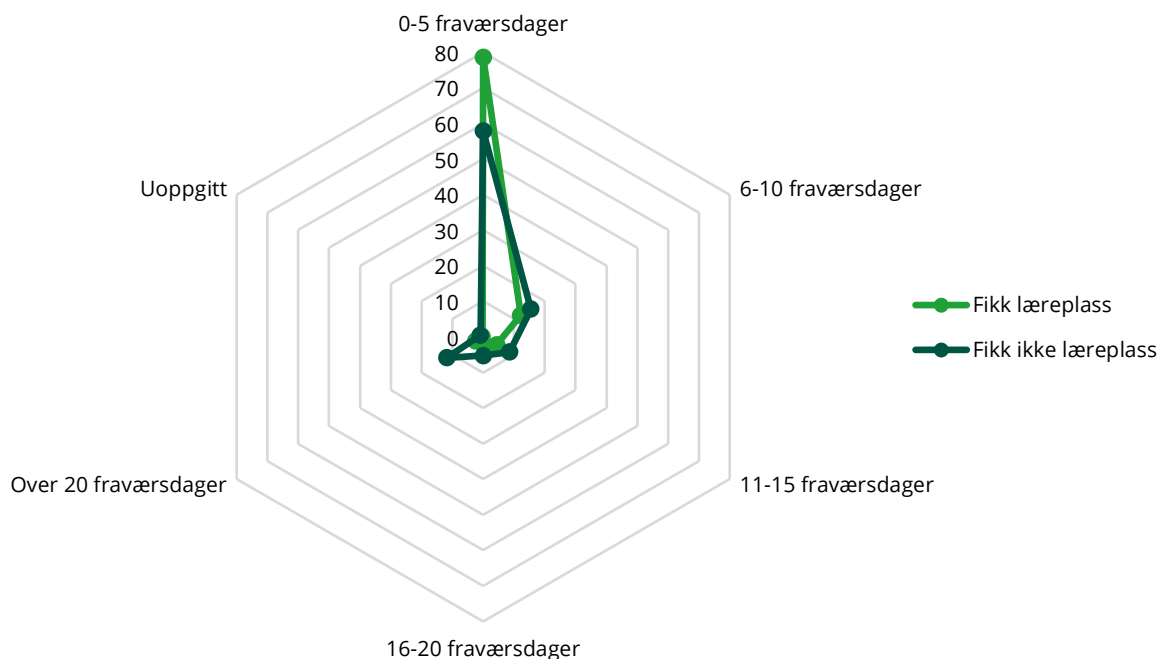
Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.9. Større andel med høyt fravær fikk ikke læreplass

Når vi ser på fordelingen over antall fraværstimer og fraværsdager blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass i figur 2.8 og 2.9, ser vi at søkerne stort sett fulgte samme mønster. Det vil si, både blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass var størst andel i gruppene med 0-10 fraværstimer og 0-5 fraværsdager. Det som skiller søkere som fikk og ikke fikk læreplass er andelen i gruppen med over 40 fraværstimer og over 20 fraværsdager. Blant søkere som fikk læreplass befant rundt 5 prosent seg i gruppen med over 40 fraværstimer og rundt 3 prosent i gruppen med over 20 fraværsdager. Derimot var disse andelenene henholdsvis rundt 18 prosent og 12 prosent blant søkere som ikke fikk læreplass. Dette betyr at det var en større andel med søkere som hadde høyt fravær som ikke fikk læreplass enn dem som fikk læreplass.

Figur 2.8 Fordeling fraværstimer blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass. 2017-2023. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

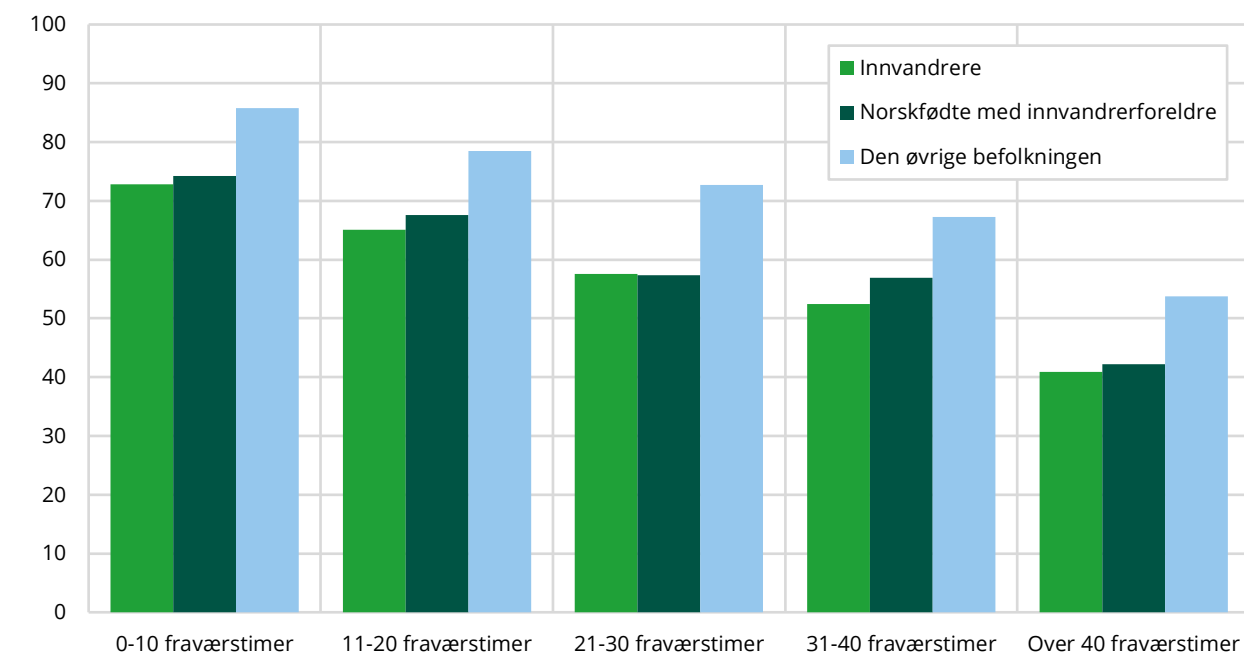
Figur 2.9 Fordeling fraværsdager blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass. 2017-2023. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.10. Stor forskjell etter innvandringskategori uansett fravær

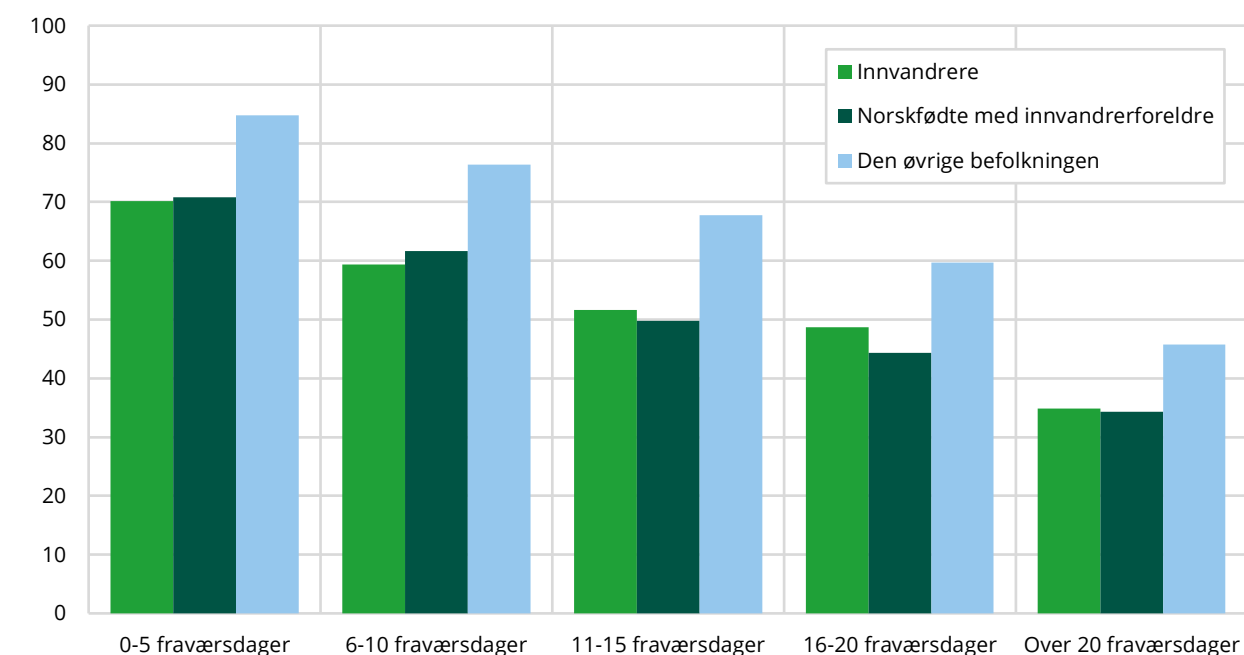
Når vi ser nærmere på sammenhengen mellom innvandringsbakgrunn og fravær i figur 2.10 og 2.11, ser vi at søkere i den øvrige befolkningen i større grad fikk læreplass enn søkere med innvandrerbakgrunn, uansett antall fraværstimer og fraværsdager. Forskjellen mellom den øvrige befolkningen og søkere med innvandrerbakgrunn var mellom 10 og 18 prosentpoeng.

Forskjellen i andelen som fikk læreplass mellom søkere med få (0-10) og mange (40+) fraværstimer var omtrent like store for hver innvandringskategori: rundt 32 prosentpoeng. Når det gjaldt forskjellen mellom få (0-5) og mange (20+) fraværsdager, var forskjellen i andelen som fikk læreplass større blant den øvrige befolkningen enn blant søkere med innvandrerbakgrunn. Dette kan tyde på at antall fraværsdager har større betydning for å få læreplass blant den øvrige befolkningen enn andre.

Figur 2.10 Andel søkere som fikk læreplass, etter fraværstimer og innvandringskategori. 2017-2023. Prosent

Note: 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner. Søkere med uoppgitt fravær er også holdt utenfor i figuren

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 2.11 Andel søkere som fikk læreplass, etter fraværsdager og innvandringskategori. 2017-2023. Prosent

Note: 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner. Søkere med uoppgitt fravær er også holdt utenfor i figuren

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.11. Andelen innvandrere som fikk læreplass var høyest i IT og medieproduksjon

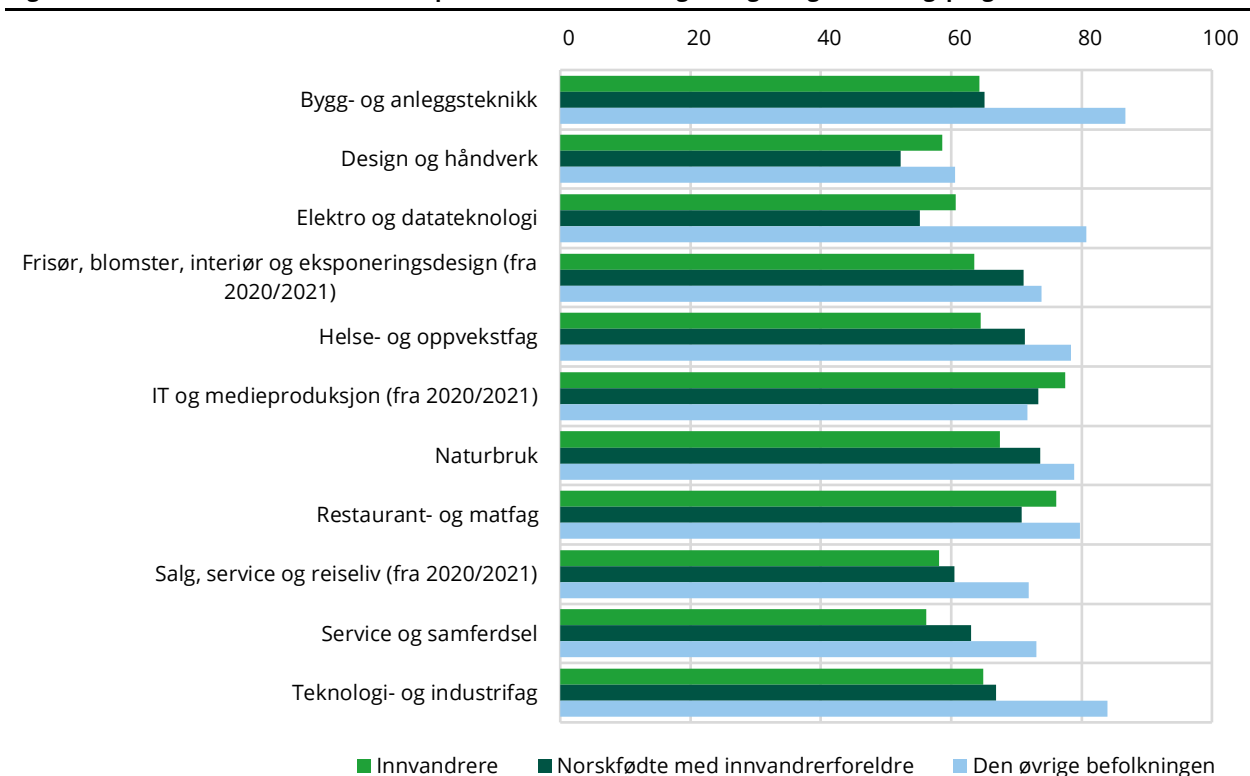
Blant innvandrere valgte 25 prosent av søkerne helse- og oppvekstfag (se vedleggstabell B3), som også er det mest populære faget blant innvandrere i yrkesfaglig opplæring på videregående skole (Instebø, 2021b). Tilbudsstrukturen til utdanningsprogram har blitt endret i 2020, da antall utdanningsprogram ble utvidet fra åtte til ti og det ble innført fire nye utdanningsprogram (Utdanningsdirektoratet, 2022b). Utdanningsprogrammet medier og kommunikasjon ble avviklet

etter skoleåret 2016/2017. Dette fører til at det er få søkere til noen nye og avsluttede utdanningsprogram. Spesielt til utdanningsprogrammene håndverk, design og produktutvikling, som ble innført i 2020, og medier og kommunikasjon, som ble avviklet etter 2016, var det få søkere. Disse to utdanningsprogram er da holdt utenfor i figur 2.12.

Resultatene viser at den øvrige befolkningen hadde høyest andel som fikk læreplass i alle utdanningsprogrammene, unntatt IT og medieproduksjon. For søkere til IT og medieproduksjon var det innvandrere som hadde høyest andel som fikk læreplass. Forskjellen mellom innvandrere og den øvrige befolkningen var størst for søkere til bygg- og anleggsteknikk, med rundt 22 prosentpoeng forskjell. Forskjellen mellom norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen var størst for søkere til elektro og datateknologi, med rundt 26 prosentpoeng forskjell. Disse store forskjellene kan delvis skyldes ulikheter i karakterer mellom søkere med innvandrerbakgrunn og den øvrige befolkningen. Søkere med innvandrerbakgrunn til bygg- og anleggsteknikk og elektro og datateknologi hadde lavere gjennomsnittlig videregående poeng enn søkere fra den øvrige befolkningen. Likevel kan det ikke konkluderes at karakterforskjeller utgjorde hele forskjellen i andelen som fikk læreplass, fordi det var karakterforskjeller i nesten alle utdanningsprogram, ikke kun i bygg- og anleggsteknikk og elektro og datateknologi.

Forskjellen mellom innvandrere og den øvrige befolkningen var minst for søkere til design og håndverk, med rundt 2 prosentpoeng forskjell. Tidligere analyser fant at det også var mindre forskjell i andelen som fikk læreplass mellom søkere med høye og lave karakter i dette utdanningsprogrammet enn andre (Utdanningsdirektoratet, 2018a). En kan tenke seg at forskjellene i sammenhengen mellom innvandringskategori og læreplass etter utdanningsprogram kan skyldes ulikheter i karakterer mellom innvandringskategorier.

Figur 2.12 Andel søkere som fikk læreplass, etter innvandringskategori og utdanningsprogram. 2017-2023. Prosent

Note: 271 søkere til utdanningsprogrammene håndverk, design og produktutvikling og medier og kommunikasjon og 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

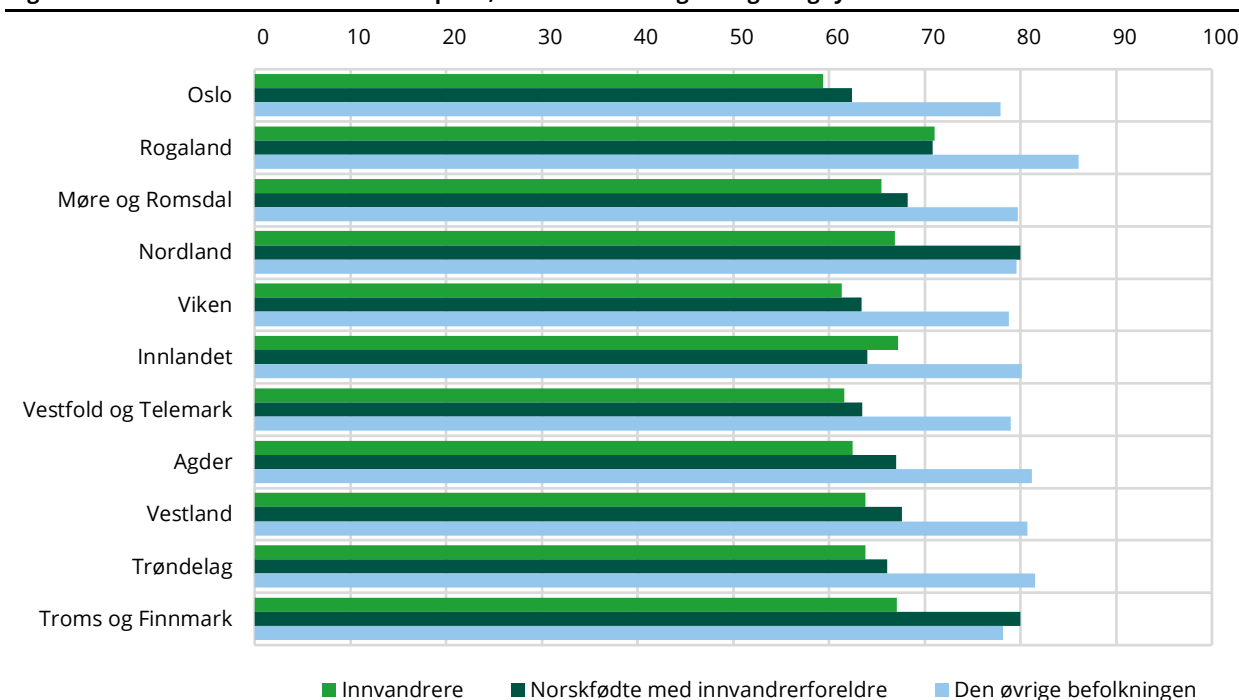
2.12. Andelen innvandrere som fikk læreplass var høyest i Rogaland

Tidligere analyser om hvem som får læreplass peker på at det er stor variasjon mellom fylkene i andelen som får læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2018c). Analysene viser at det er strukturelle forklaringer på dette, som for mange skoleplasser i forhold til læreplasser, men også individuelle forklaringer som foreldrenes utdanningsnivå og innvandringsbakgrunn.

Hvis vi ser nærmere på andelen som fikk læreplass i hvert fylke etter innvandringskategori i figur 2.13, finner vi for det første at blant både innvandrere og søkere fra den øvrige befolkningen var andelen som fikk læreplass høyest i Rogaland. 71 prosent av innvandrere og 86 prosent av den øvrige befolkningen fikk læreplass der. Dette er i tråd med funn i tidligere analyser om forskjeller mellom fylker i andelen som får læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2018b). Blant norskfødte med innvandrerforeldre var andelen som fikk læreplass høyest i Troms og Finnmark og Nordland, rundt 80 prosent for begge to, men denne gruppen er ganske liten, som gjør at dette kan påvirke resultatene. Uansett innvandringskategori var det lavest andel søkere som fikk læreplass i Oslo.

For det andre finner vi at det var en lavere andel som fikk læreplass blant innvandrere enn den øvrige befolkningen i alle fylker. Forskjellen mellom de to gruppene var størst i Agder, rundt 19 prosentpoeng, og minst i Troms og Finnmark, 11 prosentpoeng. I nesten alle fylker hadde norskfødte med innvandrerforeldre også lavere andel som fikk læreplass enn den øvrige befolkningen. Størst forskjell var i Innlandet med rundt 16 prosentpoeng. I Nordland og Troms og Finnmark var det en høyere andel blant norskfødte med innvandrerforeldre som fikk læreplass enn blant den øvrige befolkningen, men som sagt var det relativt få søkere her, spesielt blant norskfødte med innvandrerforeldre.

Figur 2.13 Andel søkere som fikk læreplass, etter innvandringskategori og fylke. 2017-2023. Prosent

Note: 56 søkere med uoppgitt fylke og 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

3. Betydningen av innvandrerbakgrunn for muligheten til å få læreplass

I dette kapitlet analyserer vi betydningen av å ha innvandrerbakgrunn for muligheten til å få læreplass. Gjennom regresjonsanalyser – lineære sannsynlighetsmodeller – kan vi undersøke om innvandrere har en mindre sjanse til å få læreplass enn andre, kontrollert for forskjellige bakgrunnsvariabler. Som nevnt tidligere, kan vi ikke trekke noen kausale konklusjoner basert på disse analysene. Vi ser kun på sammenhengen mellom ulike variabler. I disse analysene inkluderes ikke de 21 søkerne med uoppgitt innvandringskategori for å gjøre det mer sammenlignbart.

Lineære sannsynlighetsmodeller

Lineære sannsynlighetsmodeller er for å modellere sannsynligheten for et bestemt utfall, basert på et sett av faktorer. Lineære sannsynlighetsmodeller har som fordel at det er relativt lett å tolke resultatene hvor regresjonskoeffisientene tolkes direkte som endring i sannsynlighet.

I denne rapporten legger vi mest vekt på å formidle retningen (+/-), og hvorvidt det er en signifikant endring i sannsynlighet eller ikke. Kjennetegnene som er markert med stjerne (*) er statistisk signifikante på minst 0,5-nivå. Det vil si at det er mindre enn 5 prosent sannsynlighet for at korrelasjonen skyldes tilfeldigheter og vi feilaktig forkaster en nullhypotese om ingen korrelasjon.

I våre modeller benytter vi hovedsakelig dummyvariabler (variabler for de ulike kategoriene er kodet 0 eller 1). I dette tilfellet tolkes resultatene ut ifra en referansekategori.

3.1. Søkere med innvandrerbakgrunn hadde lavere sannsynlighet for å få læreplass

Regresjonsanalysen består av ulike modeller, der vi legger til flere kontrollvariabler for å se på om sammenhengen mellom innvandringskategori og det å få læreplass er signifikant. Det vil si, om det er en signifikant forskjell mellom de ulike innvandringskategoriene i deres sjanse til å få læreplass. Vi kontrollerer for ulike variabler for å se om eventuelle forskjeller mellom innvandringskategoriene skyldes andre faktorer.

Modell 1 inkluderte kun innvandringskategori som uavhengig variabel, se tabell 3.1. Resultater fra regresjonsanalysen viser at søkere med innvandrerbakgrunn hadde signifikant lavere sannsynlighet for å få læreplass enn søkere i den øvrige befolkningen. Både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre hadde i gjennomsnitt 16-17 prosentpoeng lavere sannsynlighet for å få læreplass sammenlignet med den øvrige befolkningen. Dette reflekterer resultater i figur 2.1 i kapittel 2, som viser at rundt 81 prosent av den øvrige befolkningen, mot 64 prosent av søkere med innvandrerbakgrunn fikk læreplass.

I modellene 2 og 3 la vi til kjønn, videregående-poeng og fravær for å se om den signifikante forskjellen mellom den øvrige befolkningen og søkere med innvandrerbakgrunn besto eller kunne blitt forklart av andre variabler. Kontrollert for kjønn hadde søkere med innvandrerbakgrunn fremdeles like lav sannsynlighet for å få læreplass, sammenlignet med søkere i den øvrige befolkningen, se modell 2.

Kontrollert for kjønn, videregående-poeng og fravær i modell 3 hadde innvandrere 8 prosentpoeng lavere sannsynlighet for å få læreplass enn søkere i den øvrige befolkningen. Norskfødte med innvandrerforeldre hadde 9 prosentpoeng lavere sannsynlighet for å få læreplass enn søkere i den øvrige befolkningen. Forskjellene var fortsatt signifikante. Dette vil si at forskjellene knyttet til innvandringskategori kun til en viss grad er drevet av forskjeller i karakterer og fravær, i og med at det etter at vi kontrollerer for slike faktorer fremdeles er gjenstående statistisk signifikante forskjeller mellom søkere med innvandrerbakgrunn og søkere i den øvrige befolkning.

3.2. Gutter i den øvrige befolkningen hadde høyere sannsynlighet for å få læreplass enn gutter med innvandrerbakgrunn

Resultatene i avsnittet over kan tyde på at det å ha innvandrerbakgrunn har betydning for å få læreplass. For å sjekke videre om forskjeller knyttet til innvandrerbakgrunn varierer med andre kjennetegn, la vi til noen variabler som måler en interaksjon, altså et samspill, mellom gutter og innvandrerbakgrunn og mellom første kvintil av videregående poeng og innvandrerbakgrunn. Disse samspillene er relevante, fordi tabellene og figurene i kapittel 2 kan tyde på at sannsynligheten for å få læreplass slår ut forskjellig for søkere med innvandrerbakgrunn blant gutter versus jenter og i første kvintil versus høyere videregående poeng.

Modell 2 og 3 viser at gutter hadde litt høyere sannsynlighet, 3 prosentpoeng, for å få læreplass enn jenter. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre hadde lavere sannsynlighet, henholdsvis 8 og 9 prosentpoeng, for å få læreplass enn søkere i den øvrige befolkningen. I modell 4 hadde vi i tillegg til hovedledd for kjønn og innvandringskategori også med samspillsleddene som nevnt i forrige avsnitt (mellom gutter og innvandrerbakgrunn og mellom første kvintil av videregående poeng og innvandrerbakgrunn).

For å se på den samlede forskjellen mellom for eksempel innvandrer-gutter og gutter i den øvrige befolkning må vi ta hensyn til både hovedleddet for innvandrere og samspillsleddet for gutter og innvandrere¹. Dersom vi antar at vi sammenligner gutter som ikke befant seg i første kvintil for videregående poeng trenger vi ikke i tillegg å ta hensyn til samspillsleddet mellom første kvintil av videregående poeng og det å være innvandrer.

Koeffisienten for samspillet mellom gutter og innvandrere i modell 4 er signifikant og negativ². Dette samspillsleddet viser den negative tilleggseffekten³ det å være både gutt og innvandrer hadde på sannsynligheten for å få læreplass. Effekten kommer i tillegg til den generelle reduksjonen i sannsynlighet for læreplass som gjelder innvandrere⁴ uavhengig av om de er gutter eller jenter.

Vi kan også vise dette gjennom et eksempel på predikerte sannsynligheter for innvandrer-gutter versus gutter i den øvrige befolkningen, som ellers er like (her antar vi at de for øvrige variabler i modellen tilhører referanse-kategorien). Vi finner basert på modell 4 at innvandrer-guttene har en lavere predikert sannsynlighet for å få læreplass på 55 prosent mot 64 prosent for gutter i den øvrige befolkningen. Denne forskjellen på -9 prosentpoeng består av to deler:

- Hovedleddet for innvandrere (-0,02) gjelder likt for både jenter og gutter.
- Samspillsleddet for gutter x innvandrere (-0,07) er den spesifikke tilleggseffekten som gjør at innvandrer-guttene sannsynlighet reduseres sammenlignet med gutter i den øvrige befolkningen, utover den negative effekten i hovedleddet for innvandrere.

For norskfødte gutter med innvandrerforeldre gir modell 4 en predikert sannsynlighet på for å få læreplass på 53 prosent mot 64 prosent for gutter i den øvrige befolkningen, når øvrige variabler tilhører referanse-kategorien. Denne forskjellen på -11 prosentpoeng består også av to deler:

- Hovedleddet for norskfødte med innvandrerforeldre (0,02) gjelder likt for både jenter og gutter.
- Samspillsleddet for gutter x norskfødte med innvandrerforeldre (-0,13) er den spesifikke negative tilleggseffekten som gjør at gutter med innvandrerforeldres sannsynlighet

¹ Hovedleddet for gutter (0,04) er ikke nevnt her da det gjelder likt for alle innvandringskategorier, og slår dermed ikke ut når vi i dette eksemplet ser på forskjell mellom innvandrer-gutter og gutter i den øvrige befolkningen.

² I likhet med samspillskoeffisienten for gutter og norskfødte med innvandrerforeldre.

³ Koeffisienten for samspill gutter og innvandrere på -0,07 dvs. -7 prosentpoeng.

⁴ Koeffisienten for innvandrere på -0,02 dvs. -2 prosentpoeng.

reduseres sammenlignet med gutter i den øvrige befolkningen, utover den lille positive effekten i hovedleddet for norskfødte med innvandrerforeldre.

3.3. Videregående poeng og fravær var viktige faktorer for hvem som fikk læreplass

Når det gjelder videregående poeng, viser modell 3 at søkere med videregående poeng i femte kvartil hadde høyere sannsynlighet for å få læreplass enn søkere i de lavere kvartilene. Forskjellen mellom første og femte kvartil var rundt 32 prosentpoeng. Dette viser at videregående poeng hadde stor betydning for muligheten til å få læreplass.

Når vi ser på samspillet mellom første kvartil av videregående poeng og innvandrere i modell 4, finner vi at koeffisienten er signifikant og negativ. Dette betyr at innvandrere med lave videregående poeng hadde en enda lavere sannsynlighet for å få læreplass enn den øvrige befolkningen med lave videregående poeng. Denne tilleggsforskjellen på -5 prosentpoeng kommer utover den generelle reduksjonen på -2 prosentpoeng i sannsynlighet for læreplass som gjelder innvandrere uavhengig av videregående poeng. Forskjellen mellom dem er altså samlet sett på 7 prosentpoeng i favør av søkerne i den øvrige befolkningen⁵. Dette gjelder også for samspillet mellom første kvartil av videregående poeng og norskfødte med innvandrerforeldre. Det å være norskfødt med innvandrerforeldre og i første kvartil av videregående poeng reduserer sannsynligheten for å få læreplass med -6 prosentpoeng utover den lille positive effekten på 2 prosentpoeng som gjelder norskfødte med innvandrerforeldre uavhengig av videregående poeng. Samlet sett er forskjellen mellom den øvrige befolkningen med videregående poeng i første kvartil og norskfødte med innvandrerforeldre med videregående poeng i første kvartil 4 prosentpoeng⁶.

3.4. Mange forhold lå bak sammenhengen mellom innvandringskategori og sjansen til å få læreplass

I modell 5 la vi til flere kontrollvariabler, som foreldrenes utdanningsnivå, utdanningsprogram og fylke. Se vedlegg C for tabellen som inkluderer disse kontrollvariablene. Denne utvidelsen sammenlignet med modell 4 gir ikke store endringer, men det er verdt å merke seg at koeffisienten for innvandrere i modell 5 er 0 og ikke lenger signifikant. Samtidig er samspillene mellom gutter og innvandrere og mellom første videregående poeng kvartil og innvandrere fremdeles signifikante og i samme størrelsesorden som i modell 4. Det er med andre ord ikke slik at det å være innvandrer i seg selv (uavhengig av kjønn og videregående poeng) reduserer sannsynligheten for å få læreplass, men for innvandrer-gutter og for innvandrere med lave videregående poeng er det en negativ tilleggseffekt som reduserer sannsynligheten for å få læreplass. Sammenlignet med modell 1 viser altså modell 5 altså at det å ta hensyn til flere faktorer gjør at koeffisientene for innvandrer-variablene endres og bildet av innvandringsbakgrunnens betydning nyanseres. Det er mange forhold som ligger bak at innvandrere hadde 17 prosentpoengs lavere sannsynlighet for å få læreplass sammenlignet med den øvrige befolkning. De mer omfangsrike modellene viser at det ikke er alle grupper av innvandrere som hadde en redusert sannsynlighet for å få læreplass når vi tar hensyn til flere av disse forholdene, inkludert samspill mellom innvandrerbakgrunn og kjønn og videregående poeng. Redusert sannsynlighet gjør seg ulikt gjeldene for ulike grupper av innvandrere.

Tidligere analyser har pekt på at det kan være mange årsaker til at noen innvandrere ikke får læreplass (Utdanningsdirektoratet, 2019a). Eksempler er manglende språkkunnskaper, lavere skoleprestasjoner, mangel på nettverk og diskriminering (Utdanningsdirektoratet, 2019a). Basert på

⁵ Vi antar at vi sammenligner søkere som er jenter og ser dermed bort fra samspillsleddet mellom gutter og det å være innvandrer.

⁶ Vi antar at vi sammenligner søkere som er jenter og ser dermed bort fra samspillsleddet mellom gutter og det å være norskfødt med innvandrerforeldre.

resultatene over kan man tro at lavere skoleprestasjoner blant innvandrere spiller en stor rolle, men når det gjelder andre årsaker, kan vi ikke ta noen konklusjoner i denne rapporten.

Tabell 3.1 Resultater fra lineær sannsynlighetsmodell. Avhengig variabel = har fått læreplass. 2017-2023

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5 ¹
Intercept	0,80	0,78	0,61	0,60	0,64
Innvandringskategori (ref = øvrig befolkning)					
Innvandrere	-0,17*	-0,17*	-0,08*	-0,02*	0,00
Norskfødte med innvandrerforeldre	-0,16*	-0,16*	-0,09*	0,02*	0,04*
Kjønn (ref = jenter)					
Gutter		0,03*	0,03*	0,04*	0,03*
Videregående poeng (ref = femte kvintil)					
Manglende videregående poeng			-0,30*	-0,30*	-0,31*
Første kvintil			-0,32*	-0,31*	-0,32*
Andre kvintil			-0,14*	-0,14*	-0,15*
Tredje kvintil			-0,07*	-0,07*	-0,07*
Fjerde kvintil			-0,02*	-0,02*	-0,02*
Fraværstimer (ref = over 40 timer)					
Uoppgitt fraværstimer					
0-10 timer			0,12*	0,12*	0,11*
11-20 timer			0,10*	0,10*	0,10*
21-30 timer			0,08*	0,08*	0,08*
31-40 timer			0,07*	0,07*	0,07*
Fraværsdager (ref = over 20 dager)					
Uoppgitt fraværsdager					
0-5 dager			0,19*	0,19*	0,19*
6-10 dager			0,16*	0,16*	0,16*
11-15 dager			0,12*	0,12*	0,11*
16-20 dager			0,08*	0,08*	0,08*
Samspillsledd					
Samspill gutter og innvandrere				-0,07*	-0,07*
Samspill gutter og norskfødte med innvandrerforeldre				-0,13*	-0,12*
Samspill kvintil 1 og innvandrere				-0,05*	-0,05*
Samspill kvintil 1 og norskfødte med innvandrerforeldre				-0,06*	-0,07*
Antall observasjoner	120 026	120 026	120 026	120 026	120 026

Note: 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

¹ Modell 5 er kontrollert for foreldrenes utdanningsnivå, utdanningsprogram og fylke

Kilde: Statistisk sentralbyrå

4. Betydningen av å få læreplass for gjennomføring i videregående opplæring

I dette kapitlet belyser vi hvordan det går med søkerne som ikke fikk læreplass, sammenlignet med de som fikk læreplass. Hva er sammenhengen mellom det å få læreplass eller ikke og gjennomføring i videregående opplæring? Er dette forskjellig for søkere med innvandrerbakgrunn enn for søkere fra den øvrige befolkningen? Vi ser spesifikt på gjennomføring per 2022 blant søkere til læreplass i skoleåret 2018/2019 som begynte videregående opplæring i skoleåret 2016/2017. Gjennomføring per 2022 betyr ved utgangen av skoleåret 2021/2022.

Populasjonen kapittel 4 og 5

Populasjonen til kapittel 4 og 5 er litt annerledes enn populasjonen til kapittel 1-3. Denne populasjonen inkluderer kun søkere i skoleåret 2018/2019, som også begynte videregående opplæring i skoleåret 2016/2017. Ikke alle søkere i 2018 begynte videregående opplæring akkurat to år tidligere. Derfor har denne populasjonen kun 12 412 søkere, istedenfor 17 087 søkere i dette skoleåret. Fordelingen i denne populasjonen etter ulike kjennetegn er ikke veldig annerledes enn fordelingen i den originale populasjonen fra 2018 (vedleggstabell A2).

En stor forskjell med den originale populasjonen fra 2018 er aldersfordelingen. Av denne populasjonen er nesten alle, 93 prosent, 18 år når de søker, mens av den originale populasjonen er 68 prosent 18 år. Dette gir mening med tanke på at vi kun selekterer søkere som begynte videregående opplæring i 2016 og at man ofte er 16 år når man begynner videregående opplæring.

En annen forskjell er fordelingen av videregående poeng. Kvintilene ble beregnet da vi lagde den originale populasjonen fra 2018, men på grunn av at denne populasjonen er litt mindre enn den originale, blir fordelingen av kvintilene litt annerledes. Det er relativt få søkere med videregående poeng i første kvartil, rundt 15 prosent. Se vedleggstabell D1 for hele oversikten over populasjonen som brukes i analysene i kapittel 4 og 5.

4.1. Innvandrer gutter gjennomførte i mindre grad enn andre

Tidligere analyser peker på større andel som fullfører på normert tid blant den øvrige befolkningen enn blant innvandrere (Instebo, 2021a). Normert tid tilsvarer treårig opplæring for studieforberedende og fireårig opplæring for de fleste yrkesfaglig programområder. I denne analysen ser vi kun på gjennomføringsstatusen 6 år etter påbegynt videregående, og ikke om dette var på normert tid eller ikke.

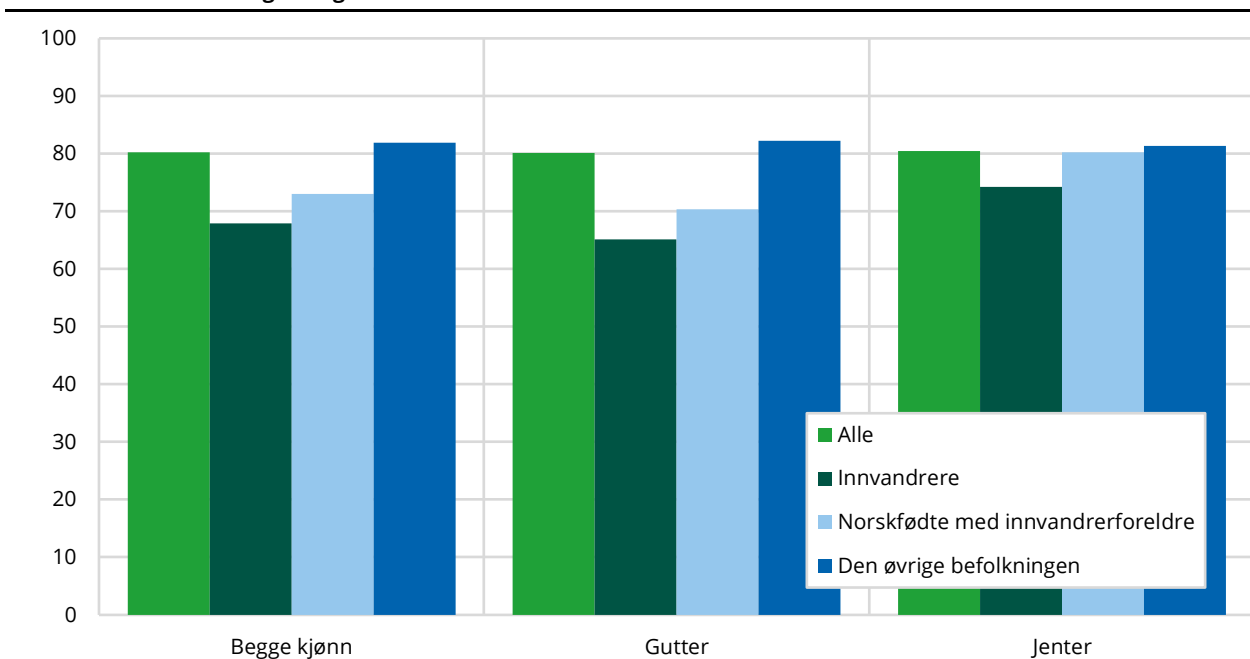
Når vi først ser på alle i populasjonen som begynte videregående opplæring i 2016 og søkte læreplass i 2018, hadde rundt 80 prosent av dem gjennomført videregående opplæring i 2022, uansett innvandringskategori. Jenter gjennomførte i litt større grad enn gutter, men forskjellen er liten, se figur 4.1.

Videre finner vi at innvandrere gjennomførte videregående opplæring i mindre grad enn andre. Spesielt blant gutter var det en stor forskjell mellom innvandrere og den øvrige befolkningen: Blant gutter i den øvrige befolkningen gjennomførte 82 prosent, mens 65 prosent av innvandrer gutter gjennomførte videregående opplæring. Dette betyr at forskjellen mellom dem var 17 prosentpoeng. Blant jenter var forskjellen bare 7 prosentpoeng mellom de to gruppene. Forskjellen mellom den øvrige befolkningen og norskfødte med innvandrerforeldre var rundt 12 prosentpoeng blant gutter og kun 1 prosentpoeng blant jenter.

Videre ser vi en tydelig kjønnsforskjell i gjennomføring blant norskfødte med innvandrerforeldre. Blant jenter gjennomførte 80 prosent og blant gutter 70 prosent. Dette kan nok henge sammen med at det ikke er så mange norskfødte jenter med innvandrerforeldre i denne populasjonen, som kanskje påvirker resultatene.

Disse resultatene viser at innvandringsbakgrunn, spesielt det å være innvandrer, har en klar sammenheng med gjennomføring av videregående opplæring. Dette er i tråd med tidligere analyser av gjennomføring i videregående opplæring i 2021 (Instebø, 2021a).

Figur 4.1 Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter kjønn og innvandringskategori. Prosent

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i figuren

Kilde: Statistisk sentralbyrå

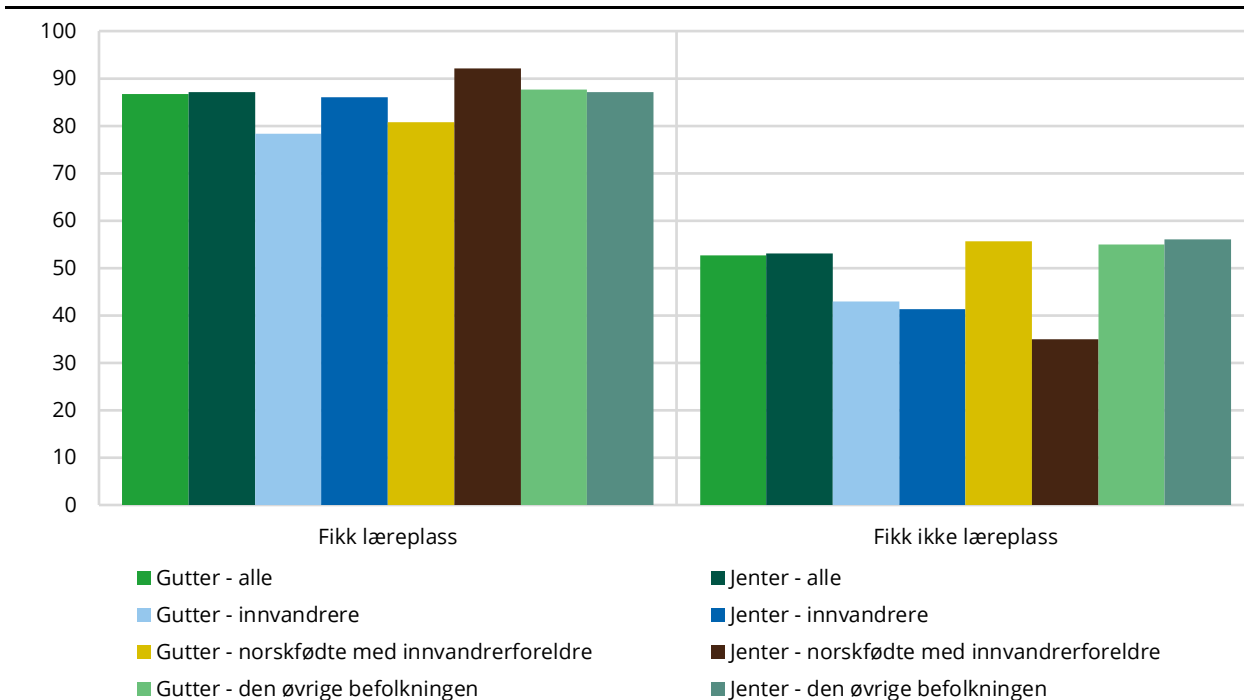
4.2. Det å få læreplass hadde mye å si for gjennomføring, uansett innvandringskategori

Når vi fordeler søkerne etter innvandringskategori og kjønn og om de har fått læreplass eller ikke, finner vi også et tydelig mønster. Uansett innvandringskategori og kjønn, gjennomførte søkere som fikk læreplass i større grad enn søkere som ikke fikk læreplass. Forskjellen mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var 34 prosentpoeng, se figur 4.2.

Forskjellen var størst blant norskfødte jenter med innvandrerforeldre: rundt 57 prosentpoeng mellom dem med og uten læreplass. Her er det viktig å ha i mente at dette er en svært liten gruppe, som gjør at vi ikke kan være helt sikre på disse resultatene. Neststørste forskjell var blant innvandrerjenter med rundt 45 prosentpoeng forskjell. Forskjellen var minst blant norskfødte gutter med innvandrerforeldre, rundt 25 prosentpoeng.

Disse resultatene kan tyde på at det å få læreplass har stor betydning for gjennomføring i videregående opplæring, og sammenhengen er noe sterkere for jenter med innvandrerbakgrunn enn andre søkere. En tidligere analyse peker også på en stor betydning av å få læreplass for gjennomføring i videregående opplæring (Bratholmen & Ekren, 2020).

Figur 4.2 Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori, kjønn og læreplass. Prosent

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i figuren

Kilde: Statistisk sentralbyrå

4.3. Læreplass hadde stor betydning for gjennomføring blant dem med lave karakterer

Tidligere analyser viser at grunnskolepoeng har stor betydning for om man gjennomfører videregående opplæring (Perlic et al. 2020). Man kan anta at videregående poeng også har stor betydning for gjennomføring i videregående opplæring.

Resultatene i tabell 4.1 viser at søkere i femte videregående poengkvintil gjennomførte i større grad enn søkere i de andre kvintilene, uansett innvandringskategori. Andelen som gjennomførte, økte for hvert kvintil blant både innvandrere og den øvrige befolkningen. Blant norskfødte med innvandrerforeldre var andelen som gjennomførte nesten like høy blant søkere i fjerde og femte kvintil. Forskjellen i gjennomføring mellom første og femte kvintil var størst blant norskfødte med innvandrerforeldre, rundt 60 prosentpoeng. Dette kan henge sammen med at det var færre søkere i denne gruppen enn de andre.

Disse resultatene viser at elevers karaktergrunnlag har stor betydning for om man gjennomfører videregående opplæring.

Tabell 4.1 Gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori og videregående poeng. Antall og prosent

	Antall søkere	Antall som gjennomførte	Andel som gjennomførte
Innvandrere			
Første kvintil	376	153	40,7
Andre kvintil	339	233	68,7
Tredje kvintil	241	196	81,3
Fjerde kvintil	187	164	87,7
Femte kvintil	147	139	94,6
Norskfødte med innvandrerforeldre			
Første kvintil	84	29	34,5
Andre kvintil	86	63	73,3
Tredje kvintil	63	55	87,3
Fjerde kvintil	58	55	94,8
Femte kvintil	55	52	94,5
Den øvrige befolkningen			
Første kvintil	1 381	644	46,6
Andre kvintil	2 196	1 649	75,1
Tredje kvintil	2 157	1 861	86,3
Fjerde kvintil	2 307	2 127	92,2
Femte kvintil	2 613	2 520	96,4

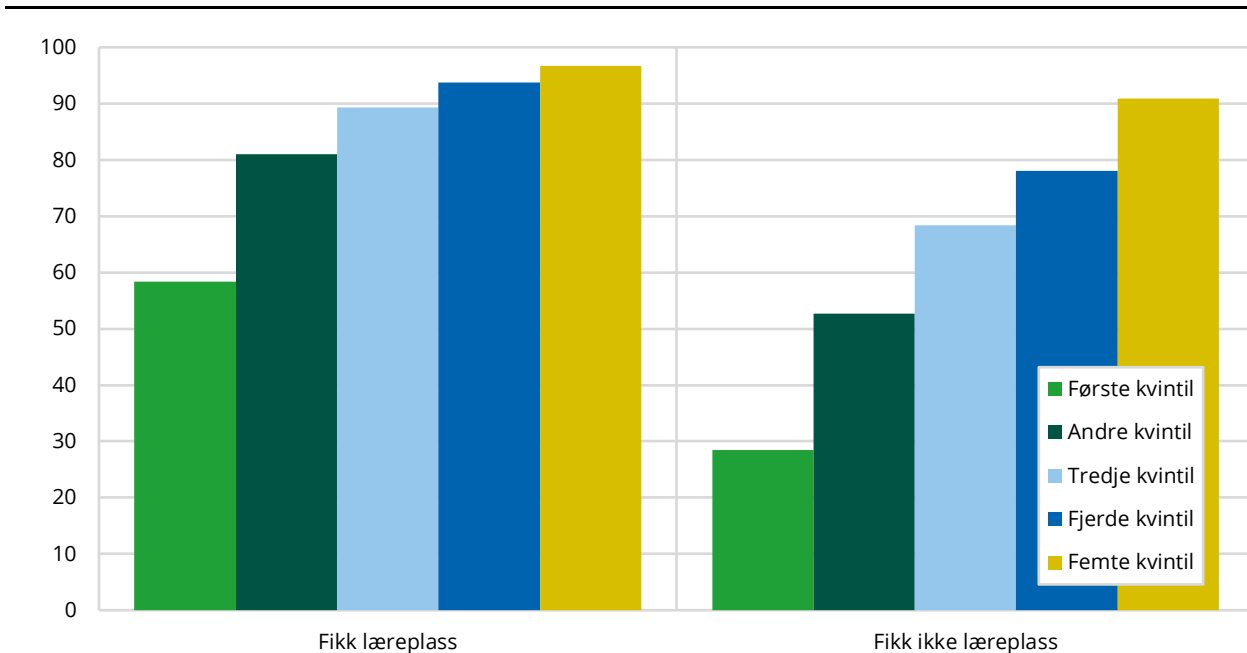
Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner. Søkere med manglende/uoppgitt videregående poeng inngår ikke i tabellen

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Når vi fordeler søkerne etter videregående poeng og om de har fått læreplass eller ikke, finner vi at det å ha læreplass hadde mye mer å si for gjennomføring blant søkere i første kvintil av videregående poeng enn for søkere i femte kvintil, se figur 4.3. Blant søkere i femte kvintil var forskjellen kun rundt 6 prosentpoeng mellom søkere med og uten læreplass. Noe annet kan bli sagt for søkere i første kvintil, der forskjellen var 30 prosentpoeng. Forskjellen mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass ble mindre for hvert videregående poengkvintil.

Disse resultatene viser at det å få læreplass har stor betydning for gjennomføring av videregående opplæring blant dem med lave karakterer. En kan tenke seg at det å få læreplass kan kompensere for lave karakterer når man skal fullføre videregående opplæring, som gjør at det er en så stor forskjell blant søkere med lave karakterer.

Figur 4.3 Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter videregående poeng og læreplass. Prosent

Note: 119 søkere med uoppgitt/manglende videregående poeng er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

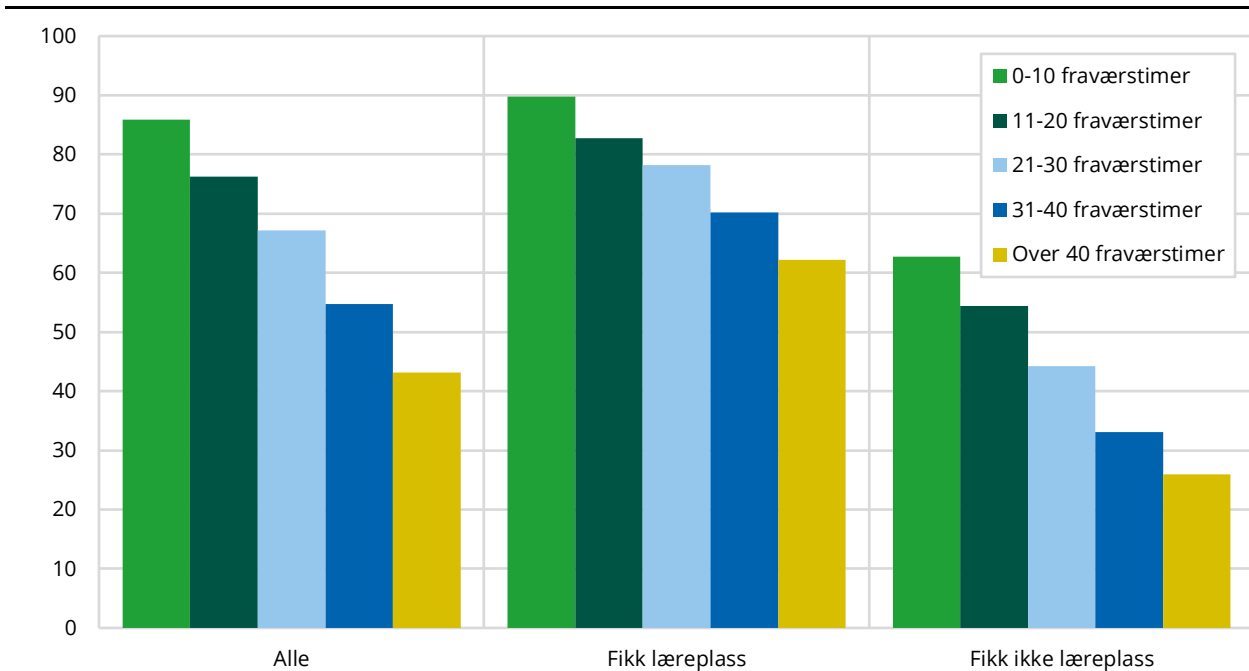
4.4. Læreplass hadde stor betydning for gjennomføring blant søkere med høyt fravær

Tidligere analyser peker på økt fravær i videregående opplæring de siste årene (Utdanningsdirektoratet, 2024a). Dette kan ha store konsekvenser for gjennomføring da elever i noen tilfeller ikke kan få karakterer eller vitnemål (Kjeøy & Lysvik, 2023). Vedlegg A viser også at andelen søkere med over 40 fraværstimer økte fra 2017 til 2023, kun med unntak av 2020. I denne analysen fremover ser vi ikke på fravær over tid, kun på fraværet til populasjonen som søkte læreplass i 2018.

Vi finner at andelen som gjennomførte videregående opplæring ble mindre for hver gruppe, både i timefravær (se figur 4.4) og dagsfravær (se figur 4.5). Dette betyr at søkerne med minst fravær (0-10 timer eller 0-5 dager) hadde høyest andel som gjennomførte videregående opplæring. Rundt 86 prosent av søkerne med 0-10 fraværstimer og rundt 85 prosent av søkerne med 0-5 fraværstimer hadde fullført videregående opplæring 6 år etter påbegynt opplæring. Blant søkerne med over 40 fraværstimer og over 20 fraværstimer var disse andelenene henholdsvis 43 prosent og 42 prosent.

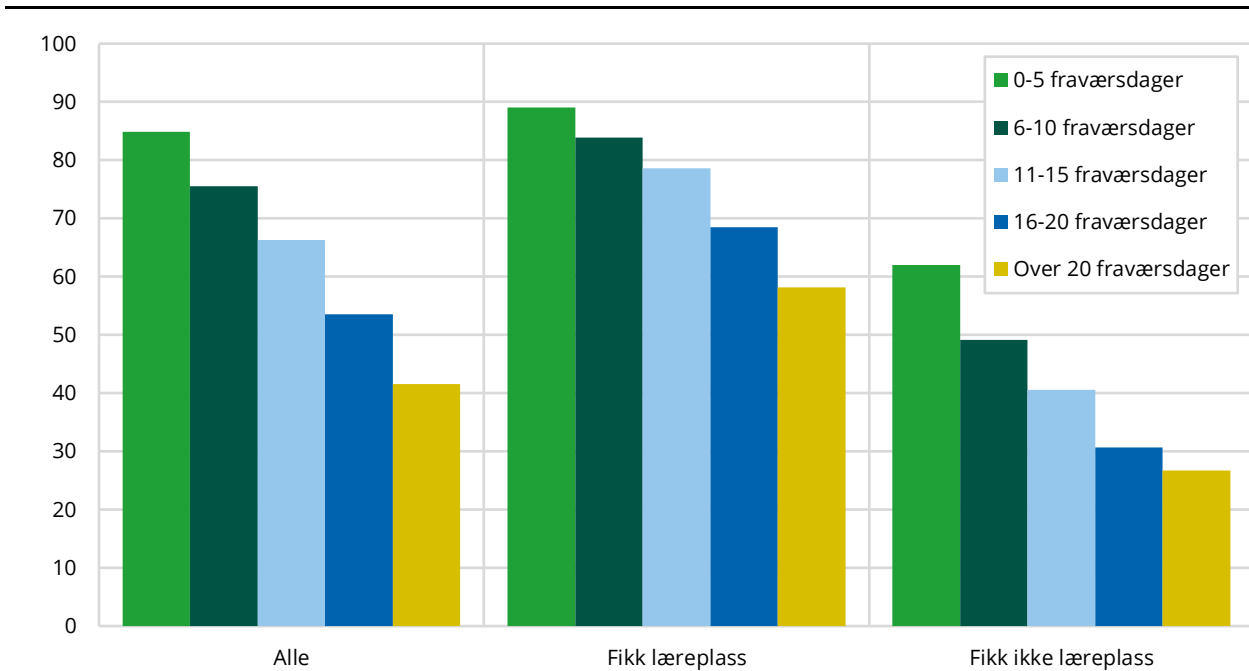
Når vi ser nærmere på søkerne som fikk og ikke fikk læreplass, ser vi at søkere som fikk læreplass i større grad gjennomførte videregående opplæring enn søkere som ikke fikk læreplass, på tvers av fraværstimer. Forskjellen mellom søkere med og uten læreplass var imidlertid størst blant søkere med 31-40 fraværstimer, 37 prosentpoeng, og blant søkere med 11-15 fraværstimer, 38 prosentpoeng. Forskjellen var minst blant søkere med minst fravær i både timer og dager, rundt 27 prosentpoeng.

Dette kan tyde på at det å få læreplass hadde større betydning for søkere med høyt fravær enn for søkere med lavt fravær. En kan tenke seg at, også med tanke på fravær, læreplass kan kompensere for høyt fravær som gjør at man gjennomførte i større grad enn hvis man ikke hadde fått læreplass.

Figur 4.4 Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fraværstimer og læreplass. Prosent

Note: 20 søkere med uoppgitt fraværstimer er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 4.5 Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fraværstimer og læreplass. Prosent

Note: 20 søkere med uoppgitt fraværstimer er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

4.5. Læreplass hadde mindre betydning for gjennomføring blant søkere med høy sosial bakgrunn

Tidligere analyser viser at foreldrenes utdanningsnivå påvirker fullføringsgraden, spesielt blant søkere som ikke har fått læreplass (Bratholmen & Ekren, 2020).

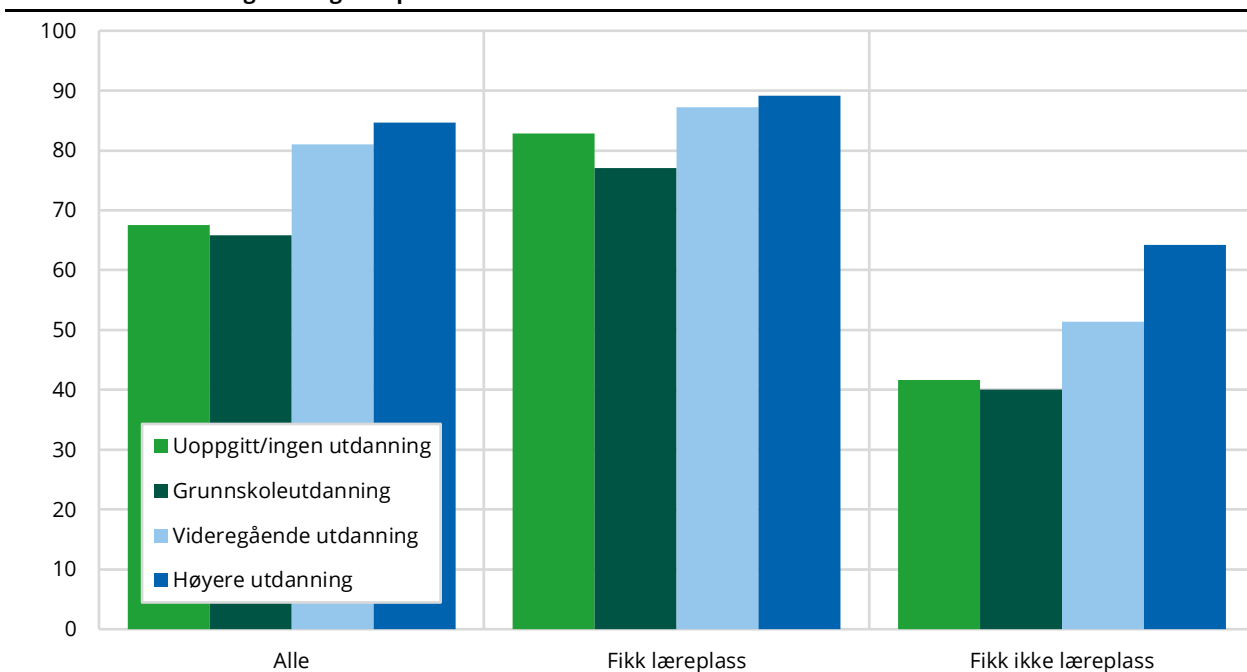
Vi finner også at søkere med foreldre med høyere utdanning fullførte i større grad enn søkere med grunnskoleutdanning, se figur 4.6. Forskjellen mellom søkere med foreldre med høyere utdanning og grunnskoleutdanning var rundt 19 prosentpoeng. Dette viser at ulikheter i foreldrenes utdanningsnivå slår ut forskjellig i gjennomføring i videregående opplæring.

Vi ser at forskjellen i gjennomføring mellom søkere med foreldre med høyere utdanning og grunnskoleutdanning var større blant søkere som ikke fikk læreplass enn blant dem som fikk læreplass. Dette er i tråd med tidligere analyser av gjennomføring etter foreldres utdanningsnivå og læreplass (Bratholmen & Ekren, 2020).

Videre virker det som læreplass har størst betydning for søkere med foreldre med uoppgitt/ingen utdanning, der forskjellen mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var rundt 41 prosentpoeng. Denne gruppen er i hovedsak innvandrere. Forskjellen i gjennomføring mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass ble mindre for hver økning i foreldrenes utdanningsnivå. Blant søkere med foreldre med høyere utdanning var forskjellen mellom dem som fikk og ikke fikk læreplass rundt 25 prosentpoeng.

Disse resultatene viser at det å få læreplass har stor betydning for gjennomføring i videregående opplæring, på tvers av sosial bakgrunn, men mest for søkere med lavere sosial bakgrunn.

Figur 4.6 Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter foreldrenes utdanningsnivå og læreplass. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

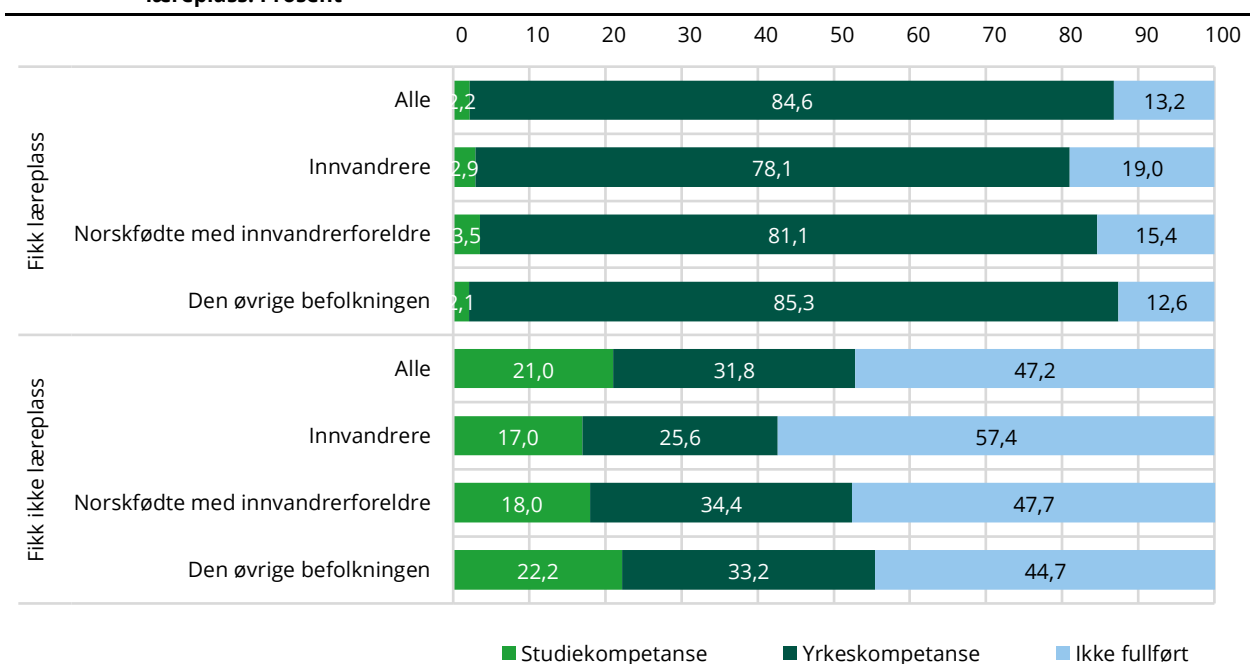
4.6. Det å få læreplass hadde betydning for hvilken kompetanse man oppnådde

Nå ser vi nærmere på ulike kompetansetyper som elever kan gjennomføre med. Blant søkerne som fikk læreplass, fikk 85 prosent yrkeskompetanse, se figur 4.7. Yrkeskompetanse kan oppnås med både oppnådd fag- eller svennebrev og med oppnådd vitnemål, men fag- eller svennebrev var mest vanlig blant denne populasjonen. Dette gir mening med tanke på at fag- og svennebrev er vanlig å få etter fullført læretid. Derfor ble de slått sammen til yrkeskompetanse. Kun 2 prosent av søkere som fikk læreplass gjennomførte med studiekompetanse. Dette viser at de fleste læringer ikke byttet til løp som gir studiekompetanse. Kun 13 prosent oppnådde ingen av kompetansene og fullførte ikke.

Blant søkerne som ikke fikk læreplass, gjennomførte 32 prosent med yrkeskompetanse og 21 prosent med studiekompetanse. Dette kan tyde på at søkere enten prøvde å få læreplass på nytt senere og dermed fikk fagbrev etter noen år, eller oppnådde fag- eller svennebrev gjennom alternativ opplæring i videregående skole. Det tyder også på at søkere som ikke fikk læreplass innen 1. mars året etter søknaden i større grad gjennomførte med studiekompetanse enn søkere som fikk læreplass. 47 prosent av dem fullførte ikke. Dette viser igjen at det å få læreplass har stor betydning for gjennomføring i videregående opplæring.

Når vi ser på fordelingen etter innvandringskategori, ser vi også at det ikke var store forskjeller mellom innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen i fordelingen av kompetanse etter læreplass, men innvandrere uten læreplass skiller seg litt ut med større andel som ikke fullførte med oppnådd studie- eller yrkeskompetanse.

Figur 4.7 Fordeling sluttkompetanser i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori og læreplass. Prosent

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i figuren

Kilde: Statistisk sentralbyrå

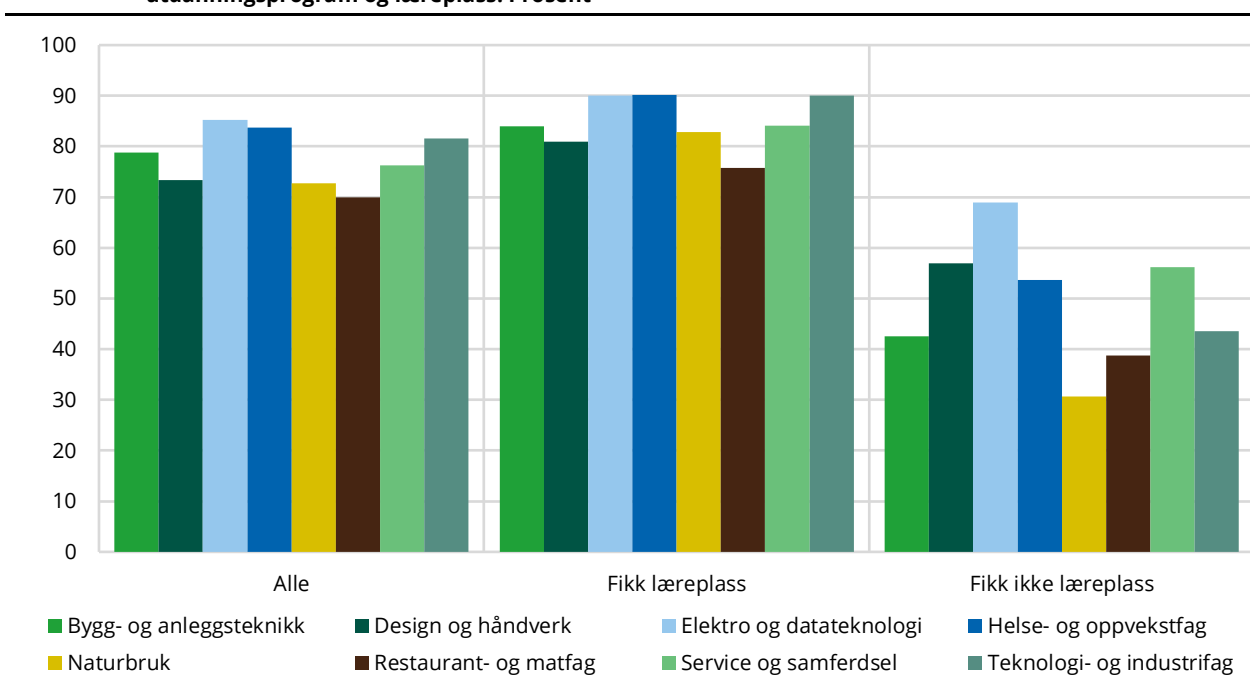
4.7. Forskjell i gjennomføring etter læreplass størst blant søkere til naturbruk

Tidligere analyser fant stor variasjon i gjennomføring mellom ulike yrkesfaglige utdanningsprogram (Utdanningsdirektoratet, 2024b). Vi finner også at det er noen forskjeller i fullføringsgraden mellom utdanningsprogram, se figur 4.8. Lavest andel som gjennomførte var blant søkere til restaurant- og matfag, der 70 prosent gjennomførte videregående opplæring i 2022. Høyest andel som gjennomførte var blant søkere til elektro og datateknologi, der rundt 85 prosent gjennomførte videregående opplæring.

Fordelt etter læreplass finner vi ulike mønstre. Blant søkere som fikk læreplass var det søkere til elektro og datateknologi, helse- og oppvekstfag og teknologi- og industrifag som gjennomførte i høyeste grad: Rundt 90 prosent gjennomførte videregående opplæring. Derimot gjennomførte søkere til restaurant- og matfag i laveste grad: 76 prosent. Blant dem som ikke fikk læreplass var høyeste andel som gjennomførte blant søkere til elektro og datateknologi, 69 prosent, og laveste blant søkere til naturbruk, 31 prosent.

Størst forskjell i gjennomføring mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass finner vi blant søkere til naturbruk, der forskjellen var rundt 52 prosentpoeng. Minst forskjell var blant søkere til elektro og datateknologi, der forskjellen var rundt 21 prosentpoeng. Dette viser at det å få læreplass kan ha større betydning for gjennomføring blant søkere til noen utdanningsprogram, sammenlignet med andre.

Figur 4.8 Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter utdanningsprogram og læreplass. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

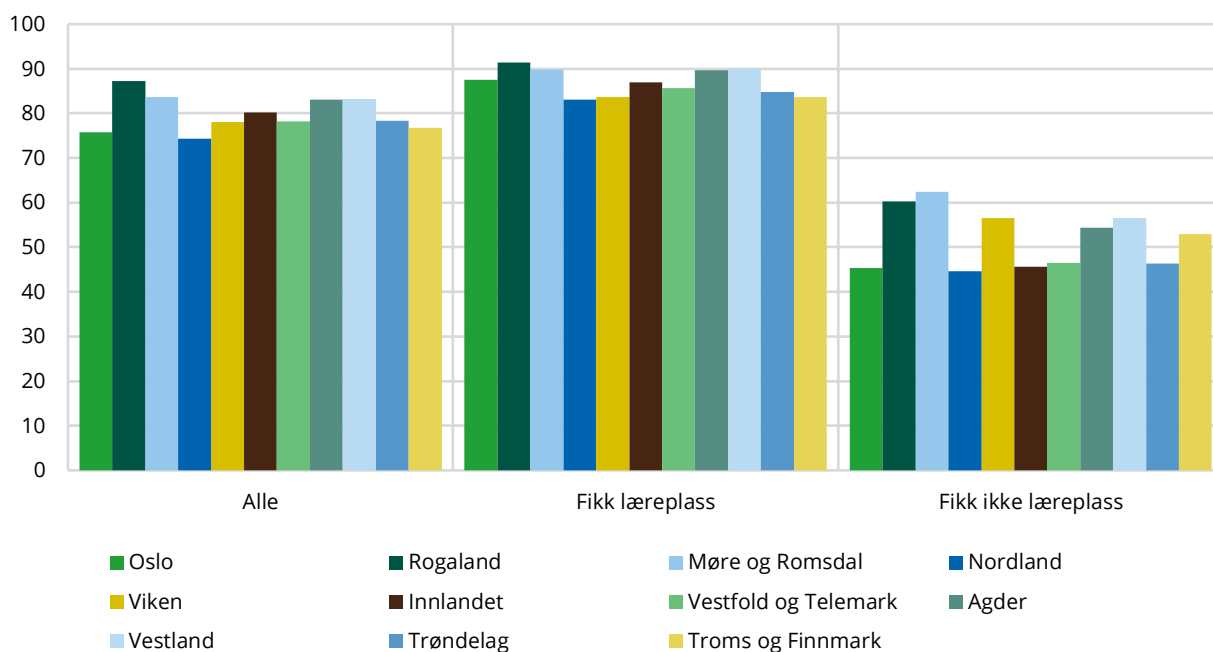
4.8. Forskjell i gjennomføring etter læreplass størst i Oslo

Tidligere analyser fant variasjon i gjennomføring etter hvilket fylke man er bosatt i (Bratholmen & Ekren, 2020). Vi finner også noe variasjon mellom fylker, se figur 4.9. Høyeste fullføringsgrad var blant søkere som bodde i Rogaland, der rundt 87 prosent gjennomførte videregående opplæring i 2022. Laveste fullføringsgrad var blant søkere som bodde i Nordland, der rundt 74 prosent gjennomførte.

Fordelt etter læreplass ser vi ulike mønstre. Blant søkere som fikk læreplass var andelen som gjennomførte høyest i Rogaland, rundt 91 prosent, og lavest i Nordland, rundt 83 prosent. Blant søkere som ikke fikk læreplass var andelen som gjennomførte høyest i Møre og Romsdal, rundt 62 prosent, og lavest i Nordland, rundt 45 prosent.

Videre finner vi at forskjellen i gjennomføring mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var størst i Oslo, rundt 42 prosentpoeng, og minst i Viken, rundt 21 prosentpoeng. Dette viser at det å få læreplass kan ha større betydning for gjennomføring blant søkere bosatt i noen fylker, sammenlignet med andre.

Figur 4.9 Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fylke og læreplass. Prosent

Note: 8 søkere med uoppgitt fylke er holdt utenfor på grunn av få observasjoner
Kilde: Statistisk sentralbyrå

4.9. Søkere som får læreplass, har høyere sannsynlighet for å gjennomføre

Vi har også testet betydningen av å få læreplass for gjennomføring i videregående opplæring med regresjonsanalyser. Dette er relevant, fordi det er flere forhold som har sammenheng med gjennomføring som også henger sammen med hverandre.

Modell 1 inkluderte kun læreplass som uavhengig variabel, se tabell 4.2. Resultater viser for det første at søkere som fikk læreplass hadde 34 prosentpoeng høyere sannsynlighet for å gjennomføre enn søkere som ikke fikk læreplass. Dette reflekterer resultater fra tidligere i kapitlet.

I modell 2 la vi til innvandringskategori og kjønn for å se om den signifikante forskjellen mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass besto eller kunne blitt forklart av andre variabler. Kontrollert

for innvandringskategori og kjønn hadde søkere som fikk læreplass fortsatt 33 prosentpoeng høyere sannsynlighet for å gjennomføre enn søkere som ikke fikk læreplass. Da vi også kontrollerte for videregående poeng og fravær (både timer og dager) i modell 3, var det fremdeles en signifikant forskjell i gjennomføring mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass, men forskjellen var rundt 20 prosentpoeng. Dette betyr at videregående poeng og fravær fanger opp mye av sammenhengen mellom det å få læreplass og gjennomføring.

Videre hadde kun innvandrere en signifikant lavere sannsynlighet for å gjennomføre videregående opplæring enn den øvrige befolkningen. Det var ingen signifikant forskjell mellom norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen i modeller 2-5.

I modell 4 hadde vi i tillegg til hovedledd for læreplass, innvandringskategori og videregående poeng også med samspillsledd (mellom læreplass og innvandrerbakgrunn og mellom læreplass og første kvintil av videregående poeng). Samspillsleddene mellom læreplass og innvandrerbakgrunn er ikke signifikante. Dette vil si at det ikke var noe tilleggseffekt av å ha både innvandrerbakgrunn og læreplass med tanke på gjennomføring i videregående opplæring. Søkere med innvandrerbakgrunn som fikk læreplass gjennomførte med andre ord ikke i større eller mindre grad enn søkere fra den øvrige befolkningen som fikk læreplass, gitt at øvrige variabler i modellen holdes likt.

Samspillet mellom læreplass og første kvintil av videregående poeng var signifikant i modell 4. Koeffisienten er positiv, som betyr at det å få læreplass hadde en større betydning for søkere med videregående poeng i første kvintil enn for søkere med videregående poeng i femte kvintil. Denne tilleggseffekten på 9 prosentpoeng er imidlertid ikke nok til å veie opp for den negative hovedeffekten (-44 prosentpoeng) av det å ha videregående poeng i første kvintil. Når alle andre variabler holdes likt ville en søker med læreplass og videregående poeng i første kvintil ha 35 prosentpoeng lavere sannsynlighet for å gjennomføre enn en søker med læreplass og videregående poeng i femte kvintil.

I tråd med de deskriptive resultatene i figur 4.1, viser regresjonsanalysen at det var lite forskjell mellom gutter og jenter i gjennomføring i videregående opplæring. Dette holder seg også når vi tar hensyn til flere kontrollvariabler, med kun en litt høyere sannsynlighet for gjennomføring blant gutter i modell 5. Se vedleggstabell D2 for resultatene der alle kontrollvariablene i modell 5 er inkludert i tabellen. Videre viser modell 5 at det å få læreplass hadde stor betydning for gjennomføring i videregående opplæring, der koeffisienten fremdeles var signifikant etter at mange andre variabler ble lagt til i modellen. Sammenhengen ble delvis forklart av andre variabler, men var fortsatt ganske betydelig. Gitt at øvrige variabler i modellen holdes likt, hadde søkere som fikk læreplass 17 prosentpoeng høyere sannsynlighet for å gjennomføre enn søkere som ikke fikk læreplass. Disse resultatene understreker viktigheten av å få læreplass.

Tabell 4.2 Resultater fra lineær sannsynlighetsmodell. Avhengig variabel = har gjennomført videregående opplæring per 2022.

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5 ¹
Intercept	0,53	0,55	0,53	0,56	0,54
Læreplass (ref = fikk ikke læreplass)					
Fikk læreplass	0,34*	0,33*	0,20*	0,17*	0,17*
Innvandringskategori (ref = øvrig befolkning)					
Innvandrere		-0,08*	-0,02*	-0,04*	-0,04
Norskfødte med innvandrerforeldre		-0,03	0,02	0,04	0,04
Kjønn (ref=jenter)					
Gutter		-0,01	0,00	0,00	0,02*
Videregåendepoeng (ref = femte kvintil)					
Manglende videregåendepoeng			-0,74*	-0,75*	-0,72*
Første kvintil			-0,38*	-0,44*	-0,44*
Andre kvintil			-0,16*	-0,17*	-0,16*
Tredje kvintil			-0,08*	-0,08*	-0,08*
Fjerde kvintil			-0,03*	-0,03*	-0,03*
Fraværstimer (ref = over 40 timer)					
Uoppgitt fraværstimer					
0-10 timer			0,11*	0,11*	0,11*
11-20 timer			0,10*	0,10*	0,10*
21-30 timer			0,08*	0,08*	0,07*
31-40 timer			0,04	0,04	0,04
Fraværsdager (ref = over 20 dager)					
Uoppgitt fraværsdager					
0-5 dager			0,14*	0,14*	0,14*
6-10 dager			0,12*	0,12*	0,12*
11-15 dager			0,10*	0,10*	0,10*
16-20 dager			0,02	0,01	0,02
Samspillsledd					
Samspill læreplass og innvandrere				0,03	0,03
Samspill læreplass og norskfødte med innvandrerforeldre				-0,03	-0,03
Samspill læreplass og kvintil 1				0,09*	0,09*
Antall observasjoner	12 409	12 409	12 409	12 409	12 409

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

¹ Modell 5 er kontrollert for foreldrenes utdanningsnivå, utdanningsprogram og fylke

Kilde: Statistisk sentralbyrå

5. Betydningen av å få læreplass for sysselsetting

I dette kapitlet belyser vi hvordan det går med søkerne som ikke fikk læreplass, sammenlignet med de som fikk læreplass. Vi belyser betydningen av å få læreplass for sysselsetting. Har læreplass større betydning for sysselsetting blant søkere med innvandrerbakgrunn enn blant den øvrige befolkningen? Vi ser spesifikt på sysselsetting per 2022 blant søkere til læreplass i skoleåret 2018/2019 som begynte videregående opplæring i skoleåret 2016/2017. Populasjonen er den samme som i kapittel 4. Målingstidspunktet til sysselsetting er en referanseuke i november 2022.

5.1. Størsteparten var sysselsatt 6 år etter påbegynt opplæring

Når vi først ser på arbeidsmarkedsstatusen til søkerne i tabell 5.1, finner vi at rundt 82 prosent av søkerne var sysselsatt i 2022. De fleste var kun i arbeid. Totalt var 23 prosent av søkerne i utdanning i 2022. De fleste var i utdanning på universiteter, 28 prosent, og fagskoler, 22 prosent (se vedleggstabell E1). Rundt 18 prosent var lærling i 2022. Rundt 10 prosent av søkere til læreplass i 2018 var verken i arbeid eller utdanning i 2022.

Tabell 5.1 Fordeling av arbeidsmarkedsstatus i 2022 blant søkere til læreplass i 2018. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle søkere	12 412	100
Både i arbeid og utdanning	1 956	15,8
Kun i arbeid	8 266	66,6
Kun i utdanning	938	7,6
Verken i arbeid eller utdanning	1 252	10,1

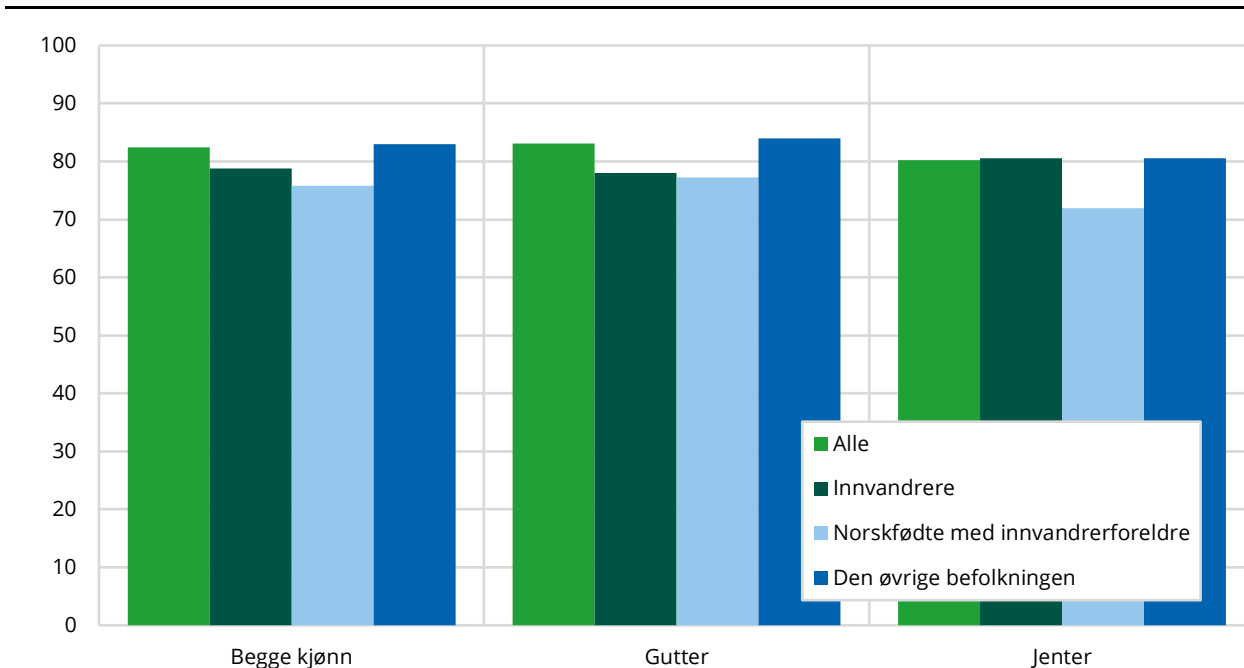
Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.2. Større forskjeller i sysselsetting mellom innvandrere og den øvrige befolkningen blant gutter

Når vi ser på andelen sysselsatte etter kjønn og innvandringskategori i figur 5.1, finner vi at norskfødte med innvandrerforeldre var i minst grad sysselsatt 6 år etter påbegynt opplæring i 2016, der 76 prosent var sysselsatt i 2022. Blant den øvrige befolkningen var 83 prosent sysselsatt. Sysselsettingsgraden til innvandrere var mellom de to gruppene med 79 prosent sysselsatte. Norskfødte med innvandrerforeldre var i større grad kun i utdanning enn innvandrere (se vedleggstabell E2). Dette kan forklare hvorfor de var sysselsatt i mindre grad enn innvandrere. De var også i litt større grad i verken arbeid eller utdanning enn den øvrige befolkningen.

Videre finner vi at det var en større forskjell mellom innvandrere og den øvrige befolkningen blant gutter enn blant jenter. Blant gutter var 78 prosent av innvandrere og 84 prosent av den øvrige befolkningen sysselsatt. Blant jenter var 81 prosent av både innvandrere og den øvrige befolkningen sysselsatt. Norskfødte jenter med innvandrerforeldre var i minst grad sysselsatt med 72 prosent, men størrelsen på denne gruppen var mye mindre enn andre, som kan påvirke resultatene.

Basert på disse resultatene kan en tenke seg at innvandrerbakgrunn har litt større betydning blant gutter enn blant jenter for om man er sysselsatt eller ikke 6 år etter påbegynt videregående opplæring.

Figur 5.1 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter kjønn og innvandringskategori. Prosent

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i figuren

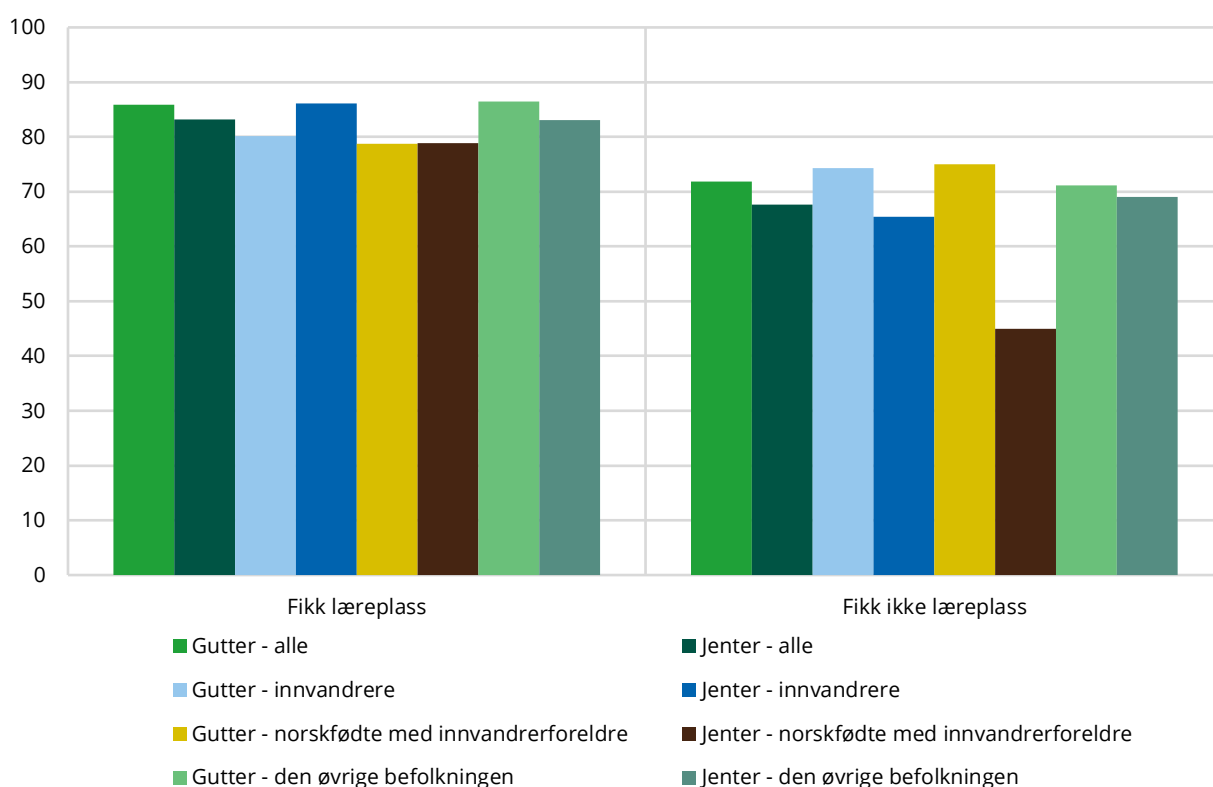
Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.3. Læreplass hadde størst betydning for sysselsetting blant jenter med innvandrerbakgrunn

Når vi ser på andelen sysselsatte etter innvandringskategori, kjønn og læreplass, finner vi at det å få læreplass har betydning for sysselsetting, uansett innvandringskategori og kjønn. Mønstrene er imidlertid ikke like markante som vi fant for gjennomføring i videregående opplæring. Forskjellen i sysselsetting mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var rundt 14 prosentpoeng, se figur 5.2.

Blant søkere som fikk læreplass var sysselsettingsgraden høyest for gutter fra den øvrige befolkningen: Rundt 87 prosent var sysselsatt i 2022. Sysselsettingsgraden var lavest for norskfødte gutter og jenter med innvandrerforeldre: Rundt 79 prosent var sysselsatt. Dette kan tyde på at læreplass i større grad gir en tilknytning til arbeidsmarkedet etter læretiden for søkere i den øvrige befolkning enn søkere med innvandrerbakgrunn. I figur 4.7 i forrige kapittel fremgår det imidlertid at gjennomføring med oppnådd yrkeskompetanse var noe lavere for søkere med innvandrerbakgrunn enn den øvrige befolkningen. Dette kan være en bidragsytende faktor til at søkere med læreplass og innvandrerbakgrunn i mindre grad var sysselsatt i 2022 enn de med læreplass i den øvrige befolkningen. Et unntak var innvandrerjenter med læreplass som i relativt stor grad var sysselsatt: Rundt 86 prosent var sysselsatt.

Blant søkere som ikke fikk læreplass var sysselsettingsgraden lavere. Forskjellen mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var størst blant norskfødte jenter med innvandrerforeldre: rundt 34 prosentpoeng. Som nevnt tidligere, er denne gruppen også litt mindre enn de andre, som kanskje forklarer denne store forskjellen. Blant innvandrerjenter var det også en stor forskjell i sysselsetting mellom de som fikk og ikke fikk læreplass: rundt 21 prosentpoeng. Dette mønsteret så vi også i kapittel 4, der forskjellen i gjennomføring mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var størst blant jenter med innvandrerbakgrunn.

Figur 5.2 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori, kjønn og læreplass. Prosent

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori inngår i totalen for alle søkere, men vises ikke separat i figuren

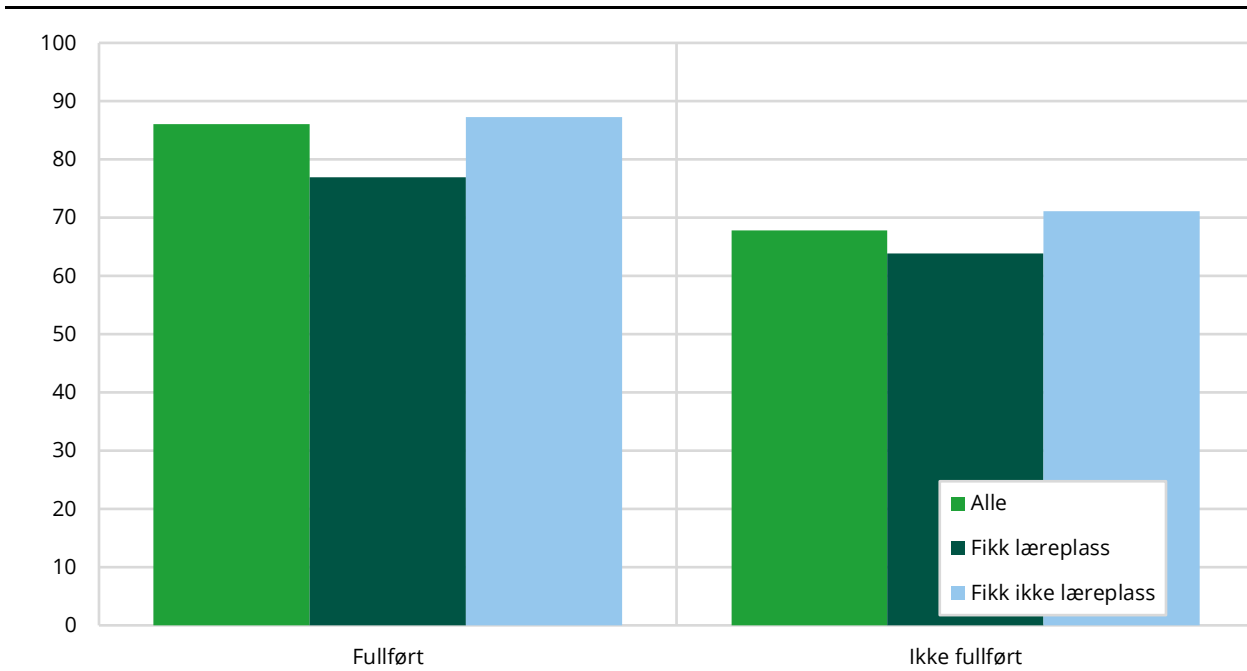
Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.4. Gjennomføring av videregående opplæring hadde stor betydning for sysselsetting

Basert på avsnittet over kan en tenke seg at gjennomføring i videregående opplæring kan ha sammenheng med sysselsetting. Vi finner at søkere som hadde gjennomført videregående opplæring i større grad var sysselsatt enn søkere som ikke hadde gjennomført, se figur 5.3. Blant søkere som hadde gjennomført videregående opplæring per 2022 var 86 prosent sysselsatt per november samme år. Blant søkere som ikke hadde gjennomført var rundt 68 prosent sysselsatt.

Videre ser vi at det var større forskjell i sysselsetting mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass blant søkere som hadde gjennomført videregående opplæring, rundt 10 prosentpoeng, enn blant dem som ikke hadde gjennomført, rundt 7 prosentpoeng. Dette kan tyde på at gjennomføring med å ha fått læreplass har større sammenheng med sysselsetting enn gjennomføring uten å ha fått læreplass. Blant søkerne som gjennomførte og ikke fikk læreplass var andelen som var kun i utdanning i 2022 høyere enn blant søkere som gjennomførte og fikk læreplass og søkere som ikke gjennomførte (se vedleggstabell E3).

Figur 5.3 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter gjennomføring av videregående opplæring og læreplass. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.5. Læreplass hadde størst betydning for sysselsetting blant søkere med få videregående poeng

I tidligere kapitler har vi sett at videregående poeng er en viktig faktor i både det å få læreplass og gjennomføring i videregående opplæring. Når det gjelder sammenhengen mellom videregående poeng og sysselsetting, viser resultatene at innvandrere i femte videregående poengkvintil var sysselsatt i 2022 i større grad enn innvandrere i de andre kvintilene. Andelen sysselsatte økte for hvert kvintil. Forskjellen i sysselsetting mellom første og femte kvintil var rundt 14 prosentpoeng.

Blant norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen var det søkere i det fjerde kvintilet som hadde høyest andel som var sysselsatt i 2022. Forskjellen i sysselsetting mellom det fjerde og første kvintilet var rundt 27 prosentpoeng blant norskfødte med innvandrerforeldre og rundt 13 prosentpoeng blant den øvrige befolkningen. Den store forskjellen blant norskfødte med innvandrerforeldre kan delvis forklares av at det er en liten gruppe, som kan påvirke resultatene.

Tabell 5.2 Antall og andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori og videregående poeng. Antall og prosent

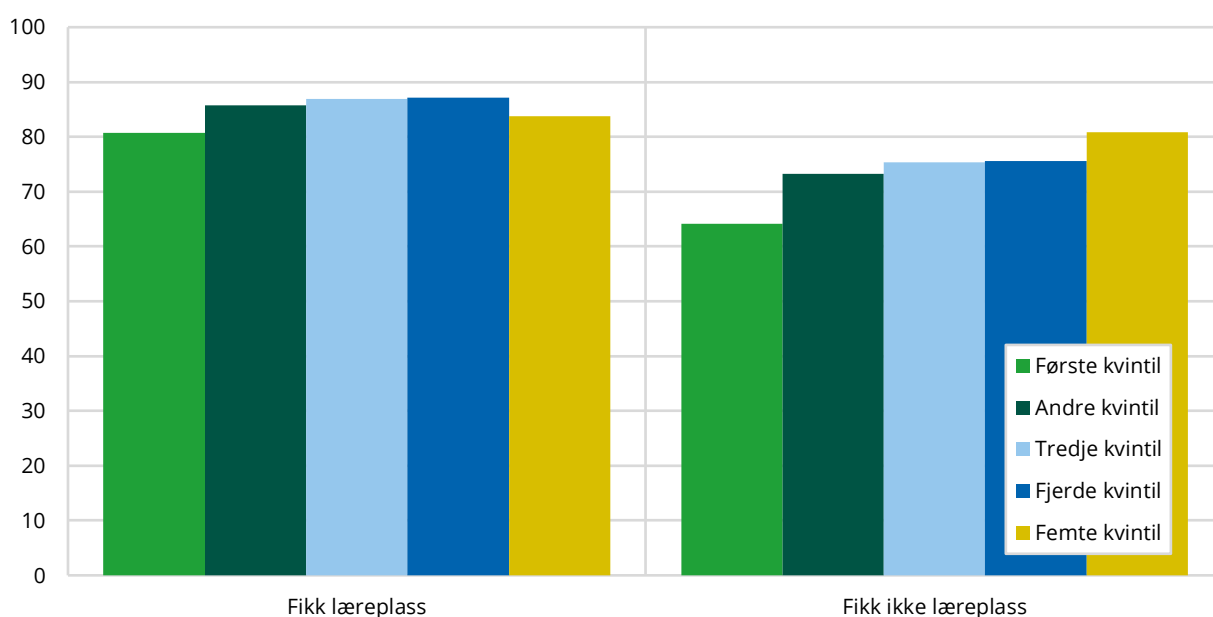
	Antall søkere	Antall som er sysselsatt	Andel som er sysselsatt
Innvandrere			
Første kvintil	376	278	73,9
Andre kvintil	339	262	77,3
Tredje kvintil	241	195	80,9
Fjerde kvintil	187	155	82,9
Femte kvintil	147	129	87,8
Norskfødte med innvandrerforeldre			
Første kvintil	84	53	63,1
Andre kvintil	86	61	70,9
Tredje kvintil	63	54	85,7
Fjerde kvintil	58	52	89,7
Femte kvintil	55	45	81,8
Den øvrige befolkningen			
Første kvintil	1 381	1 017	73,6
Andre kvintil	2 196	1 846	84,1
Tredje kvintil	2 157	1 844	85,5
Fjerde kvintil	2 307	1 986	86,1
Femte kvintil	2 613	2 178	83,4

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner. Søkere med manglende/uoppgitt videregående poeng inngår ikke i tabellen

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Når vi ser på andel sysselsatte i 2022 etter videregående poeng og læreplass, i figur 5.4, finner vi at søkere som fikk læreplass i større grad var sysselsatt enn søkere som ikke fikk læreplass, uansett videregående poeng. Det var likevel noen forskjeller mellom videregående poengkvintilene. Forskjellen i sysselsetting mellom søkere som fikk og ikke fikk læreplass var størst blant søkere i første kvintil, rundt 17 prosentpoeng. Forskjellen var mye mindre blant søkere i femte kvintil, rundt 3 prosentpoeng.

Disse resultatene viser at det å få læreplass har størst betydning for sysselsetting blant søkere med få videregående poeng. Det har ikke like mye å si for søkere med de høyeste karakterene.

Figur 5.4 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter videregående poeng og læreplass. Prosent

Note: 119 søkere med uoppgitt/manglende videregående poeng er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

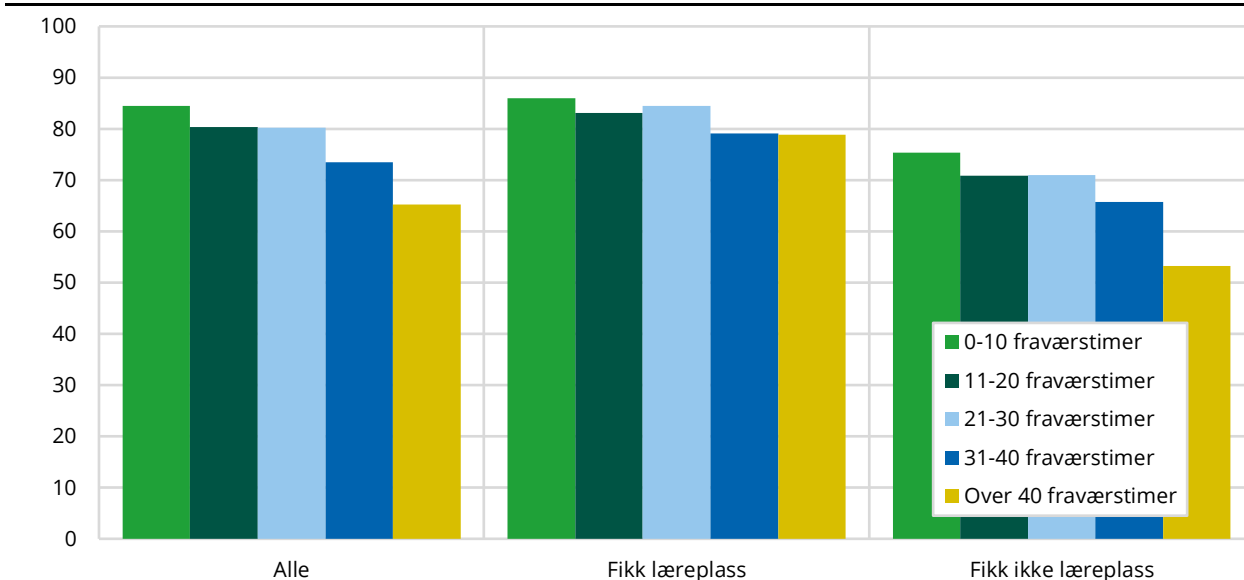
Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.6. Læreplass hadde størst betydning for sysselsetting blant søkere med mye fravær

I de forrige kapitlene har også fravær vist seg til å ha sammenheng med å få læreplass og gjennomføring i videregående opplæring. Når det gjelder sammenhengen med sysselsetting, finner vi at sysselsettingsgraden ble mindre jo flere fraværstimer og fraværsdager søkerne hadde, se figur 5.5 og 5.6. Rundt 85 prosent av søkerne med 0-10 fraværstimer mot 65 prosent av søkerne med over 40 fraværstimer var sysselsatt. Rundt 84 prosent av søkerne med 0-5 fraværsdager mot 64 prosent av søkerne med over 20 fraværsdager var sysselsatt.

Når vi fordeler etter om søkerne har fått læreplass eller ikke, ser vi at søkere som fikk læreplass var sysselsatt i større grad enn søkere som ikke fikk læreplass, uansett antall fraværstimer og fraværsdager. Størst forskjell mellom dem som fikk og ikke fikk læreplass finner vi blant søkere med over 40 fraværstimer, 26 prosentpoeng, og over 20 fraværsdager, 27 prosentpoeng. Dette tyder på at det å få læreplass kan ha større betydning for søkere med mye fravær.

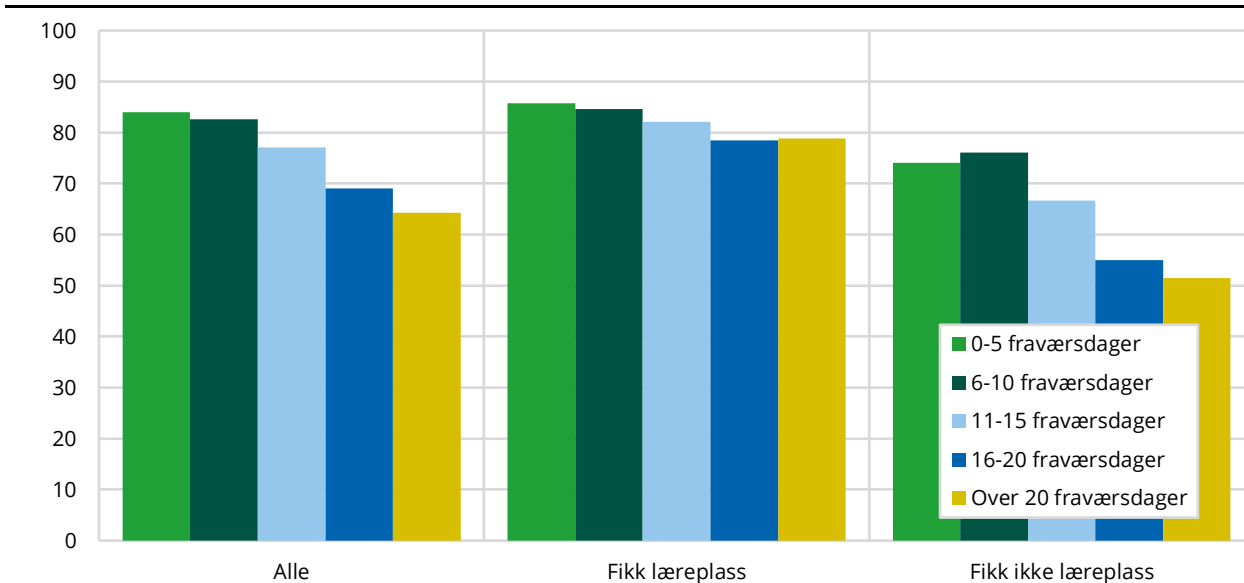
Figur 5.5 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fraværstimer og læreplass. Prosent

Note: 20 søkere med uoppgitt fraværstimer er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 5.6 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fraværsdager og læreplass. Prosent

Note: 20 søkere med uoppgitt fraværsdager er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

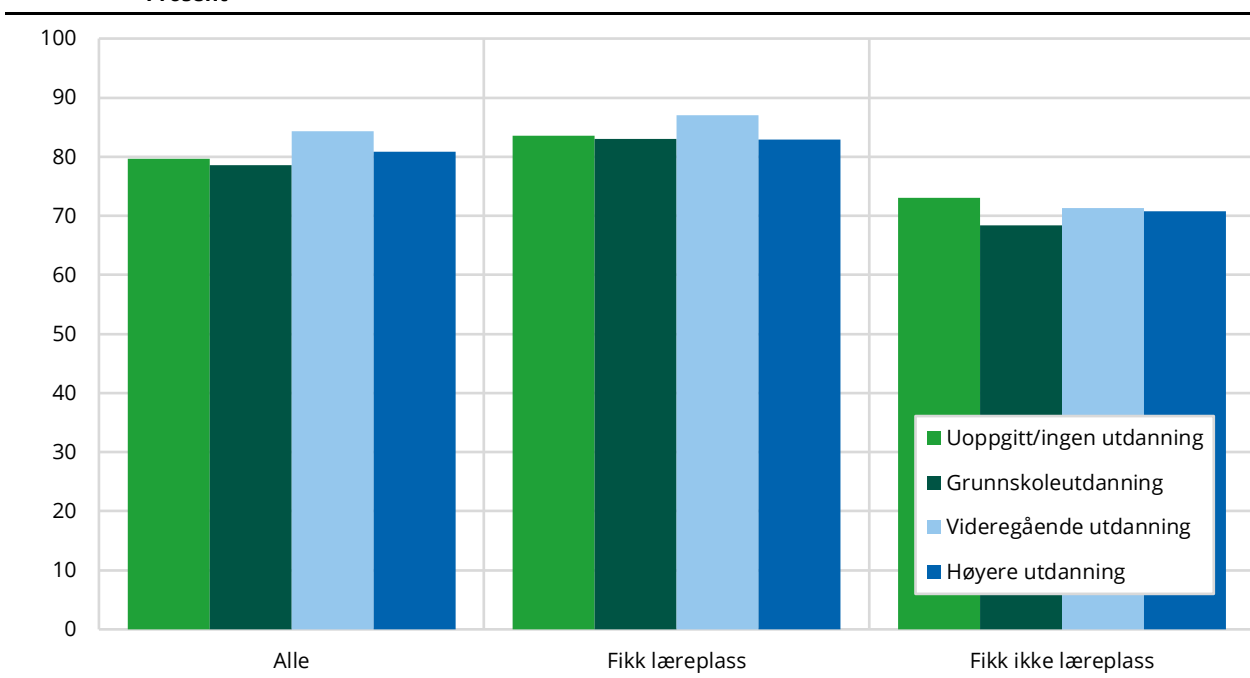
5.7. Foreldrenes utdanningsnivå hadde ikke stor betydning for sysselsetting

I de forrige kapitlene så vi forskjeller mellom søkere som hadde foreldre med grunnskoleutdanning og dem som hadde foreldre med høyere utdanning i andelen som fikk læreplass og andelen som gjennomførte videregående opplæring. Når det gjelder andelen som var sysselsatt i 2022, ser vi at søkere med foreldre med videregående utdanning var i størst grad sysselsatt, rundt 84 prosent, se figur 5.7.

Når vi ser på om søkere fikk læreplass eller ikke, var søkere som fikk læreplass i større grad sysselsatt enn søkere som ikke fikk læreplass, uansett foreldrenes utdanningsnivå. Forskjellen var minst blant søkere med foreldre med uoppgitt/ingen utdanning, rundt 11 prosentpoeng, og størst blant søkere med foreldre med videregående utdanning, rundt 16 prosentpoeng.

Videre ser vi at søkere med foreldre med uoppgitt/ingen utdanning som ikke fikk læreplass var i større grad sysselsatt enn andre søkere som ikke fikk læreplass. Denne gruppen besto hovedsakelig av innvandrere.

Figur 5.7 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter foreldrenes utdanningsnivå og læreplass. Prosent

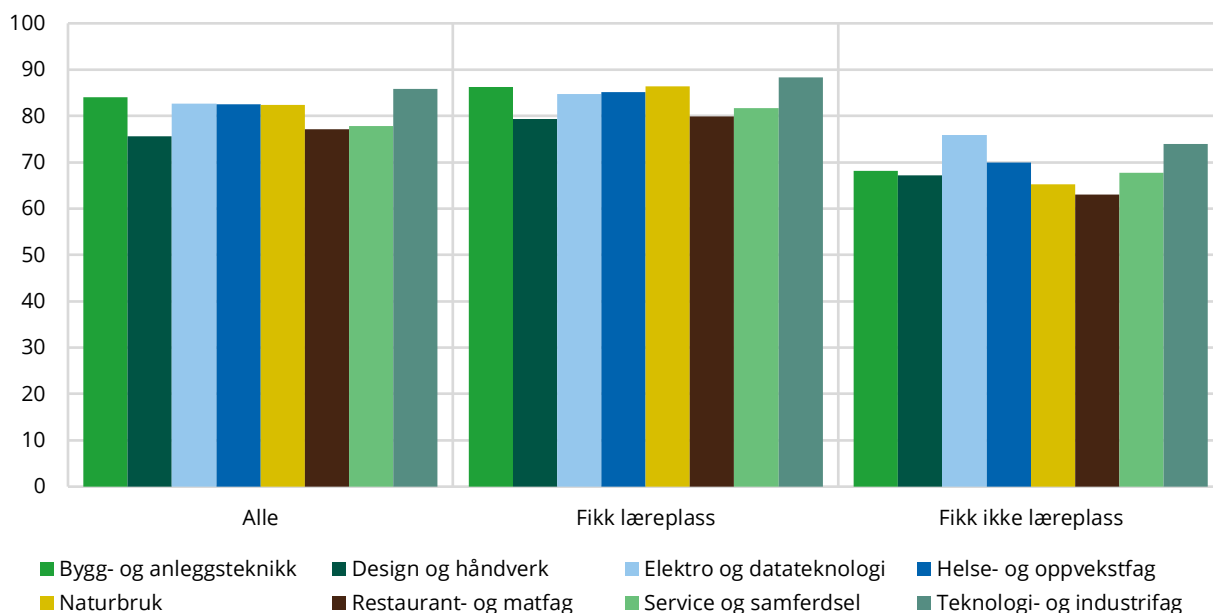

Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.8. Størst forskjell i sysselsetting etter læreplass blant søkere til naturbruk

I kapittel 4 så vi noen forskjeller mellom søkere til ulike utdanningsprogram i gjennomføring i videregående opplæring. Når det gjelder forskjeller i sysselsetting i 2022, finner vi at søkere til teknologi- og industrifag i størst grad var sysselsatt med rundt 86 prosent, se figur 5.8. Søkere til design og håndverk var i minst grad sysselsatt med rundt 76 prosent.

Når vi fordeler etter om søkere fikk læreplass eller ikke, var søkere som fikk læreplass sysselsatt i større grad enn søkere som ikke fikk læreplass, uansett utdanningsprogram. Forskjellen mellom dem som fikk og ikke fikk læreplass var imidlertid størst blant søkere til naturbruk, der forskjellen var rundt 21 prosentpoeng. Dette er i tråd med resultatene i figur 4.8 om gjennomføring i videregående opplæring, der forskjellen også var størst blant søkere til naturbruk. Forskjellen i sysselsetting var likevel ikke like stor som forskjellen i gjennomføring.

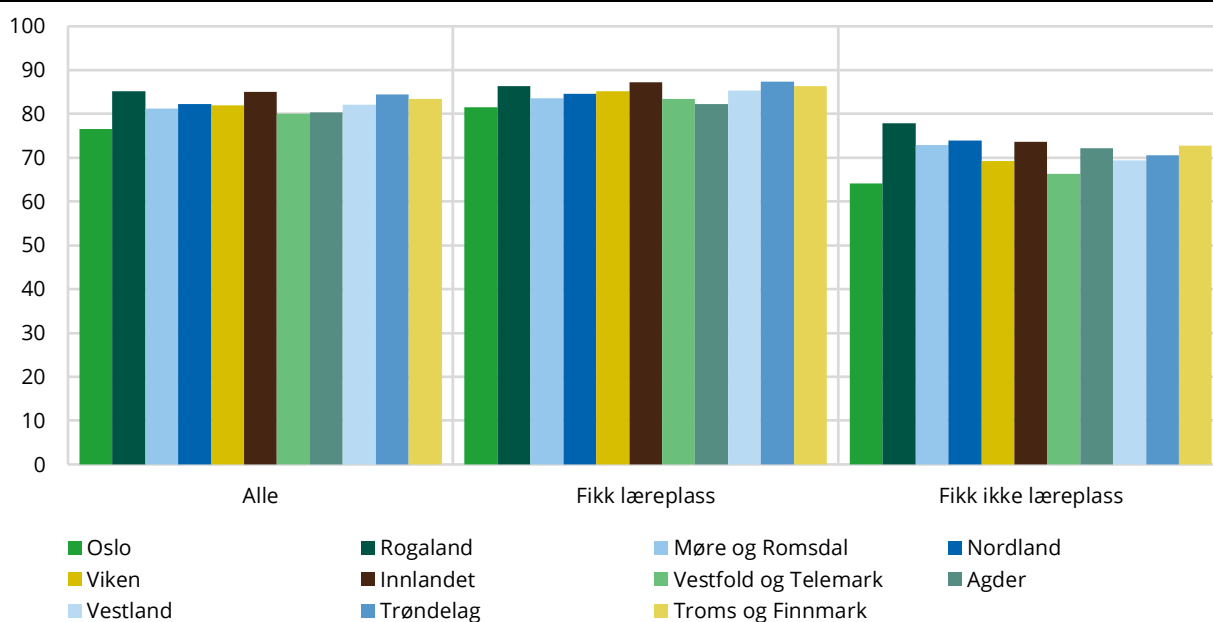
Figur 5.8 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter utdanningsprogram og læreplass. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.9. Minst forskjell i sysselsetting etter læreplass i Rogaland

I kapittel 4 så vi også noen forskjeller mellom søkere bosatt i ulike fylker i gjennomføring i videregående opplæring. Når det gjelder forskjeller i sysselsetting finner vi at søkere bosatt i Rogaland i størst grad var sysselsatt i 2022, der rundt 85 prosent var sysselsatt, se figur 5.9. I Oslo var søkerne i minst grad sysselsatt, der rundt 77 prosent var sysselsatt.

Når vi fordeler etter om søkere har fått læreplass eller ikke, var søkere som fikk læreplass i større grad sysselsatt enn søkere som ikke fikk læreplass, uansett fylke. Størst forskjell var blant søkere bosatt i Oslo, rundt 17 prosentpoeng. Minst forskjell var blant søkere bosatt i Rogaland, rundt 8 prosentpoeng.

Figur 5.9 Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fylke og læreplass. Prosent

Note: 8 søkere med uoppgitt fylke er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Referanser

- Bratholmen, N. V. L. & Ekren, R. (2020). *Hvordan går det med elever som ikke får læreplass? Gjennomføring i videregående opplæring og tilknytning til arbeidsmarkedet*. (Rapporter 2020/34). Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/432121?_ts=174a0c88550
- Instebo, D. (2021a). *Flere innvandrere fullfører studieforberedende på normert tid*. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/videregaende-utdanning/statistikk/gjennomforing-i-videregaende-opplaering/artikler/flere-innvandrere-fullforer-studieforberedende-pa-normert-tid>
- Instebo, D. (2021b). *Helse- og oppvekstfag mest populært blant innvandrere*. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/helse-og-oppvekstfag-mest-populaert-blant-innvandrere>
- Instebo, D., Foss, E. S. & Fazli, N. (2021). *Innvandrere – hvordan går det med dem i utdanningsløpet?* (Rapporter 2021/37). Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/utdanning/grunnskoler/artikler/innvandrere--hvordan-gar-det-med-dem-i-utdanningslopet/_attachment/inline/eaf73f42-20a4-4034-ad93-e817fe796dd4:50e7338cb433a6db7f033dc96817b8c1a4bdc5a6/RAPP2021-37.pdf
- Kalcic, M. & Ye, J. (2023). *Utdanningsløp blant innvandrerne og norskfødte med innvandrerforeldre*. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/utdanningsniva/artikler/utdanningslop-blant-innvandrerne-i-norge>
- Kirkeberg, M. I., Dzamarija, M. T. & Dystland, K. (2024). *Monitor for norskfødte med innvandrerforeldre – En analyse av demografi, utdanning, arbeid og inntekt*. (Rapporter 2024/43). Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/artikler/monitor-for-norskfodte-med-innvandrerforeldre/_attachment/inline/387ea629-f991-478a-8d92-d644e005a31c:7c93aa5794b378b5ee32c187ba4d524864881517/RAPP2024-43.pdf
- Kjeøy, I. & Lysvik, R. R. (2023). *Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen*. (Fafo-rapport 2023:13). Fafo. <https://www.fafo.no/images/pub/2023/20849.pdf>
- Perlic, B., Foss, E. S. & Moafi, H. (2020). *Grunnskoleresultatets betydning for gjennomføring av videregående opplæring*. (Rapporter 2020/33). Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/431401?_ts=1747ba22510
- Statistisk sentralbyrå. (2025). 13880: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, enkeltvis, etter kjønn og landbakgrunn 2004 — 2025 [Datasett]. <https://www.ssb.no/statbank/table/13880/>
- Utdanningsdirektoratet. (2018a). *Hvordan påvirker karakterer og fravær muligheten til å få læreplass?* Statistikknotat 2/2018. Utdanningsdirektoratet, Oslo. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-fag-og-yrkesopplaring/analyser/hvordan-pavirker-karakterer-og-fravar-muligheten-til-a-fa-lareplass/>
- Utdanningsdirektoratet. (2018b). *Indikatorrapport for Samfunnskontrakten 2018*. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/indikatorrapport—for-samfunnskontrakten-2018/hvor-mange-far-lareplass/>
- Utdanningsdirektoratet. (2018c). *Utdanningsspeilet 2018. Del 2 Hvilke faktorer påvirker om ungdommer får læreplass?* <https://www.udir.no/tall-og-forskning/publikasjoner/utdanningsspeilet/utdanningsspeilet/laereplass/>
- Utdanningsdirektoratet. (2019a). *Hvilken betydning har innvandrerbakgrunn for sjansene for å få læreplass?* <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-fag-og-yrkesopplaring/analyser/hvordan-pavirker-karakterer-og-fravar-muligheten-til-a-fa-lareplass/>

[yrkesopplaring/analyser/hvilken-betydning-har-innvandrerbakgrunn-for-sjansene-for-a-fa-lareplass](#)

Utdanningsdirektoratet. (2019b). Hvorfor får ikke alle søkere læreplass? <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/hvorfor-far-ikke-alle-sokere-lareplass/>

Utdanningsdirektoratet. (2022a). Mulige konsekvenser av koronapandemien – fag- og yrkesopplæring. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/analyser/mulige-konsekvenser-av-koronapandemien/fag-og-yrkesopplaring/>

Utdanningsdirektoratet. (2022b). Ny tilbudsstruktur – yrkesfaglige utdanningsprogram. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/forsok-og-pagaende-arbeid/ny-tilbudsstruktur-i-fag-og-yrkesopplaringen/>

Utdanningsdirektoratet. (2024a). Fravær i videregående opplæring. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/analyser/2024/fravar-vgs-2023-24/fravar-vgs/>

Utdanningsdirektoratet. (2024b). Gjennomføring av videregående opplæring. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/analyser/2024/gjennomforing-av-videregaende-opplaring/>

Utdanningsdirektoratet. (u.å.). Søkere som har fått lærekontrakt – utdanningsprogram. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-fag-og-yrkesopplaring/sokere-og-larekontrakt/sokere-sortert-etter-utdanningsprogram/>

Vedlegg A: Vedleggstabeller til kapittel 1

Tabell A1 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2017/2018. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle	16 672	100
Kjønn		
Gutter	11 904	71,4
Jenter	4 768	28,6
Alder		
16	16	0,1
17	99	0,6
18	11 509	69,0
19	2 832	17,0
20	913	5,5
21	531	3,2
22	316	1,9
23	258	1,5
24	198	1,2
Innvandringskategori		
Innvandrere	1 843	11,1
Norskfødte med innvandrerforeldre	448	2,7
Den øvrige befolkningen	14 377	86,2
Uoppgitt	4	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	5 339	32,0
Videregående utdanning	8 837	53,0
Grunnskoleutdanning	2 024	12,1
Uoppgitt/ingen utdanning	472	2,8
Landbakgrunn		
Norge	12 213	73,3
Europa utenom Norge	2 103	12,6
Nord-Afrika	90	0,6
Subsaharisk Afrika	524	4,1
Vest-Asia	268	2,8
Asia utenom Vest-Asia	1 079	6,8
Nord-Amerika, Australia og New Zealand	182	1,1
Latin-Amerika og Karibia	208	1,2
Oseania utenom Australia og New Zealand	:	:
Uoppgitt	:	:
Videregående poeng		
Første kvintil	3 315	19,9
Andre kvintil	3 292	19,7
Tredje kvintil	3 388	20,3
Fjerde kvintil	3 144	18,9
Femte kvintil	3 286	19,7
Uoppgitt/manglende	247	1,5
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	11 089	66,5
11-20 fraværstimer	2 663	16,0
21-30 fraværstimer	1 156	6,9
31-40 fraværstimer	596	3,6
Over 40 fraværstimer	989	5,9
Uoppgitt	179	1,1
Fraværsdager		
0-5 fraværsdager	11 649	69,9
6-10 fraværsdager	2 460	14,8
11-15 fraværsdager	1 020	6,1
16-20 fraværsdager	534	3,2
Over 20 fraværsdager	830	5,0
Uoppgitt	179	1,1

	Antall	Prosent
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	2 655	15,9
Design og håndverk	532	3,2
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	.	.
Elektro og datateknologi	3 129	18,8
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	.	.
Helse- og oppvekstfag	2 914	17,5
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	.	.
Medier og kommunikasjon (før 2016)	85	0,5
Naturbruk	518	3,1
Restaurant- og matfag	1 051	6,3
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	.	.
Service og samferdsel	2 239	13,4
Teknologi- og industrifag	3 549	21,3
Fylke		
Oslo	783	4,7
Rogaland	1 692	10,1
Møre og Romsdal	1 066	6,4
Nordland	1 076	6,5
Viken	3 275	19,6
Innlandet	1 449	8,7
Vestfold og Telemark	1 435	8,6
Agder	1 087	6,5
Vestland	2 121	12,7
Trøndelag	1 695	10,2
Troms og Finnmark	991	5,9
Uoppgitt	2	0,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell A2 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2018/2019. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle	17 087	100
Kjønn		
Gutter	12 173	71,2
Jenter	4 914	28,8
Alder		
16	25	0,1
17	102	0,6
18	11 613	68,0
19	3 087	18,1
20	954	5,6
21	509	3,0
22	338	2,0
23	275	1,6
24	184	1,1
Innvandringskategori		
Innvandrere	1 957	11,5
Norskfødte med innvandrerforeldre	512	3,0
Den øvrige befolkningen	14 614	85,5
Uoppgitt	4	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	5 637	33,0
Videregående utdanning	8 889	52,0
Grunnskoleutdanning	2 031	11,9
Uoppgitt/ingen utdanning	530	3,1
Landbakgrunn		
Norge	12 369	72,4
Europa utenom Norge	2 218	12,9
Nord-Afrika	92	0,5
Subsaharisk Afrika	646	3,8
Vest-Asia	332	1,9

	Antall	Prosent
Asia utenom Vest-Asia	993	5,8
Nord-Amerika, Australia og New Zealand	208	1,2
Latin-Amerika og Karibia	225	1,3
Oseania utenom Australia og New Zealand	:	:
Uoppgitt	:	:
Videregåendepoeng		
Første kvintil	3 248	19,0
Andre kvintil	3 621	21,2
Tredje kvintil	3 291	19,3
Fjerde kvintil	3 168	18,5
Femte kvintil	3 494	20,4
Uoppgitt/manglende	265	1,6
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	10 860	63,6
11-20 fraværstimer	2 925	17,1
21-30 fraværstimer	1 357	7,9
31-40 fraværstimer	711	4,2
Over 40 fraværstimer	1 095	6,4
Uoppgitt	139	0,8
Fraværsdager		
0-5 fraværsdager	11 648	68,2
6-10 fraværsdager	2 600	15,2
11-15 fraværsdager	1 146	6,7
16-20 fraværsdager	604	3,5
Over 20 fraværsdager	950	5,6
Uoppgitt	139	0,8
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	2 907	17,0
Design og håndverk	595	3,5
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	.	.
Elektro og datateknologi	3 193	18,7
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	.	.
Helse- og oppvekstfag	3 280	19,2
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	.	.
Medier og kommunikasjon (før 2016)	18	0,1
Naturbruk	531	3,1
Restaurant- og matfag	929	5,4
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	.	.
Service og samferdsel	2 352	13,8
Teknologi- og industrifag	3 282	19,2
Fylke		
Oslo	813	4,8
Rogaland	1 776	10,4
Møre og Romsdal	1 112	6,5
Nordland	1 002	5,9
Viken	3 334	19,5
Innlandet	1 489	8,7
Vestfold og Telemark	1 509	8,8
Agder	1 103	6,5
Vestland	2 216	13,0
Trøndelag	1 730	10,1
Troms og Finnmark	992	5,8
Uoppgitt	11	0,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell A3 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2019/2020. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle	16 851	100
Kjønn		
Gutter	12 048	71,5
Jenter	4 803	28,5
Alder		
16	14	0,1
17	116	0,7
18	11 295	67,0
19	2 988	17,7
20	1 042	6,2
21	525	3,1
22	375	2,2
23	301	1,8
24	195	1,2
Innvandringskategori		
Innvandrere	2 054	12,2
Norskfødte med innvandrerforeldre	524	3,1
Den øvrige befolkningen	14 272	84,7
Uoppgitt	1	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	5 728	34,0
Videregående utdanning	8 487	50,4
Grunnskoleutdanning	1 938	11,5
Uoppgitt/ingen utdanning	698	4,1
Landbakgrunn		
Norge	12 026	71,4
Europa utenom Norge	2 233	13,2
Nord-Afrika	110	0,7
Subsaharisk Afrika	726	4,3
Vest-Asia	375	2,2
Asia utenom Vest-Asia	971	5,8
Nord-Amerika, Australia og New Zealand	169	1,0
Latin-Amerika og Karibia	240	1,4
Oseania utenom Australia og New Zealand	:	:
Uoppgitt	:	:
Videregående poeng		
Første kvintil	3 272	19,4
Andre kvintil	3 201	19,0
Tredje kvintil	3 337	19,8
Fjerde kvintil	3 409	20,2
Femte kvintil	3 342	19,8
Uoppgitt/manglende	290	1,7
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	10 795	64,1
11-20 fraværstimer	2 852	16,9
21-30 fraværstimer	1 318	7,8
31-40 fraværstimer	674	4,0
Over 40 fraværstimer	1 146	6,8
Uoppgitt	66	0,4
Fraværsdager		
0-5 fraværsdager	11 572	68,7
6-10 fraværsdager	2 519	14,9
11-15 fraværsdager	1 118	6,6
16-20 fraværsdager	568	3,4
Over 20 fraværsdager	1 008	6,0
Uoppgitt	66	0,4
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	2 955	17,5
Design og håndverk	:	:

	Antall	Prosent
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	.	.
Elektro og datateknologi	3 035	18,0
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	.	.
Helse- og oppvekstfag	3 206	19,0
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	.	.
Medier og kommunikasjon (før 2016)	:	:
Naturbruk	597	3,5
Restaurant- og matfag	858	5,1
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	.	.
Service og samferdsel	2 337	13,9
Teknologi- og industrifag	3 268	19,4
Fylke		
Oslo	767	4,6
Rogaland	1 800	10,7
Møre og Romsdal	1 025	6,1
Nordland	950	5,6
Viken	3 353	19,9
Innlandet	1 437	8,5
Vestfold og Telemark	1 451	8,6
Agder	1 163	6,9
Vestland	2 137	12,7
Trøndelag	1 759	10,4
Troms og Finnmark	1 007	6,0
Uoppgitt	2	0,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell A4 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2020/2021. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle	16 994	100
Kjønn		
Gutter	12 131	71,4
Jenter	4 863	28,6
Alder		
16	13	0,1
17	75	0,4
18	11 368	66,9
19	3 038	17,9
20	1 003	5,9
21	574	3,4
22	405	2,4
23	287	1,7
24	231	1,4
Innvandringskategori		
Innvandrere	2 332	13,7
Norskfødte med innvandrerforeldre	574	3,4
Den øvrige befolkningen	14 084	82,9
Uoppgitt	4	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	6 029	35,5
Videregående utdanning	8 055	47,4
Grunnskoleutdanning	1 936	11,4
Uoppgitt/ingen utdanning	974	5,7
Landbakgrunn		
Norge	11 752	69,2
Europa utenom Norge	2 189	12,9
Nord-Afrika	99	0,6
Subsaharisk Afrika	774	4,6
Vest-Asia	488	2,9
Asia utenom Vest-Asia	1 261	7,4
Nord-Amerika, Australia og New Zealand	190	1,1
Latin-Amerika og Karibia	234	1,4

	Antall	Prosent
Oseania utenom Australia og New Zealand	3	0,0
Uoppgitt	4	0,0
Videregåendepoeng		
Første kvintil	3 221	19,0
Andre kvintil	3 571	21,0
Tredje kvintil	3 373	19,8
Fjerde kvintil	3 179	18,7
Femte kvintil	3 370	19,8
Uoppgitt/manglende	280	1,6
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	11 978	70,5
11-20 fraværstimer	2 514	14,8
21-30 fraværstimer	1 060	6,2
31-40 fraværstimer	564	3,3
Over 40 fraværstimer	826	4,9
Uoppgitt	52	0,3
Fraværsdager		
0-5 fraværsdager	13 050	76,8
6-10 fraværsdager	2 060	12,1
11-15 fraværsdager	832	4,9
16-20 fraværsdager	396	2,3
Over 20 fraværsdager	604	3,6
Uoppgitt	52	0,3
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	3 047	17,9
Design og håndverk	564	3,3
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	.	.
Elektro og datateknologi	3 015	17,7
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	.	.
Helse- og oppvekstfag	3 246	19,1
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	.	.
Medier og kommunikasjon (før 2016)	.	.
Naturbruk	621	3,7
Restaurant- og matfag	844	5,0
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	.	.
Service og samferdsel	2 272	13,4
Teknologi- og industrifag	3 385	19,9
Fylke		
Oslo	753	4,4
Rogaland	1 737	10,2
Møre og Romsdal	1 017	6,0
Nordland	1 003	5,9
Viken	3 595	21,2
Innlandet	1 301	7,7
Vestfold og Telemark	1 503	8,8
Agder	1 136	6,7
Vestland	2 198	12,9
Trøndelag	1 764	10,4
Troms og Finnmark	979	5,8
Uoppgitt	8	0,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell A5 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2021/2022. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle	17 684	100
Kjønn		
Gutter	12 562	71,0
Jenter	5 122	29,0
Alder		
16	11	0,1
17	88	0,5
18	11 938	67,5
19	2 956	16,7
20	1 030	5,8
21	586	3,3
22	478	2,7
23	365	2,1
24	232	1,3
Innvandringskategori		
Innvandrere	2 595	14,7
Norskfødte med innvandrerforeldre	702	4,0
Den øvrige befolkningen	14 386	81,4
Uoppgitt	1	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	6 421	36,3
Videregående utdanning	8 211	46,4
Grunnskoleutdanning	1 981	11,2
Uoppgitt/ingen utdanning	1 071	6,1
Landbakgrunn		
Norge	11 962	67,6
Europa utenom Norge	2 281	12,9
Nord-Afrika	113	0,6
Subsaharisk Afrika	869	4,9
Vest-Asia	637	3,6
Asia utenom Vest-Asia	1 392	7,9
Nord-Amerika, Australia og New Zealand	172	1,0
Latin-Amerika og Karibia	257	1,5
Oseania utenom Australia og New Zealand	:	:
Uoppgitt	:	:
Videregående poeng		
Første kvintil	3 359	19,0
Andre kvintil	3 688	20,9
Tredje kvintil	3 207	18,1
Fjerde kvintil	3 767	21,3
Femte kvintil	3 350	18,9
Uoppgitt/manglende	313	1,8
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	11 077	62,6
11-20 fraværstimer	2 989	16,9
21-30 fraværstimer	1 438	8,1
31-40 fraværstimer	795	4,5
Over 40 fraværstimer	1 336	7,6
Uoppgitt	49	0,3
Fraværstimer		
0-5 fraværstimer	14 892	84,2
6-10 fraværstimer	1 494	8,4
11-15 fraværstimer	511	2,9
16-20 fraværstimer	250	1,4
Over 20 fraværstimer	488	2,8
Uoppgitt	49	0,3
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	3 100	17,5
Design og håndverk	561	3,2

	Antall	Prosent
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	:	:
Elektro og datateknologi	2 991	16,9
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	:	:
Helse- og oppvekstfag	3 439	19,4
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	:	:
Medier og kommunikasjon (før 2016)	.	.
Naturbruk	738	4,2
Restaurant- og matfag	862	4,9
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	:	:
Service og samferdsel	2 305	13,0
Teknologi- og industrifag	3 684	20,8
Fylke		
Oslo	881	5,0
Rogaland	1 871	10,6
Møre og Romsdal	1 063	6,0
Nordland	959	5,4
Viken	3 744	21,2
Innlandet	1 330	7,5
Vestfold og Telemark	1 650	9,3
Agder	1 161	6,6
Vestland	2 214	12,5
Trøndelag	1 805	10,2
Troms og Finnmark	1 004	5,7
Uoppgitt	2	0,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell A6 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2022/2023. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle	17 515	100
Kjønn		
Gutter	12 518	71,5
Jenter	4 997	28,5
Alder		
16	14	0,1
17	98	0,6
18	12 300	70,2
19	2 973	17,0
20	823	4,7
21	416	2,4
22	364	2,1
23	291	1,7
24	236	1,3
Innvandringskategori		
Innvandrere	2 364	13,5
Norskfødte med innvandrerforeldre	682	3,9
Den øvrige befolkningen	14 465	82,6
Uoppgitt	4	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	7 021	40,1
Videregående utdanning	7 806	44,6
Grunnskoleutdanning	1 972	11,3
Uoppgitt/ingen utdanning	716	4,1
Landbakgrunn		
Norge	11 955	68,3
Europa utenom Norge	2 394	13,7
Nord-Afrika	110	0,6
Subsaharisk Afrika	732	4,2
Vest-Asia	586	3,3
Asia utenom Vest-Asia	1 310	7,5
Nord-Amerika, Australia og New Zealand	187	1,0
Latin-Amerika og Karibia	235	1,3

	Antall	Prosent
Oseania utenom Australia og New Zealand	:	:
Uoppgitt	:	:
Videregåendeopeng		
Første kvintil	3 520	20,1
Andre kvintil	3 248	18,5
Tredje kvintil	3 387	19,3
Fjerde kvintil	3 658	20,9
Femte kvintil	3 392	19,4
Uoppgitt/manglende	310	1,8
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	9 957	56,8
11-20 fraværstimer	3 167	18,1
21-30 fraværstimer	1 613	9,2
31-40 fraværstimer	943	5,4
Over 40 fraværstimer	1 809	10,3
Uoppgitt	26	0,1
Fraværsdager		
0-5 fraværsdager	15 066	86,0
6-10 fraværsdager	1 326	7,6
11-15 fraværsdager	475	2,7
16-20 fraværsdager	210	1,2
Over 20 fraværsdager	412	2,4
Uoppgitt	26	0,1
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	3 265	18,6
Design og håndverk	5	0,0
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	86	0,5
Elektro og datateknologi	3 023	17,3
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	338	1,9
Helse- og oppvekstfag	2 936	16,8
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	783	4,5
Medier og kommunikasjon (før 2016)	.	.
Naturbruk	711	4,1
Restaurant- og matfag	820	4,7
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	1 225	7,0
Service og samferdsel	17	0,1
Teknologi- og industrifag	4 306	24,6
Fylke		
Oslo	885	5,1
Rogaland	1 859	10,6
Møre og Romsdal	1 130	6,5
Nordland	978	5,6
Viken	3 710	21,2
Innlandet	1 279	7,3
Vestfold og Telemark	1 576	9,0
Agder	1 222	7,0
Vestland	2 211	12,6
Trøndelag	1 698	9,7
Troms og Finnmark	949	5,4
Uoppgitt	18	0,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell A7 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2023/2024. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle	17 244	100
Kjønn		
Gutter	12 369	71,7
Jenter	4 875	28,3
Alder		
16	18	0,1
17	124	0,7
18	12 364	71,7
19	2 859	16,6
20	816	4,7
21	387	2,2
22	279	1,6
23	219	1,3
24	178	1,0
Innvandringskategori		
Innvandrere	2 042	11,8
Norskfødte med innvandrerforeldre	741	4,3
Den øvrige befolkningen	14 458	83,8
Uoppgitt	3	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	7 327	42,5
Videregående utdanning	7 545	43,8
Grunnskoleutdanning	1 873	10,9
Uoppgitt/ingen utdanning	499	2,9
Landbakgrunn		
Norge	11 767	68,2
Europa utenom Norge	2 505	14,5
Nord-Afrika	106	0,6
Subsaharisk Afrika	617	3,6
Vest-Asia	627	3,6
Asia utenom Vest-Asia	1 165	6,8
Nord-Amerika, Australia og New Zealand	197	1,1
Latin-Amerika og Karibia	256	1,5
Oseania utenom Australia og New Zealand	:	:
Uoppgitt	:	:
Videregående poeng		
Første kvintil	3 278	19,0
Andre kvintil	3 498	20,3
Tredje kvintil	3 481	20,2
Fjerde kvintil	3 103	18,0
Femte kvintil	3 586	20,8
Uoppgitt/manglende	298	1,7
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	8 527	49,4
11-20 fraværstimer	3 188	18,5
21-30 fraværstimer	1 788	10,4
31-40 fraværstimer	1 114	6,5
Over 40 fraværstimer	2 594	15,0
Uoppgitt	33	0,2
Fraværsdager		
0-5 fraværsdager	10 918	63,3
6-10 fraværsdager	3 025	17,5
11-15 fraværsdager	1 322	7,7
16-20 fraværsdager	707	4,1
Over 20 fraværsdager	1 239	7,2
Uoppgitt	33	0,2
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	3 246	18,8
Design og håndverk	:	:

	Antall	Prosent
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	79	0,5
Elektro og datateknologi	3 099	18,0
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	347	2,0
Helse- og oppvekstfag	2 614	15,2
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	854	5,0
Medier og kommunikasjon (før 2016)	.	.
Naturbruk	708	4,1
Restaurant- og matfag	803	4,7
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	1 183	6,9
Service og samferdsel	:	:
Teknologi- og industrifag	4 305	25,0
Fylke		
Oslo	817	4,7
Rogaland	1 838	10,7
Møre og Romsdal	1 120	6,5
Nordland	953	5,5
Viken	3 608	20,9
Innlandet	1 258	7,3
Vestfold og Telemark	1 525	8,8
Agder	1 167	6,8
Vestland	2 268	13,2
Trøndelag	1 745	10,1
Troms og Finnmark	932	5,4
Uoppgitt	13	0,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vedlegg B: Vedleggstabeller til kapittel 2

Tabell B1 Antall søkere og antall og andel som fikk læreplass, etter skoleår. 2017-2023. Antall og prosent

	Antall søkere	Antall som fikk læreplass	Andel som fikk læreplass
2017/2018	16 672	12 373	74,2
2018/2019	17 087	12 916	75,6
2019/2020	16 851	13 191	78,3
2020/2021	16 994	12 962	76,3
2021/2022	17 684	13 883	78,5
2022/2023	17 515	14 147	80,8
2023/2024	17 244	13 893	80,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B2 Alder ved innvandring blant innvandrere. 2017-2023. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle innvandrere	15 187	100
Før skolealder	2 031	13,4
Etter skolealder	13 156	86,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B3 Antall søkere per utdanningsprogram, etter innvandringskategori. 2017-2023. Antall og prosent

	Innvandrere		Norskfødte med innvandrerforeldre		Den øvrige befolkningen	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Bygg- og anleggsteknikk	2 177	14,3	525	12,6	18 465	18,3
Design og håndverk	353	2,3	69	1,7	2 430	2,4
Håndverk, design, produktutvikling (fra 2020/2021)	21	0,1	3	0,1	142	0,1
Elektro og datateknologi	1 941	12,8	898	21,5	18 646	18,5
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (fra 2020/2021)	126	0,8	38	0,9	521	0,5
Helse- og oppvekstfag	3 796	25,0	903	21,6	16 933	16,8
IT og medieproduksjon (fra 2020/2021)	191	1,3	109	2,6	1 336	1,3
Medier og kommunikasjon (før 2016)	6	0,0	3	0,1	96	0,1
Naturbruk	117	0,8	19	0,5	4 288	4,3
Restaurant- og matfag	1 153	7,6	168	4,0	4 845	4,8
Salg, service og reiseliv (fra 2020/2021)	508	3,3	172	4,1	1 730	1,7
Service og samferdsel	1 900	12,5	600	14,3	9 024	9,0
Teknologi- og industrifag	2 898	19,1	676	16,2	22 200	22,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vedlegg C: Vedleggstabeller til kapittel 3

Tabell C1 Resultater fra lineær sannsynlighetsmodell (full modell). Avhengig variabel = har fått læreplass. 2017-2023

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5
Intercept	0,80	0,78	0,61	0,60	0,64
Innvandringskategori (ref = øvrig befolkning)					
Innvandrere	-0,17*	-0,17*	-0,08*	-0,02*	0,00
Norskfødte med innvandrerforeldre	-0,16*	-0,16*	-0,09*	0,02*	0,04*
Kjønn (ref = jenter)					
Gutter		0,03*	0,03*	0,04*	0,03*
Videregående poeng (ref = femte kvintil)					
Manglende videregående poeng			-0,30*	-0,30*	-0,31*
Første kvintil			-0,32*	-0,31*	-0,32*
Andre kvintil			-0,14*	-0,14*	-0,15*
Tredje kvintil			-0,07*	-0,07*	-0,07*
Fjerde kvintil			-0,02*	-0,02*	-0,02*
Fraværstimer (ref = over 40 timer)					
Uoppgitt fraværstimer					
0-10 timer			0,12*	0,12*	0,11*
11-20 timer			0,10*	0,10*	0,10*
21-30 timer			0,08*	0,08*	0,08*
31-40 timer			0,07*	0,07*	0,07*
Fraværsdager (ref = over 20 dager)					
Uoppgitt fraværsdager					
0-5 dager			0,19*	0,19*	0,19*
6-10 dager			0,16*	0,16*	0,16*
11-15 dager			0,12*	0,12*	0,11*
16-20 dager			0,08*	0,08*	0,08*
Samspillsledd					
Samspill gutter og innvandrere				-0,07*	-0,07*
Samspill gutter og norskfødte med innvandrerforeldre				-0,13*	-0,12*
Samspill kvintil 1 og innvandrere				-0,05*	-0,05*
Samspill kvintil 1 og norskfødte med innvandrerforeldre				-0,06*	-0,07*
Foreldrenes utdanningsnivå (ref = høyere utdanning)					
Uoppgitt/ingen utdanning					-0,03*
Grunnskoleutdanning					-0,04*
Videregående utdanning					0,00
Utdanningsprogram (ref = teknologi- og industrifag)					
Bygg- og anleggsteknikk					0,01*
Design og håndverk					-0,18*
Håndverk, design og produktutvikling					-0,39*
Elektro og datateknologi					-0,10*
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign					-0,04*
Helse- og oppvekstfag					-0,02*
IT og medieproduksjon					-0,11*
Medier og kommunikasjon					-0,51*
Naturbruk					-0,04*
Restaurant- og matfag					0,01
Salg, service og reiseliv					-0,05*
Service og samferdsel					-0,07*
Fylke (ref = Troms og Finnmark)					
Oslo					0,01
Rogaland					0,04*
Møre og Romsdal					-0,01
Nordland					0,00
Viken					0,01
Innlandet					0,02*

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5
Vestfold og Telemark					0,01*
Agder					0,03*
Vestland					0,01
Trøndelag					0,03*
Antall observasjoner	120 026	120 026	120 026	120 026	120 026

Note: 21 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vedlegg D: Vedleggstabeller til kapittel 4

Tabell D1 Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2018/2019. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Alle	12 412	100,0
Kjønn		
Gutter	9 064	73,0
Jenter	3 348	27,0
Alder		
17	12	0,1
18	11 579	93,3
19	397	3,2
20	111	0,9
21	92	0,7
22	96	0,8
23	69	0,6
24	56	0,5
Innvandringskategori		
Innvandrere	1 304	10,5
Norskfødte med innvandrerforeldre	355	2,9
Den øvrige befolkningen	10 750	86,6
Uoppgitt	3	0,0
Foreldrenes utdanningsnivå		
Høyere utdanning	4 195	33,8
Videregående utdanning	6 490	52,3
Grunnskoleutdanning	1 358	10,9
Uoppgitt/ingen utdanning	369	3,0
Landbakgrunn		
Norge	9 162	73,8
Europa utenom Norge	1 591	12,8
Nord-Afrika	63	0,5
Subsaharisk Afrika	425	3,4
Vest-Asia	215	1,7
Asia utenom Vest-Asia	656	5,3
Nord-Amerika, Australia og New Zealand	155	1,3
Latin-Amerika og Karibia	142	1,1
Oseania utenom Australia og New Zealand	:	:
Uoppgitt	:	:
Videregåendeopeng		
Første kvintil	1 841	14,8
Andre kvintil	2 621	21,1
Tredje kvintil	2 463	19,8
Fjerde kvintil	2 553	20,6
Femte kvintil	2 815	22,7
Uoppgitt/manglende	119	1,0
Fraværstimer		
0-10 fraværstimer	8 528	68,7
11-20 fraværstimer	2 092	16,9
21-30 fraværstimer	858	6,9
31-40 fraværstimer	404	3,3
Over 40 fraværstimer	510	4,1
Uoppgitt	20	0,2
Fraværsdager		
0-5 fraværsdager	9 116	73,4
6-10 fraværsdager	1 817	14,6
11-15 fraværsdager	725	5,8
16-20 fraværsdager	353	2,8
Over 20 fraværsdager	381	3,1
Uoppgitt	20	0,2

	Antall	Prosent
Utdanningsprogram		
Bygg- og anleggsteknikk	2 378	19,2
Design og håndverk	405	3,3
Elektro og datateknologi	2 166	17,5
Helse- og oppvekstfag	2 227	17,9
Naturbruk	374	3,0
Restaurant- og matfag	707	5,7
Service og samferdsel	1 592	12,8
Teknologi- og industrifag	2 563	20,6
Fylke		
Oslo	531	4,3
Rogaland	1 364	11,0
Møre og Romsdal	791	6,4
Nordland	697	5,6
Viken	2 465	19,9
Innlandet	1 040	8,4
Vestfold og Telemark	1 131	9,1
Agder	828	6,7
Vestland	1 586	12,8
Trøndelag	1 289	10,4
Troms og Finnmark	682	5,5
Uoppgitt	8	0,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell D2 Resultater fra lineær sannsynlighetsmodell (full modell). Avhengig variabel = har gjennomført videregående opplæring per 2022

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5
Intercept	0,53	0,55	0,53	0,56	0,54
Læreplass (ref = fikk ikke læreplass)					
Fikk læreplass	0,34*	0,33*	0,20*	0,17*	0,17*
Innvandringskategori (ref = øvrig befolkning)					
Innvandrere		-0,08*	-0,02*	-0,04*	-0,04
Norskfødte med innvandrerforeldre		-0,03	0,02	0,04	0,04
Kjønn (ref=jenter)					
Gutter		-0,01	0,00	0,00	0,02*
Videregåendepoeng (ref = femte kvintil)					
Manglende videregåendepoeng			-0,74*	-0,75*	-0,72*
Første kvintil			-0,38*	-0,44*	-0,44*
Andre kvintil			-0,16*	-0,17*	-0,16*
Tredje kvintil			-0,08*	-0,08*	-0,08*
Fjerde kvintil			-0,03*	-0,03*	-0,03*
Fraværstimer (ref = over 40 timer)					
Uoppgitt fraværstimer					
0-10 timer			0,11*	0,11*	0,11*
11-20 timer			0,10*	0,10*	0,10*
21-30 timer			0,08*	0,08*	0,07*
31-40 timer			0,04	0,04	0,04
Fraværsdager (ref = over 20 dager)					
Uoppgitt fraværsdager					
0-5 dager			0,14*	0,14*	0,14*
6-10 dager			0,12*	0,12*	0,12*
11-15 dager			0,10*	0,10*	0,10*
16-20 dager			0,02	0,01	0,02
Samspillsledd					
Samspill læreplass og innvandrere				0,03	0,03
Samspill læreplass og norskfødte med innvandrerforeldre				-0,03	-0,03
Samspill læreplass og kvintil 1				0,09*	0,09*
Foreldrenes utdanningsnivå (ref = høyere utdanning)					
Uoppgitt/ingen utdanning					-0,02
Grunnskoleutdanning					-0,06*
Videregående utdanning					-0,01

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5
Utdanningsprogram (ref = teknologi- og industrifag)					
Bygg- og anleggsteknikk					-0,05*
Design og håndverk					-0,04*
Elektro og datateknologi					-0,04*
Helse- og oppvekstfag					0,03*
Naturbruk					-0,06*
Restaurant- og matfag					-0,09*
Service og samferdsel					0,00
Fylke (ref = Troms og Finnmark)					
Oslo					0,04
Rogaland					0,06*
Møre og Romsdal					0,04*
Nordland					-0,02
Viken					0,03
Innlandet					0,04*
Vestfold og Telemark					0,02
Agder					0,06*
Vestland					0,05*
Trøndelag					0,02
Antall observasjoner	12 409	12 409	12 409	12 409	12 409

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vedlegg E: Vedleggstabeller til kapittel 5

Tabell E1 Fordeling over utdanningsinstitusjoner for igangværende utdanning i 2022 blant søkere til læreplass i 2018. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Utdanning i alt	2 894	100
Universiteter	795	27,5
Fagskoler (egen gruppering fra 2004/2005)	649	22,4
Læringer	516	17,8
Statlige høyskoler	276	9,5
Videregående skoler	264	9,1
Vitenskapelige høyskoler	109	3,8
Andre høyskoler	107	3,7
Annen videregående utdanning	73	2,5
Folkehøyskoler	50	1,7
Høyere utdanning i utlandet	25	0,9
Arbeidsmarkedskurs	18	0,6
Annen universitets- og høyskoleutdanning (universitets- og høyskoleutdanning som gir studiepoeng, men blir tatt ved læresteder som ikke er godkjente universiteter eller høyskoler)	9	0,3
Videregående utdanning i utlandet	:	:
Militære høyskoler	:	:

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell E2 Antall i arbeid og/eller utdanning i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori og kjønn. Antall og prosent

	Både i arbeid og utdanning		Kun i arbeid		Kun i utdanning		Verken i arbeid eller utdanning	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Begge kjønn								
Innvandrere	206	15,8	821	63,0	72	5,5	205	15,7
Norskfødte med innvandrerforeldre	80	22,5	189	53,2	28	7,9	58	16,3
Den øvrige befolkningen	1 670	15,5	7 256	67,5	837	7,8	987	9,2
Gutter								
Innvandrere	114	12,5	597	65,5	53	5,8	148	16,2
Norskfødte med innvandrerforeldre	50	19,3	150	57,9	18	6,9	41	15,8
Den øvrige befolkningen	1 031	13,1	5 594	70,9	619	7,8	647	8,2
Jenter								
Innvandrere	92	23,5	224	57,1	19	4,8	57	14,5
Norskfødte med innvandrerforeldre	30	31,3	39	40,6	10	10,4	17	17,7
Den øvrige befolkningen	639	22,4	1 662	58,1	218	7,6	340	11,9

Note: 3 søkere med uoppgitt innvandringskategori er holdt utenfor på grunn av få observasjoner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell E3 Antall i arbeid og/eller utdanning i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter gjennomføring av videregående opplæring og læreplass. Antall og prosent

	Både i arbeid og utdanning		Kun i arbeid		Kun i utdanning		Verken i arbeid eller utdanning	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Gjennomført videregående opplæring								
Fikk læreplass	1 348	15,5	6 230	71,8	681	7,8	423	4,9
Fikk ikke læreplass	268	21,1	711	55,9	157	12,3	137	10,8
Ikke gjennomført videregående opplæring								
Fikk læreplass	157	11,9	781	59,2	45	3,4	336	25,5
Fikk ikke læreplass	183	16,1	544	47,8	55	4,8	356	31,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figurregister

Figur 2.1	Andel søkere som fikk læreplass, etter kjønn og innvandringskategori. 2017-2023. Prosent.....	15
Figur 2.2	Andel søkere som fikk læreplass, etter kjønn, innvandringskategori og skoleår. 2017-2023. Prosent.....	16
Figur 2.3	Andel innvandrere som fikk læreplass, etter kjønn og alder ved innvandring. 2017-2023. Prosent.....	17
Figur 2.4	Andel søkere med innvandrerbakgrunn som fikk læreplass, etter kjønn og verdensdel. 2017-2023. Prosent.....	18
Figur 2.5	Andel søkere som fikk læreplass, etter foreldrenes utdanningsnivå. 2017-2023. Prosent.....	19
Figur 2.6	Fordeling videregående poengkvintiler blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass. 2017-2023. Prosent.....	21
Figur 2.7	Andel søkere som fikk læreplass, etter videregående poeng og innvandringskategori. 2017-2023. Prosent.....	22
Figur 2.8	Fordeling fraværstimer blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass. 2017-2023. Prosent.....	23
Figur 2.9	Fordeling fraværstimer blant søkere som fikk og ikke fikk læreplass. 2017-2023. Prosent.....	24
Figur 2.10	Andel søkere som fikk læreplass, etter fraværstimer og innvandringskategori. 2017-2023. Prosent.....	25
Figur 2.11	Andel søkere som fikk læreplass, etter fraværstimer og innvandringskategori. 2017-2023. Prosent.....	25
Figur 2.12	Andel søkere som fikk læreplass, etter innvandringskategori og utdanningsprogram. 2017-2023. Prosent.....	26
Figur 2.13	Andel søkere som fikk læreplass, etter innvandringskategori og fylke. 2017-2023. Prosent.....	27
Figur 4.1	Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter kjønn og innvandringskategori. Prosent.....	33
Figur 4.2	Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori, kjønn og læreplass. Prosent.....	34
Figur 4.3	Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter videregående poeng og læreplass. Prosent.....	36
Figur 4.4	Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fraværstimer og læreplass. Prosent.....	37
Figur 4.5	Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fraværstimer og læreplass. Prosent.....	37
Figur 4.6	Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter foreldrenes utdanningsnivå og læreplass. Prosent.....	38
Figur 4.7	Fordeling sluttkompetanser i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori og læreplass. Prosent.....	39
Figur 4.8	Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter utdanningsprogram og læreplass. Prosent.....	40
Figur 4.9	Andel gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fylke og læreplass. Prosent.....	41
Figur 5.1	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter kjønn og innvandringskategori. Prosent.....	45
Figur 5.2	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori, kjønn og læreplass. Prosent.....	46
Figur 5.3	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter gjennomføring av videregående opplæring og læreplass. Prosent.....	47

Figur 5.4	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter videregående poeng og læreplass. Prosent.....	48
Figur 5.5	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fraværstimer og læreplass. Prosent	49
Figur 5.6	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fraværsdager og læreplass. Prosent	49
Figur 5.7	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter foreldrenes utdanningsnivå og læreplass. Prosent.....	50
Figur 5.8	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter utdanningsprogram og læreplass. Prosent.....	51
Figur 5.9	Andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter fylke og læreplass. Prosent.....	51

Tabellregister

Tabell 1.1	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2017-2023. Antall og prosent.....	12
Tabell 2.1	Gjennomsnittlig videregående poeng blant søkere til læreplass, etter kjønn og innvandringskategori. 2017-2023. Antall og poengsum.....	20
Tabell 2.2	Median fraværstimer og -dager blant søkere til læreplass, etter kjønn og innvandringskategori. 2017-2023. Antall.....	23
Tabell 3.1	Resultater fra lineær sannsynlighetsmodell. Avhengig variabel = har fått læreplass. 2017-2023	31
Tabell 4.1	Gjennomført videregående opplæring i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori og videregående poeng. Antall og prosent.....	35
Tabell 4.2	Resultater fra lineær sannsynlighetsmodell. Avhengig variabel = har gjennomført videregående opplæring per 2022.	43
Tabell 5.1	Fordeling av arbeidsmarkedsstatus i 2022 blant søkere til læreplass i 2018. Antall og prosent.....	44
Tabell 5.2	Antall og andel sysselsatte i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori og videregående poeng. Antall og prosent.....	48
Tabell A1	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2017/2018. Antall og prosent	54
Tabell A2	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2018/2019. Antall og prosent	55
Tabell A3	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2019/2020. Antall og prosent	57
Tabell A4	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2020/2021. Antall og prosent	58
Tabell A5	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2021/2022. Antall og prosent	60
Tabell A6	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2022/2023. Antall og prosent	61
Tabell A7	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2023/2024. Antall og prosent	63
Tabell B1	Antall søkere og antall og andel som fikk læreplass, etter skoleår. 2017-2023. Antall og prosent.....	65
Tabell B2	Alder ved innvandring blant innvandrere. 2017-2023. Antall og prosent.....	65
Tabell B3	Antall søkere per utdanningsprogram, etter innvandringskategori. 2017-2023. Antall og prosent.....	65
Tabell C1	Resultater fra lineær sannsynlighetsmodell (full modell). Avhengig variabel = har fått læreplass. 2017-2023	66
Tabell D1	Søkere til læreplass, etter ulike kjennetegn. 2018/2019. Antall og prosent	68
Tabell D2	Resultater fra lineær sannsynlighetsmodell (full modell). Avhengig variabel = har gjennomført videregående opplæring per 2022	69
Tabell E1	Fordeling over utdanningsinstitusjoner for igangværende utdanning i 2022 blant søkere til læreplass i 2018. Antall og prosent	71
Tabell E2	Antall i arbeid og/eller utdanning i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter innvandringskategori og kjønn. Antall og prosent	71
Tabell E3	Antall i arbeid og/eller utdanning i 2022 blant søkere til læreplass i 2018, etter gjennomføring av videregående opplæring og læreplass. Antall og prosent	71